

พฤติกรรมทางท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นายธีร์ ทรงจิตพิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

ปีการศึกษา 2556

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตปริญญาโทและปริญญาเอกที่ส่งงานทางบัณฑิตวิทยาลัย
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

TOURISM BEHAVIORS OF PERSON WITH PHYSICAL DISABILITY IN BANGKOK
METROPOLIS AND VICINITY

Mr. Thee Trongjitpituk

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย

นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์

สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.โสเมศชัย สุนธยาธร)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ)

ธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ : พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวใน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล . (TOURISM BEHAVIORS OF PERSON WITH PHYSICAL DISABILITY IN BANGKOK METROPOLIS AND VICINITY) อ.ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์ , 131 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวัน เสาร์-อาทิตย์ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มากกว่า 4,000 บาท แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนรู้จัก มีความชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน และมักจะเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อนแนะนำให้ไปท่องเที่ยว คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางอย่างดีก่อนออกจากบ้าน เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว และกลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพิจารณาในการไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้บริการที่พักประเภทโรงแรม/รีสอร์ทที่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว และเลือกใช้บริการร้านอาหารริมทาง คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่เลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว ไม่แสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคา ปัจจัยในการเลือกบริษัทนำเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า ชอบถ่ายภาพขณะไปท่องเที่ยว และเลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้ คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

5578313239 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: BEHAVIOR / TOURISM / PERSON WITH PHYSICAL DISABILITY

THEE TRONGJITPITUK: TOURISM BEHAVIORS OF PERSON WITH PHYSICAL DISABILITY IN BANGKOK METROPOLIS AND VICINITY. ADVISOR: ASSOC. PROF. PRAPAT LAXANAPHISUTH, Ph.D., 131 pp.

The main purpose of this research was to study tourism behaviors of person with physical disability in Bangkok Metropolis and Vicinity. The samples consisted of 400 persons with physical disability in Bangkok metropolis and vicinity. The tool used in the study was questionnaire constructed by the researcher. The data were analyzed by statistical computer program in terms of frequency and percentage. The results were as follows: Most persons with physical disability traveled 1-3 times a year on Saturday or Sunday. They spent more than 4,000 Baht for each trip. Concerning information, they would find it from friends and acquaintances. Their favorite attractions were natures, for example, waterfalls, seas or mountains. The persons with physical disability preferred to travel to the sites they had never visited before and they often talked and recommended one another about the attractions with conveniences for the disabled. They usually searched for routes and how to travel well before leaving home. Most took a trip with their family using their own car. On their return, they would talk about the problems they faced concerning the access to the tourist sites and these would be considerations for their next trip. Most persons with physical usually chose to stay at hotels or resorts. The most important decision factor depended on the convenience provided for the disabled. They bought souvenirs and ate at food shops along the road. Most persons with physical disability did not like traveling with travel agencies. They did not usually search for information concerning trips and price from these companies. If they were to take a package tour, however, they would choose the agencies which provided facility for them. Most persons with physical disability had searched for activities they could do during the trip before traveling. They usually took a picture while traveling and chose the activity that gained some knowledge. They did not use public telephone but they used ATM service in attractions. They usually gave suggestions and opinions concerning ancillary services to the facilitator in attractions.

Field of Study: Sports Science

Student's Signature .....

Academic Year: 2013

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ ให้ คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยครั้งนี้เสมอ มา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.โสเมศุทัย สุนธยาธร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย ผู้ช่วย ศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง อาจารย์ ดร.วิชชากร จารุศิริ อาจารย์ ดร.นพรัตน์ ศุทธิถกกล อาจารย์จันทร์เมธา ศรีรักษา ที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมื่อ การวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ในการทำวิจัยครั้งนี้ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในรายวิชาที่เรียนตลอด 2 ปีที่ผ่านมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้ตลอดระยะเวลาการศึกษา ที่ผ่านมา และขอขอบพระคุณบุคลากรทุกท่านที่คอย อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมถึง พี่ๆ เพื่อนๆ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายกสมาคมคนพิการและหัวหน้าองค์กรทุกแห่งที่ให้ความ กรุณาช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายอภิเดช เดชวัฒนสะกุล นายประทีป ปทุมเกษร์ นายภพดี เทภาสิต นายเชื่อน สุปัญญาบุตร นางสาวนันทา สามพี่น้อง นายเกษม จันทร์คง นายสิงห์คำ มณีจันสุข และนายจรัญ ไชยฤทธิ์ และขอขอบพระคุณ นายไมตรี คงเรือง ที่ช่วยเหลือและ ประสานงานให้กับผู้วิจัย และขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายวินัย ตรงจิตพิทักษ์ และนางอำไพ ตรงจิตพิทักษ์ บิดา มารดาและนางสาวนาราภัทร ตรงจิตพิทักษ์ พี่สาว ซึ่งเป็นผู้ที่คอยอบรมสั่งสอน ให้การสนับสนุน คอย ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่สำคัญ ที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ประสบความสำเร็จ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกๆ ท่านทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว และที่ไม่ได้กล่าวถึงอย่าง สุดซึ้ง และประโยชน์ในครั้งนี้ขอมอบให้แก่ ครู อาจารย์ บิดา มารดาที่ให้กำเนิด แขนงวิชาการจัดการ นันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความรู้ และทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำสำคัญ.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม.....	14
ทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐาน.....	16
แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	19
แนวความคิดเกี่ยวกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว.....	32
ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรคนพิการ.....	41
รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ...	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ.....	62
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	64
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว รวม 6 ด้าน ของบุษาลิส	67
ตอนที่ 5 ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว.....	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	101
รายการอ้างอิง	102
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	109
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย	111
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	131

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว.....	60
ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ.....	62
ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	64
ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านสิ่งดึงดูดใจ.....	67
ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว.....	69
ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	71
ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว.....	74
ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านกิจกรรม.....	76
ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ด้านการบริการเสริม.....	78

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	9
ภาพที่ 2 แบบจำลองกล่องดำ.....	14
ภาพที่ 3 ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์.....	17
ภาพที่ 4 กระบวนการบริหารจัดการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโกลด์เนอร์และริทซ์.....	22

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย หรือชื่อทางการว่า ราชอาณาจักรไทย เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย มีพรมแดนติดกับประเทศ ลาว พม่า กัมพูชา และ มาเลเซีย ซึ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์เปรียบเสมือนศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ทั้งทางบกและทางทะเลประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาคใหญ่ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้ ซึ่งแต่ละภูมิภาคจะมีลักษณะพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ในแต่ละภาค ซึ่งลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดพื้นที่ในการดึงดูดทางภูมิศาสตร์ อันจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น อีกทั้งลักษณะดังกล่าวยังบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของแต่ละภาคและแสดงอาณาเขตของภาค ทำให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีประจำภาคตามมา (จิรัชยา มณีเนตร, 2553) ในด้านเศรษฐกิจนั้น ประเทศไทยมีรายได้หลักจาก ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และที่สำคัญคือ ภาคการท่องเที่ยว ซึ่งในแต่ละปีสร้างเม็ดเงินจำนวนมหาศาล สถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย มีอัตราสูงขึ้นต่อเนื่องในทุกๆปี ทั้งด้านของรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยว ดังที่ สุวัตร สิทธิหล่อ (2556) ได้กล่าวว่า ในปี 2555 มีรายได้รวมจากการท่องเที่ยวมากถึง 1.46 ล้านล้านบาท และในปี 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงมากถึง 22,303,065 คน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทั้งสิ้น 112 ล้านคน (1 คน อาจเที่ยวมากกว่า 1 ครั้ง) ทั้งนี้เห็นได้ชัดว่าถึงแม้ประเทศไทยจะผ่านวิกฤติการณ์ต่างๆมากมาย ทั้งจากภัยธรรมชาติ การเมือง และเศรษฐกิจโลก แต่นักท่องเที่ยวก็ยังให้ความไว้วางใจ และเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทและความสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศซึ่งมีส่วนช่วยในเรื่องของดุลการค้า และดุลการชำระเงินของประเทศ สามารถสร้างงานสร้างอาชีพและสร้างรายได้ต่างๆ ให้แก่คนในท้องถิ่นมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศโดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ทำให้เกิดการซื้อขายทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการกระจายรายได้ไปสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และการท่องเที่ยวจะเร่งให้เกิดการเพิ่มการลงทุนภายในประเทศ โดยเฉพาะการสร้างสาธารณูปโภค ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการรองรับด้านการท่องเที่ยว สำหรับปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม ได้แก่ ชายหาด หมู่เกาะ ภูเขา แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดวาอาราม แหล่งโบราณสถาน ประเพณีท้องถิ่นต่างๆ รวมไปถึงค่าครองชีพที่ต่ำกว่าหลายๆประเทศ และไม่ตรีจิตความเป็นมิตรของผู้คนที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบทางด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ ยังรวมไปถึงนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ถือว่าเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่สุด และยังคงครอบคลุมถึงบุคคลทุกประเภท

ไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไป เด็ก ผู้สูงอายุ และ คนพิการ โดยเฉพาะกลุ่มคนพิการ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกๆปี เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความยากลำบากในการดำรงชีวิตนั้น สมควรที่จะได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกสบาย ความเป็นอิสระ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมารองรับให้เพียงพอกับความต้องการ อย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป

จากความข้างต้นดังกล่าว สมาชิกขององค์การการท่องเที่ยวโลก ณ เมืองซานโตอาโก ประเทศชิลีได้ประชุมตกลงร่วมกันเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ.1999 ที่จะใช้หลักจรรยาบรรณการท่องเที่ยวโลก ซึ่งในหลักที่ 7 ได้กล่าวถึงเรื่องสิทธิการท่องเที่ยว ดังสิทธิข้อที่ 1 ที่ว่า ความคาดหวังของบุคคลในการเข้าถึงเพื่อค้นหาและหาความรื่นรมย์จากทรัพยากรโลกเป็นสิทธิอันเท่าเทียมกันของผู้ที่อยู่อาศัยในโลกนี้ทั้งหมด การมีส่วนร่วมของการท่องเที่ยวของชนชาติและนานาชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ควรถือได้ว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุดหนทางหนึ่ง ที่จะช่วยจรรโลงความเติบโตของการใช้เวลาว่างของผู้คน และไม่ควรมีอุปสรรคใดๆที่จะกีดกันความคาดหวังดังกล่าวข้อที่ 2 การท่องเที่ยวเพื่อสังคมโดยเฉพาะที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกต่อการใช้เวลาว่างการเดินทางและการพักผ่อน ควรได้รับการพัฒนาและการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและในข้อที่ 3 นักท่องเที่ยวที่เป็นครอบครัวเยาวชนนักเรียนผู้สูงอายุและคนพิการควรได้รับการส่งเสริมและอำนวยความสะดวก (UNWTO, 1999) จะเห็นได้ว่าหลักจรรยาบรรณการท่องเที่ยวโลก ได้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิการเดินทางท่องเที่ยว แก่คนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค

สำหรับจำนวนคนพิการในประเทศไทย จากข้อมูลของ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2557) ระบุว่า ปัจจุบันมีจำนวนคนพิการที่มาลงทะเบียนรับบัตรประจำตัวคนพิการทั้งสิ้น 1,500,319 คน แยกออกเป็นสถิติของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีจำนวน 705,868 คน ซึ่งถือได้ว่ามีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับประเภทของความพิการอื่นๆ อย่างไรก็ตาม จำนวนคนพิการจะมากหรือน้อย ไม่น่าจะเป็นปัญหามากนัก หากทุกคนได้คิดและตระหนักถึงความเป็นคน ดังที่ กฤษณะ ละไล (2556) ได้กล่าวว่า ความพิการและคนพิการในความเป็นจริงไม่มี ที่มีอยู่ เห็นอยู่ เป็นปัญหาอยู่ คือสภาพแวดล้อมที่พิการ ดังนั้นจะต้องช่วยกัน แก้ปัญหาสภาพแวดล้อมที่พิการด้วยการออกแบบที่ไม่พิการ เป็นการออกแบบที่ ให้คนทุกกลุ่ม ทุกวัย ทุกสภาพร่างกายเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ อย่างเสมอภาค เป็นธรรม ทั้งถึง และเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยกับคนพิการที่ปัจจุบัน ยังพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่อย่างกว้างขวาง แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังไม่ได้รับการพัฒนาให้รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นคนพิการ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความยากลำบาก สิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และขาดการปฏิบัติอย่างจริงจังจากผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม ทำให้ยังคงพบช่องว่างของความเสมอภาคอยู่ในสังคม สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อจิตใจ และส่งผลกระทบต่อความต้องการในการออกไปท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆจากสังคมภายนอก ในความเป็นจริงแล้วคนพิการหลายคนมีความสามารถเทียบเท่าคนทั่วไป เพียงแต่คนพิการต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนทั่วไป และไม่ต้องการให้ใครๆมองด้วยสายตาที่เต็มไปด้วยความเมตตาสงสาร สิ่งที่คนพิการต้องการคือ โอกาสในสังคมสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น อย่างปกติสุขเท่านั้น ปีทมอร์ เสง์แดง (2552) ซึ่งในปัจจุบันได้มีการรณรงค์และดำเนินการในเรื่องดังกล่าวในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ในสิ่งที่เรียกว่า “การออกแบบสำหรับทุกคน” (Universal Design) ซึ่งก็คือ การออกแบบ

สภาพแวดล้อมให้คนทุกกลุ่มสามารถใช้งานได้ เช่น คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้หญิงตั้งครรภ์ เป็นต้น ที่ครอบคลุมกิจกรรมทุกประเภท เช่น การทำงาน การอยู่อาศัย การพักผ่อน และการใช้ชีวิตของคนทั่วไป ทั้งพื้นที่ในเมือง นอกเมือง อาคาร สถานที่ ระบบขนส่งมวลชน อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ (ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 2551) ผลดีของการเดินทางท่องเที่ยว จะช่วยให้บุคคลได้รับความสุขสนุกสนาน พัฒนาสุขภาพจิต พัฒนาอารมณ์สุข ลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับกลุ่มสังคม และได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) ดังที่ โสภณ ฉิมจินดา (2553) ได้กล่าวว่า ทุกๆครั้งที่ได้เดินทาง ยิ่งทำให้ได้รู้สึกถึงคุณค่าของการมีชีวิต เห็นความสวยงามของการที่ยังมีลมหายใจอยู่บนโลกใบนี้ รวมถึงมุมของการเอื้อเฟื้อแบ่งปันที่ยังคงหาได้ในทุกครั้งทุกที่ ตลอดสองข้างทางของการเดินทางเพียงแต่ความพิการก็กลายเป็นเรื่องเล็กไปในทันที ถือเป็น การสร้างทัศนคติที่ดีต่อความรู้สึกว่าตนเองนั้นก็ได้แตกต่างจากคนทั่วไป หรือรู้สึกเป็นภาระของสังคม ถึงแม้ร่างกายจะพิการแต่ก็สามารถใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติได้ นอกจากนี้แล้ว การศึกษาในเรื่องของพฤติกรรม การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่พบว่ามีผู้ศึกษามาก่อน จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่สนใจศึกษาหาข้อมูล

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว เนื่องจากพฤติกรรมย่อมบ่งบอกถึงลักษณะที่นักท่องเที่ยวได้แสดงออกมาในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการท่องเที่ยว อันจะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว จะได้นำไปพิจารณา วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบต่างๆด้านการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของคนพิการทางการเคลื่อนไหว อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถรองรับกลุ่มคนพิการและคนทุกกลุ่มได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมต่อไป

คำสำคัญ

พฤติกรรม/ การท่องเที่ยว/ คนพิการทางการเคลื่อนไหว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรม การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 61,114 คน แบ่งเป็น กรุงเทพมหานคร 25,796 คน จังหวัดนนทบุรี 7,002 คน จังหวัดปทุมธานี 6,793 คน จังหวัดนครปฐม 8,024 คน จังหวัดสมุทรสาคร 3,865 คน และจังหวัดสมุทรปราการ 9,661 คน (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2557)

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่ที่ผู้วิจัยจะไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร และสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้องค์ประกอบการท่องเที่ยว 6A ของ บูฮาลิส (Buhalis, 2000) รวม 6 ด้านได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) 2) การเข้าถึง (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) แพคเกจท่องเที่ยว (Available packages) 5) กิจกรรม (Activities) 6) การบริการเสริม (Ancillary Services)

ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางร่างกาย ทางความคิด และทางความรู้สึก ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เป็นไปเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อการศึกษา และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว 6A ของบูฮาลิส

พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางร่างกาย ทางความคิด และทางความรู้สึก ที่มีก่อน ระหว่างและหลังการท่องเที่ยว และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว 6A ของบูฮาลิส

คนพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง คนที่มีร่างกายพิการหรือบกพร่อง มือ เท้า แขน ขา ที่สามารถใช้อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเดินทาง ได้แก่ เก้าอี้เข็นคนพิการ (Wheelchair) ไม้ค้ำยัน (Crutch) เครื่องช่วยเดิน (Walker) และ/หรือ กายอุปกรณ์ (Prosthesis) เช่น แขนเทียม ขาเทียม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
2. เป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไของค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่เหมาะสมแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหวต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
2. แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม
3. ทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐาน
4. แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
5. แนวความคิดเกี่ยวกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
6. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรคนพิการ
7. รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538) พฤติกรรม มีความหมายว่า ทุกสิ่งทุกประการที่ร่างกายแสดงออก จัดเป็นพฤติกรรม เช่น ยืน เดิน นั่ง นอนกิน ต้ม ทำ พูด การแสดง ท่าทางอื่นๆ ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2540) พฤติกรรมเป็นกระบวนการต่างๆ ของตัวบุคคลที่ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ภายนอก

ชุตตา จิตพิทักษ์ (2525) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลนั้นไม่เฉพาะที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น เช่น การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง อาชญากรรม การใช้ยาเสพติด ฯลฯ แต่รวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า เจตคติ ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น

ดารณี พานทอง พาลุสุข และ สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ (2545) พฤติกรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์ได้กระทำโดยบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็น หน่วยของพฤติกรรมเป็นการกระทำแต่ละอย่างและการกระทำทั้งหมดจะสื่อข่าวสารกับบุคคลอื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของอินทรีย์ (Organism) หรือสิ่งมีชีวิต การกระทำที่รวมทั้งการกระทำที่เกิดขึ้นทั้งที่ผู้กระทำรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวในขณะที่กระทำ และยังหมายรวมทั้งการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นหรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2553) พฤติกรรม หมายถึง การแสดงหรือการกระทำที่มองเห็น และสังเกตได้ของสิ่งมีชีวิต ซึ่งเรียกว่า “พฤติกรรมภายนอก” (overt behavior) เช่น พูด เดิน กิน นอน ร้องไห้ เล่น เรียน ฯลฯ เป็นต้น และในกรณีที่ไม่มองเห็นหรือสังเกตไม่ได้เพราะเป็นกระบวนการของจิต

อาจใช้เครื่องมือทดสอบหรือทดลองได้ เรียกว่า “พฤติกรรมภายใน” (covert behavior) เช่น การรับรู้ ความคิด การจำ และการจำ และการรู้สึก ฯลฯ เป็นต้น

ชูชัย สมितिไกร (2556) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ พฤติกรรมภายนอก (overt behavior) คือ การกระทำที่บุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้และวัดได้ และอาจแสดงออกได้ทั้งในรูปแบบวจนภาษา (verbal) และแบบอวจนภาษา (nonverbal) เช่น การพูด การหัวเราะ การร้องไห้ การเดิน การซื้อสินค้า และพฤติกรรมภายใน (covert behavior) คือ การกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ความรู้สึก ทศนคติ ความเชื่อ การรับรู้ การคิด อย่างไรก็ตาม สามารถวัดพฤติกรรมแบบนี้ได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา เช่น แบบวัด แบบทดสอบ

อาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมคือ การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ที่แสดงออกมา ผ่านทางทางกายหรือทางความรู้สึกนึกคิด ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ซึ่งผู้อื่นสามารถสังเกตได้

ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

ธงชัย สันติวงษ์ (2540) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาและการใช้ซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อนแล้ว และซึ่งมีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคสินค้า นักการตลาดต้องศึกษาว่าสินค้าที่เขาจะทำการเสนอขายนั้น ใครคือลูกค้า ผู้บริโภคซื้ออะไร ทำมาจื๋อซื้อ ซื้อเมื่อไร ซื้อที่ไหน ซื้อและใช้บ่อยครั้งเพียงใด รวมทั้งการศึกษาว่าใครมีอิทธิพลต่อการซื้อ

ปราโมชน์ รอดจรัส (2553) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของแต่ละบุคคล หรือกระบวนการตัดสินใจของบุคคลหรือกระบวนการตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับการค้นหา การซื้อ การใช้ ประเมินผล สินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้

ชูชัย สมितिไกร (2556) พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือก (select) การซื้อ (purchase) การใช้ (use) และการกำจัดส่วนที่เหลือ (dispose) ของสินค้าหรือบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของตน พฤติกรรมเหล่านี้สามารถอธิบายได้โดยละเอียด ดังนี้

การตัดสินใจเลือก หมายถึง พฤติกรรมและกระบวนการทางจิตใจของผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ โดยครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆ ตั้งแต่การตระหนักถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินหาทางเลือกต่างๆ และการตัดสินใจซื้อ

การซื้อ หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการ ตั้งแต่การเลือกแหล่งที่จะซื้อ และวิธีจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการ

การใช้ หมายถึง การที่ผู้บริโภคนำสินค้ามาใช้ประโยชน์ตามที่มุ่งหวัง หรือการรับบริการจากองค์การธุรกิจ

การกำจัดส่วนที่เหลือ หมายถึง การนำส่วนที่เหลือของผลิตภัณฑ์ไปกำจัดทิ้ง โดยอาจกระทำในรูปแบบต่างๆ เช่น การทิ้งในถังขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ (reuse) การนำไปผลิตใหม่ (recycle)

ลักษณะของผู้บริโภค (เสรี วงษ์มณฑา, 2542)

ผู้บริโภค (Consumer) คือ ผู้ที่มีความต้องการซื้อ (Need) มีอำนาจซื้อ (Purchasing power) ทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อ (Purchasing behavior) และพฤติกรรมการซื้อ (Using behavior) ดังนี้

1. ผู้บริโภคเป็นบุคคลที่มีความต้องการ (Need) การที่จะถือว่าใครเป็นผู้บริโภคนั้นบุคคลนั้นจะต้องมีความต้องการผลิตภัณฑ์ แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความต้องการ ก็ไม่ใช่ผู้บริโภค เช่น นาย ก. ไม่ดื่มสุรา นาย ก. จึงไม่ใช่ผู้บริโภคของสุรา เพราะปราศจากความต้องการสุรา ดังนั้น การที่เราจะวัดว่าใครเป็นผู้บริโภคของเราหรือไม่ วัดที่ความต้องการ ซึ่งความต้องการในที่นี้ไม่ใช่ความต้องการที่เป็นรูปธรรม แต่เป็นความต้องการในระดับที่เป็นนามธรรม เช่น ตราบิตที่คนยังมีความหวงอยู่ ความหิวเป็นความต้องการ ดังนั้นอาหารชนิดต่างๆ ก็สามารถขายได้ ตราบิตที่คนอยากสวอยอยากหล่อเครื่องสำอางยอมขายได้ เพราะฉะนั้นความต้องการในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงความต้องการในสิ่งของ เพราะถ้าหากกล่าวเช่นนั้น ก็หมายความว่าสินค้าที่ยังไม่นำออกมาจำหน่ายแสดงว่าไม่มีใครต้องการแล้วจะนำออกมาจำหน่ายได้อย่างไร ตัวอย่างเช่น อาจจะมีใครนำเอาน้ำแร่ออกมาจำหน่าย แต่ออรานำออกมาขาย สาเหตุที่นำออกมาขายเพราะคนยังมีความกระหายอยู่ น้ำแร่จึงขายได้

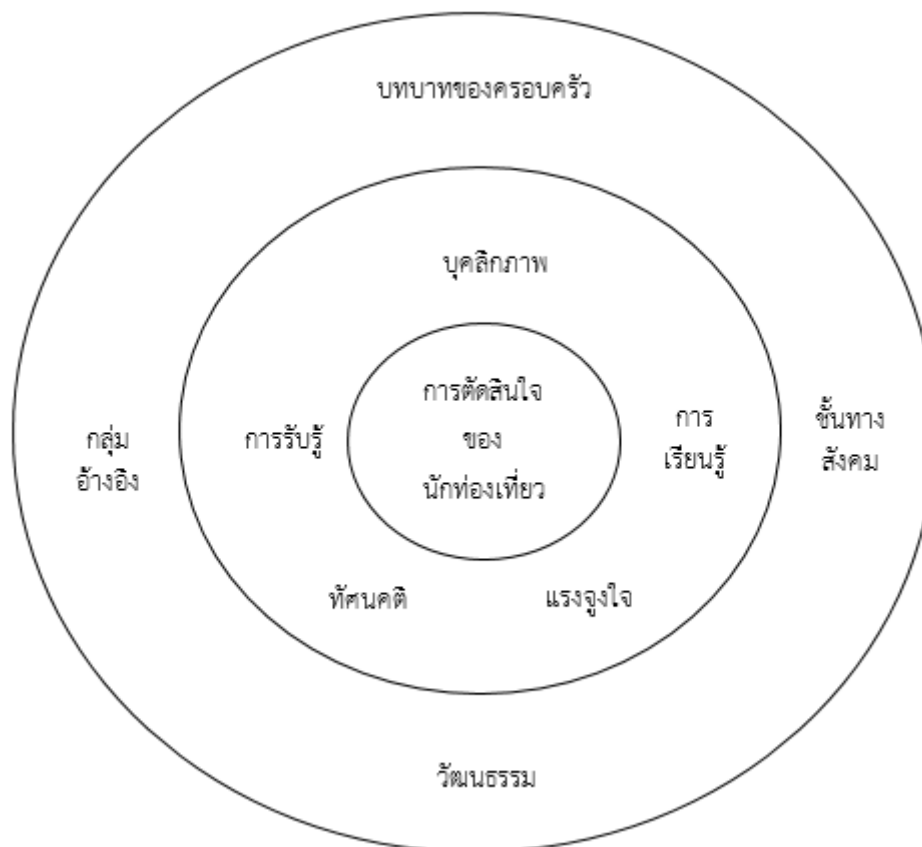
ความต้องการดังกล่าวนี้เป็นความต้องการขั้นปฐมภูมิ (Primary needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นที่ไม่ได้ กล่าวถึงสินค้า แต่กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ต้องการอาหาร ต้องการน้ำเพราะกระหาย ต้องการพักผ่อน ต้องการที่อยู่อาศัย ต้องการขับถ่าย ตราบิตที่มนุษย์ยังมีความต้องการ สินค้าต่างๆ สามารถนำออกมาขาย เพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆ เหล่านี้ได้ เพราะฉะนั้นผู้บริโภคคือ คนที่มีความต้องการ

2. ผู้บริโภคเป็นผู้มีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) ผู้บริโภคจะมีแค่เพียงความต้องการอย่างเดียวไม่ได้แต่เขาจะต้องมีอำนาจซื้อด้วย ถ้ามีเพียงแค่ความต้องการแล้วไม่มีอำนาจซื้อ ก็ยังไม่ใช่ว่าผู้บริโภคของสินค้านั้น เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคจึงต้องวิเคราะห์ไปที่ตัวเงินของผู้บริโภคด้วย

3. การเกิดพฤติกรรมการซื้อ (Purchasing behavior) เมื่อผู้บริโภคมีความต้องการ และมีอำนาจซื้อแล้วก็จะเกิดพฤติกรรมการซื้อ เป็นต้นว่า ผู้บริโภคซื้อที่ไหน ซื้อเมื่อใด ใครเป็นคนซื้อ ใช้มาตรการอะไรในการตัดสินใจซื้อ ซื้ออย่างน้อยแค่ไหน เช่น ในครอบครัวส่วนใหญ่แม่บ้านจะเป็นผู้ซื้อของใช้ภายในบ้าน หรือบางครอบครัวอาจจะแยกซื้อสินค้าเป็นของส่วนตัว บางคนซื้อสินค้าเอง บางคนพ่อแม่ซื้อให้ บางคนซื้อของที่ละชิ้น บางคนซื้อทีละโหล บางคนซื้อเมื่อของหมด บางคนซื้อที่ร้านสะดวกซื้อ บางคนซื้อที่ห้างสรรพสินค้า

4. พฤติกรรมการใช้ (Using behavior) ผู้บริโภคมีพฤติกรรมการใช้สินค้าอย่างไร เช่น ในการสระผมแต่ละครั้งผู้บริโภคส่วนใหญ่ใช้แชมพูสระผมกี่ครั้ง ใช้ครีมนวดผมหรือไม่ การแต่งหน้าใช้รองพื้นหรือไม่ และใช้ครีมบำรุงผิวที่เหมือนกันกับรองพื้นหรือไม่ เป็นต้น

ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ที่มา : ปีแชม และ แมนซ์เฟลด์ (Pizam & Mansfeld, 1999)

เลิศพร ภาระสกุล (2555) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ต้องมองให้ลึกกลงไปถึงปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในส่วนที่เป็นปัจจัยทางจิตวิทยา (ปัจจัยภายใน) ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนตัวของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินทาง ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ และทัศนคติต่างๆ และปัจจัยดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ไม่ได้ส่งอิทธิพลอย่างลอยๆ หากแต่อาจยังมีกลุ่มพลังทางสังคม (ปัจจัยภายนอก) ที่มาจากภายนอกตัวบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของตัวนักท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ 1. บทบาทและอิทธิพลของครอบครัวของนักท่องเที่ยว 2. อิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง 3. อิทธิพลของชั้นทางสังคม 4. อิทธิพลของวัฒนธรรม

1. ปัจจัยภายใน

1.1 การรับรู้ (Perception)

เสรี วงษ์มณฑา (2542) ได้ให้ความหมายว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์เลือกที่จะรับรู้สรุปการรับรู้ ตีความหมายการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองให้เป็นภาพที่มีความหมายและมีความกลมกลืน

เมื่อกล่าวถึงการรับรู้ต้องกล่าวคู่กันระหว่างการรับรู้ (Perception) และการสัมผัส (Sensation) แต่แตกต่างกันตรงที่การรับรู้นำเอาความคิดเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น เมื่อตาดูแล้ว เห็นว่า สิ่งนั้นสวยหรือไม่สวย คิดว่ามีค่าหรือไม่มีค่า เรียกว่าเป็นการรับรู้ หรืออย่างเช่น เมื่อได้ยินเสียง คนมาร้องเพลงอยู่ข้างนอก นั่นคือการรับสัมผัส แต่เพลงนั้นฟังดูเพราะหรือไม่เพราะ เหมาะสมที่จะ ร้องเพลงในงานนี้หรือไม่ เรียกว่าเป็นการรับรู้ ประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส มีหน้าที่รับสัมผัส (Sensation) แต่ประสาทสัมผัสที่หก คือ ความคิดเมื่อนำไปผนวกกับ การรับสัมผัสจะกลายเป็นการรับรู้ (Perception)

การรับรู้ (Perception) = ความคิด (Thinking) + การรับสัมผัส (Sensation)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

1) ความพร้อมของประสาทสัมผัส ความพร้อมนี้หมายถึงความสมบูรณ์ของ ประสาทสัมผัส และความพร้อมในขณะที่สิ่งเร้าเข้ามากระตุ้น ความพร้อมของประสาทสัมผัสนี้เป็น ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

2) ความสนใจหรือความตั้งใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่ง เร้าด้วย คือ สิ่งเร้าที่ไปตรงกับความสนใจเดิมของผู้รับรู้หรือไม่ หรือสิ่งเร้าจะช่วยตอบสนองความ ต้องการของผู้รับรู้ได้หรือไม่ หากสิ่งเร้าไม่เป็นไปตามที่กล่าวมานี้ ความสนใจจากบุคคลนั้นต่อสิ่งเร้าก็ จะลดน้อยลงไป และความตั้งใจจะรับรู้สิ่งเร้านั้นก็จะมีไม่มาก ทำให้การรับรู้ทำได้ไม่เต็มที่หรือไม่ดี (ดารณี พานทอง พาลุสุข และ สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ, 2545)

1.2 การเรียนรู้ (Learning)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร (Long-Lasting Changes) อันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม กระบวนการนี้อาจจัดได้ว่าเป็นผลมาจากการปรับตัว (Adaptation) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆในสังคม กล่าวคือ ภายใต้อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมเก่าถูกกำจัดออกไปและเมื่อเกิดมีพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่อย่างใดก็ตาม นักจิตวิทยาให้ข้อสังเกตว่า การเรียนรู้อาจไม่ได้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอก (Molar Behavior) หากแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงภายใน ได้แก่ ระบบ ประสาท ตลอดจนการทำงานของสมอง อันเป็น Molecular Behavior และเมื่อสถานการณ์มีความ เหมาะสม พฤติกรรมนั้นจึงจะแสดงออกมาในรูปแบบของการกระทำ (Performance) เช่นการเรียนรู้ เต็นร่า ผู้เรียนจะแสดงผลการเรียนรู้ เมื่อมีสถานที่และดนตรีประกอบ เป็นต้น (สุวี ธิวะแพทย์, 2549)

1.3 บุคลิกภาพ (Personality)

นักจิตวิทยาซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพ ให้นิยามเกี่ยวกับ บุคลิกภาพว่าควรจะคำนึงถึงข้อเท็จจริงหลายประการ ประการแรก บุคคลแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะ อันเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งทำให้ไม่มีความเหมือนกันในเชิงอารมณ์และพฤติกรรม ประการที่สอง บุคคลแต่ ละคนจะไม่แสดงพฤติกรรมแบบเดียวกันในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมของ บุคคลเดียวกันจะมีความแตกต่างกันเมื่ออยู่ในงานเลี้ยงสังสรรค์ และเมื่อทำกิจกรรมทางศาสนาอยู่ใน โบสถ์หรือวัด ประการที่สาม แม้ว่าบุคคลแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์ของตน และไม่แสดงพฤติกรรมแบบ

เดียวกันในทุกสถานการณ์ดังที่กล่าวมา แต่ก็ยังมีแบบแผนแสดงออกหรือ “นิสัย” ของตน ดังนั้น ในปัจจุบันนักจิตวิทยาต่างเห็นพ้องกันว่า บุคลิกภาพ คือลักษณะเฉพาะของบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ความเป็นปัจเจกบุคคล และเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ของบุคคลนั้น ลักษณะเฉพาะดังกล่าวหมายถึง ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมซึ่งผสมผสานกันอยู่ในแต่ละบุคคล ส่วนสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์และไม่ใช่มนุษย์ เช่น ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และสภาวะทางกายภาพ

จากคำนิยามข้างต้น นักจิตวิทยาจึงมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของแต่ละบุคคลแปรเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ แต่ยังคงมีความคงเส้นคงวาระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้สามารถจำแนกลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพของแต่ละคนได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าสังเกตพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่เข้าร่วมงานแต่งงาน การแข่งขันกีฬา และการประชุมทางวิชาการ พฤติกรรมของแต่ละบุคคลนี้อาจแตกต่างกันตามสถานการณ์ที่เข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามกาลเทศะ แต่ความแตกต่างนี้ไม่ได้หมายความว่าพฤติกรรมของบุคคลขาดความคงที่หรือไม่มีแบบแผนที่แน่นอน (ซูซีย์ สมิทธิไกร, 2556)

1.4 แรงจูงใจ (Motive)

หมายถึง ปัญหาที่ถึงจุดวิกฤติที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกเกิดความไม่สบายใจ แรงจูงใจถึงเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นรุนแรงบังคับให้บุคคลค้นหาวิธีมาตอบสนองความพึงพอใจ อาจจะเป็นความไม่สบายทางร่างกายหรือจิตใจก็ได้จนก่อให้เกิดความพยายามในการจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น โดยแรงจูงใจนั้นมีพื้นฐานมาจากความจำเป็น กล่าวคือถ้าไม่มีความจำเป็น (Needs) ก็จะไม่เกิดแรงจูงใจ (Motive) และความจำเป็นเมื่อเกิดเป็นความรุนแรงขึ้นในใจก็จะกลายเป็นค้นหาแห่งความต้องการ (Wants) แต่ถ้าความต้องการนั้นไม่รุนแรงพอ ก็จะไม่เกิดแรงจูงใจ เช่น นาย ก มีความจำเป็นต้องใช้รถ เขามองว่ามีเงินพอที่จะซื้อรถเบนซ์ เขาเกิดความต้องการรถเบนซ์ แต่หากความต้องการดังกล่าวเป็นความต้องการที่ไม่รุนแรงพอ แรงจูงใจในการซื้อจึงไม่เกิด (เสรี วงษ์มณฑา, 2542)

1.5 ทักษะคติ (Attitude)

หมายถึง การประเมินความพอใจหรือไม่พอใจความรู้สึกและท่าทีความรู้สึกที่คนเรามีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทักษะคติเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งการปฏิบัติของผู้บริโภค เช่น ผู้บริโภคมีทักษะคติว่าการออกไปนอกบ้านนำเปื้อ ดังนั้นถ้ามีใครมาชวนไปดูภาพยนตร์จึงมีโอกาที่จะตอบปฏิเสธสูงมาก ในทำนองกลับกันถ้าผู้บริโภคคิดว่าการอยู่บ้านนำเปื้อ ดังนั้นถ้ามีใครมาชวนไปดูภาพยนตร์ก็จะไปกับเขาทันทีเพราะมีความพร้อมที่จะกระทำ (Readiness to act) สิ่งที่เขาจะมาจะกำหนดทักษะคติ (Attitude) มี 3 ประการ คือ 1) ความรู้ 2) ความรู้สึก 3) แนวโน้มของนิสัยหรือความพร้อมที่จะกระทำ ทั้งสามประการนี้เป็นสิ่งที่นักการตลาดพยายามจะเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริโภคคนใดที่มีทักษะคติที่ดีต่อสินค้าเราก็พยายามรักษาเอาไว้ แต่ถ้าผู้บริโภคคนใดที่มีทักษะคติที่ไม่ดีต่อสินค้าเราก็พยายามจะเปลี่ยนทักษะคติของเขาให้ชอบสินค้าของเราในที่สุด (เสรี วงษ์มณฑา, 2542)

2. ปัจจัยภายนอก (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2554)

2.1 ครอบครัว (Family) คือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกันทางกำเนิด ด้วยการแต่งงานกัน หรือโดยการรับอุปการะเข้ามาใช้ชีวิตในครอบครัวเดียวกัน ค่านิยมและทัศนคติของบุคคลจะได้รับมาจากครอบครัวมากที่สุด ความคิดจะถูกหล่อหลอมมาตั้งแต่เด็ก ลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกันจะทำให้รูปแบบการดำรงชีวิตต่างกัน พฤติกรรมการบริโภคของครอบครัวจะแตกต่างกันตามลำดับชั้นของวิถีชีวิตครอบครัว

2.2 กลุ่มอ้างอิง (Reference group) เป็นกลุ่มที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ทัศนคติ ความชอบ/ไม่ชอบ และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.2.1) กลุ่มปฐมภูมิ (Primary groups) ได้แก่ เพื่อนสนิท ครอบครัว

2.2.2) กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary groups) ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ร่วมวิชาชีพ ร่วมสถาบัน ร่วมองค์กร และบุคคลกลุ่มต่างๆในสังคม

กลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลมากในด้านการเลือกพฤติกรรมการดำเนินชีวิต เพราะจะให้แนวความคิดซึ่งจะทำให้บุคคลคล้อยตามได้ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก และมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน เมื่อนักท่องเที่ยวกลับมาจากท่องเที่ยวพร้อมกับความสดชื่นแจ่มใส มีของที่ระลึกและภาพถ่ายที่สวยงามกลับมาให้เพื่อนๆดู ก็จะมีความรู้สึก “มีหน้าตา” ได้รับการยกย่องชมเชย (Esteem) นักท่องเที่ยวก็จะภูมิใจมากที่ได้ทำในสิ่งที่คนอื่นไม่เคยทำมาก่อน นับว่ากลุ่มอ้างอิงเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อจิตใจมาก

2.3 ชั้นทางสังคม (Social class) เป็นการจัดลำดับบุคคลในสังคม ออกเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จากระดับสูงไประดับต่ำ สิ่งที่น่าสนใจในการแบ่งชั้นของสังคมคือ อาชีพ ฐานะ รายได้ ซาติกำเนิด สถานที่พำนัก ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และบุคลิกลักษณะของบุคคล ชั้นของสังคม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ และ 6 กลุ่มย่อย ดังนี้

2.3.1 ระดับสูง (Upper class) แบ่งออกเป็น

1) ระดับสูงอย่างสูง (Upper-upper class) ได้แก่ ผู้ดีเก่า ชนชั้นสูง มีความมั่งคั่ง เนื่องจากได้รับมรดกเป็นจำนวนมาก สถานะมั่นคง บุตรหลานเรียนในโรงเรียนที่ดีที่สุด อาศัยอยู่ในนครหลวงใหญ่โต รู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม จะมีอำนาจการซื้ออย่างพอเพียง ซื้อสินค้าและบริการฟุ่มเฟือย มีราคา เช่น บ้าน รถยนต์ราคาแพง ใช้บริการโรงแรมหรูหรารายวัน ไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของโลก

2) ระดับสูงอย่างต่ำ (Lower-upper class) ได้แก่ เศรษฐีใหม่ ผู้บริหารระดับสูงที่ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยความสามารถของตนเอง เป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย หาสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตสำหรับบุตรหลาน อยู่ในวงการธุรกิจ สังคม จะต้องการสินค้าและบริการคล้ายคลึงกับกลุ่มแรก

2.3.2 ระดับกลาง (Middle class) แบ่งออกเป็น

1) ระดับกลางอย่างสูง (Upper-middle class) ได้แก่ ผู้ที่ได้รับความสำเร็จจากอาชีพและหน้าที่การงานพอสมควร เห็นความสำคัญของการศึกษา ระมัดระวังในการใช้จ่าย มี

สินค้าและบริการที่จำเป็นต้องใช้คือ เสื้อผ้าที่ดี บ้าน และของใช้ในครัวเรือน สินค้าจำเป็นแก่ฐานะ เช่น รถยนต์

2) ระดับกลางอย่างต่ำ (Lower-middle class) ได้แก่ พนักงาน ข้าราชการ ระดับปฏิบัติงาน ต้องการใช้จ่ายสินค้าและบริการราคาปานกลางที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวัน แสวงหาที่อยู่ของตนเองสมถะมีความอ่อนไหวในเรื่องราคา

2.3.3 ระดับต่ำ (Lower class) แบ่งออกเป็น

1) ระดับต่ำอย่างสูง (Upper-lower class) ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานและมีทักษะพอสมควร แสวงหาสิ่งที่มีมั่นคง ไม่เข้าสังคมมากนัก ต้องการใช้จ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ และราคาประหยัด จงรักภักดีต่อยี่ห้อสินค้า

2) ระดับอย่างต่ำ (Lower-lower class) ได้แก่ กรรมกรที่มีรายได้ต่ำ เป็นหนี้ มีการศึกษาต่ำ อยู่สลัม ต้องการสินค้าจำเป็นพื้นฐานแก่การครองชีพ และราคาประหยัด

ชั้นของสังคมมีความสำคัญต่อการซื้อสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเวลาว่างของแต่ละระดับ และแตกต่างกันในด้านอุปนิสัย และสื่อที่ใช้ในการติดต่อซึ่งกันและกัน

2.4 วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมเป็นเครื่องผูกพัน บุคคลในสังคมเดียวกันไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมแสดงออกมาในรูปความเชื่อถือ (Beliefs) ค่านิยม (Values) ทศนคติ (Attitudes) อุปนิสัย (Habits) ประเพณี (Traditions) ขนบธรรมเนียม และพฤติกรรมของบุคคลวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น

2.4.1 วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการบริโภคของบุคคล เพราะวัฒนธรรมเป็นตัวหล่อหลอมลักษณะนิสัย และความคิดของบุคคล เช่น คนไทยรักความอิสระ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบความโอ้อ่า ลักษณะเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการบริโภคด้วย เช่น การแต่งกายสวยงาม ซื้อรถยนต์ยี่ห้อดีราคาแพง การเดินทางโดยเครื่องบินแทนรถทัวร์ ฯลฯ

2.4.2 วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นฐาน เป็นวัฒนธรรมของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม และอยู่ในสังคมขนาดใหญ่มีความซับซ้อนมาก มีรากฐานมาจากเชื้อชาติ ศาสนา ถิ่นที่อยู่ เช่น วัฒนธรรมชาวจีน วัฒนธรรมล้านนา แต่ละกลุ่มก็จะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ต่างกัน และในกลุ่มเดียวกันจะมีพฤติกรรมการซื้อสินค้าคล้ายกัน เช่น การซื้ออาหาร การแต่งกาย ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเดียวกัน ย่อมมีความต้องการคล้ายๆกัน วัฒนธรรมกลุ่มย่อย แบ่งออกเป็น

1) กลุ่มเชื้อชาติ (Nationality group) ได้แก่ กลุ่มเชื้อชาติไทย จีน อเมริกัน อังกฤษ ฯลฯ แต่ละเชื้อชาติมีรสนิยม ความชอบ และการบริโภคการท่องเที่ยวต่างกัน

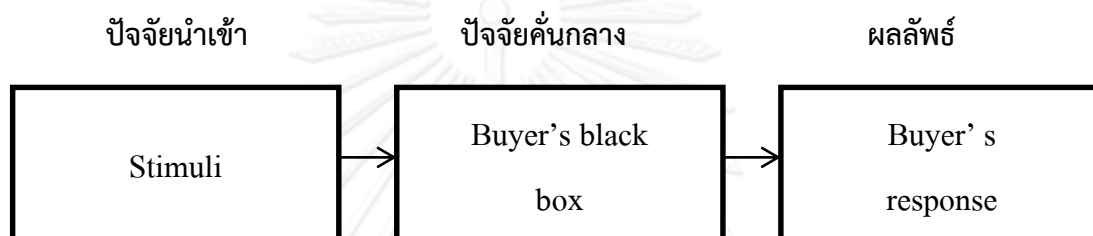
2) กลุ่มศาสนา (Religious group) ได้แก่ ชาวคริสต์ ชาวพุทธ มีความนับถือข้อห้าม ความเชื่อและความชอบแตกต่างกัน เช่น ศาสนาอิสลามห้ามรับประทานหมูและของมีเมา ก็ต้องระวังเป็นพิเศษในการให้บริการ

3) กลุ่มสีผิว (Racial group) เช่น ผิวดำ ผิวขาว ผิวเหลือง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีรูปแบบวัฒนธรรม และทัศนคติที่ต่างกันมาก

4) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (Geographical areas) ภูมิภาค ประเทศ ภูมิภาค ทำให้ลักษณะการดำรงชีวิตต่างกัน

แบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภค

แบบจำลองกล่องดำ (Black box model) วุฒิ สุขเจริญ (2555) กล่าวว่า การศึกษาด้านจิตวิทยาผู้บริโภค นิยมให้ความสนใจปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมผู้บริโภคในรูปแบบของการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Stimuli) และมักแสดงแบบจำลองในรูปแบบปัจจัยนำเข้า ปัจจัยคั่นกลาง และผลลัพธ์ โดยปัจจัยนำเข้าคือสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ปัจจัยคั่นกลางคือ กระบวนการภายในผู้บริโภคที่สังเกตได้ยาก จึงมักเรียกว่ากล่องดำ (Black box) และผลลัพธ์คือการตอบสนองของผู้บริโภค (Smith & Taylor, 2004) แบบจำลองสิ่งกระตุ้นและการตอบสนอง เป็นแบบจำลองที่มีความเรียบง่าย แต่ทำให้นักการตลาดเข้าใจถึงกระบวนการของอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ตั้งแต่ปัจจัยที่มีอิทธิพล ไปสู่กระบวนการตัดสินใจที่ต้องทำการศึกษาให้เข้าใจ เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นผลลัพธ์ในเชิงการตอบสนอง

ภาพที่ 2 แสดง แบบจำลองกล่องดำ (Black box model)

ที่มา : คอทเลอร์ (Kotler, 1986)

แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม

การพัฒนาตน (Self-Development)

บุคคลเมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) มาตั้งแต่แรกเกิด ได้รับประสบการณ์มาจากครอบครัวอันมีพ่อแม่ผู้ปกครอง จากกลุ่มเพื่อนเล่นทั้งที่ละแวกบ้าน สถาบันการศึกษา กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน รวมทั้งวัฒนธรรมต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมย่อมมีพัฒนาการด้านความคิด ความเชื่อ บุคลิก ลักษณะและความสามารถด้านต่างๆ เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข บรรลุความสำเร็จต่างๆ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้และรู้สึกว่าคุณค่าทั้งต่อตนเองและสังคม (จำรอง เงินดี, 2552)

การนับถือตนเอง (Self-Esteem)

การนับถือตนเองเป็นเรื่องของตัวตน (Self) ที่จะนำพาบุคคลนั้นไปสู่การทำงาน การปรับตัว และการดำเนินวิถีชีวิตอย่างราบรื่น และมีคุณค่าในระดับสูง ปานกลาง ต่ำ หรือไม่มีเลย การนับถือตนเองนั้น เกิดจากการประเมินผลการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวของตนเองต่อกิจกรรมด้านต่างๆ ในชีวิตของตนเอง โดยอาจเป็นความรู้สึกด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ (จำรอง เงินดี, 2552)

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546) ได้กล่าวถึงนิยามของการนับถือตนเองว่ามีจุดสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ต้องมีการประเมิน (Evaluation) ของบุคคลที่มีต่อตนเองโดยรวม ประการที่สอง เป็นเรื่องของความรู้สึกต่อตนเองที่เกิดจากการประเมินตนเอง และได้ให้ความหมายของการนับถือตนเองไว้ว่า การนับถือตนเองเป็นทัศนคติแบบหนึ่งที่เกิดจากการประเมินตนเองและขึ้นกับ

กระบวนการรับรู้ตนเอง (Self-Perception) ในลักษณะของความสำเร็จ-ล้มเหลว ดี-เลว และถูก-ผิด เป็นต้น

แหล่งของการเกิดการนับถือตนเอง (Source of self-Esteem) เมื่อพิจารณาการพัฒนาตัวตนในลักษณะของการนับถือตนเองแล้ว สามารถกล่าวถึงแหล่งของการเกิดการนับถือตนเองได้ดังนี้ (Michener & Delamater, 1999)

- 1) ประสบการณ์จากครอบครัว (Family Experience)
- 2) พิจารณาผลย้อนกลับจากการกระทำ (Performance Feedback)
- 3) การเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison)

การแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social exchange)

เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง คนที่มีความสัมพันธ์กันเมื่อฝ่ายหนึ่งให้อะไรกับอีกฝ่ายหนึ่งก็จะคาดหวังว่าจะได้รับบางสิ่งบางอย่างตอบแทน ส่วนสิ่งที่แลกเปลี่ยนกันจะเป็นอะไรขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์ ถ้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การแลกเปลี่ยนก็จะเป็นแรงงานและเปลี่ยนกับค่าจ้าง ถ้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้ากับลูกค้า การแลกเปลี่ยนก็จะเป็นสินค้ากับเงิน ถ้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหรือคู่รักการแลกเปลี่ยนก็จะเป็นความรู้สึกดีๆ ที่มีต่อกัน เช่น มีความรักต่อกัน มีความจริงใจต่อกัน มีการนับถือกัน ตามแนวคิดของทฤษฎีแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social exchange theory) ความสัมพันธ์ของมนุษย์ทุกรูปแบบเป็นความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนมีทั้งการให้และการรับ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นแค่ผู้ให้โดยไม่หวังอะไรตอบแทนเลย ความสัมพันธ์นี้ก็จะมีปัญหาและอาจสิ้นสุดไม่ช้าก็เร็ว

แนวคิดความแปลกแยก

ซีแมน (Seeman, 1959 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2553) อธิบายแนวคิดความแปลกแยกในรูปแบบของการรับรู้หรือคาดการณ์ (Expectancy) ความสัมพันธ์ที่คนหนึ่งๆ มีต่อสังคม ค่านิยม คนอื่น รวมทั้งตนเองไว้ 5 มิติด้วยกัน คือ

1. ความรู้สึกไร้อำนาจ (Powerlessness) เป็นทัศนคติทางจิตวิทยาสังคมซึ่งเน้นด้านวัตถุวิสัย เป็นความรู้สึกของบุคคลที่คาดหวังว่าพฤติกรรมของเขาไม่สามารถไปกำหนดผลที่จะเกิดตามมาได้ หรือไม่สามารถนำไปสู่ “ผลตอบแทน” ที่เขาต้องการได้ คือไม่สามารถควบคุมได้
2. ความรู้สึกไร้ความหมาย (Meaninglessness) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เข้าใจเหตุการณ์ที่เขามีส่วนร่วมอยู่ว่าเขาไม่มีความแน่ใจหรือไม่มีความกระตือรือร้นว่าเขาควรเชื่ออะไร เพราะเขาไม่มีโอกาสได้พบกับความเป็นมาตรฐานในการเข้าใจอย่างชัดเจนถึงการกำหนดหรือการตัดสินใจทางสังคม คือไม่สามารถทำนายได้
3. ความรู้สึกไร้บรรทัดฐาน (normlessness) เป็นสภาพการณ์ที่บรรทัดฐานของสังคมสูญหายไป หรือไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมดูแลพฤติกรรมของบุคคล บุคคลจึงกระทำการทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคมแม้จะใช้วิธีการที่ไม่เป็นที่ยอมรับก็ตาม เกิดบรรยากาศไม่ให้ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และลักษณะความไร้บรรทัดฐานนี้เป็นอิสระจากการไร้อำนาจและไร้ความหมาย

4. ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isolation) เป็นความคาดหวังหรือค่านิยมของบุคคลในการให้คุณค่า จอบแทนต่ำต่อเป้าหมายหรือความเชื่อซึ่งโดยปกติแล้วจะได้รับคุณค่าอย่างสูงในสังคมนั้น ซึ่งเป็น สภาวะแปลกแยกอย่างมากจากมาตรฐานและเป้าหมายต่างๆที่เป็นใหญ่อยู่

5. ความรู้สึกเห็นห่างจากตนเอง (Self-estrangement) เป็นความรู้สึกของบุคคลว่าเขาไม่ใช่ ตัวของเขาเองอีกต่อไป การกระทำหรือพฤติกรรมของเขาขึ้นอยู่กับความคาดหวังสิ่งตอบแทนที่จะ ได้รับในอนาคตมิใช่ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่มีความหมายในตัวเอง

แนวคิดกลไกป้องกันตนเอง (Defense Mechanism)

ฟรอยด์ กล่าวว่า กลไกป้องกันตนเอง เป็นปฏิกิริยาทางจิตที่เกิดขึ้นเพื่อลดความเครียดหรือ ความกังวล กลไกป้องกันตนเองจึงมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นการปฏิเสธหรือ เบี่ยงเบนความเป็นจริง ประการที่สอง เป็นปฏิบัติการที่เกิดขึ้นในระดับจิตไร้สำนึก ตัวอย่างกลไก ป้องกันตนเองที่สำคัญ ได้แก่ (ทวิ เชื่อสุวรรณหวี, 2551)

1. การเก็บกด (Repression) เป็นการเก็บประสบการณ์ความเจ็บปวด ความขัดแย้งในวัยเด็ก และแสดงออกในเวลาต่อมา ถือได้ว่าเป็นกลไกป้องกันตนเองที่สำคัญและเป็นพื้นฐานแหล่งกำเนิดของ กลไกป้องกันตนเองประเภทอื่นๆด้วย

2. การปฏิเสธ (Denial) เป็นปฏิกิริยาทางจิตที่ต้องการปิดบัง (Blind) เพื่อการเผชิญกับความ จริงที่สร้างความเจ็บปวดให้แก่ตนเอง

3. การกระทำในสิ่งที่ตรงข้าม (Reaction Formation) เป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกตรงข้ามกับ ความต้องการที่แท้จริง

4. การฉายสู่สิ่งภายนอก (Projection) เป็นการถ่ายโยงความขัดแย้ง ความบกพร่องภายใน ตนเองสู่สิ่งอื่น/ผู้อื่น หรือการโทษผู้อื่นหรือสิ่งภายนอก

5. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการจัดกระทำหาเหตุผลที่ดีเพื่อ อธิบายในความล้มเหลวหรือสูญเสีย

6. การถดถอย (Regression) เป็นการถอยหนีสิ่งที่เผชิญโดยการถอยกลับไปสู่พฤติกรรมในวัยเด็ก

ทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐาน

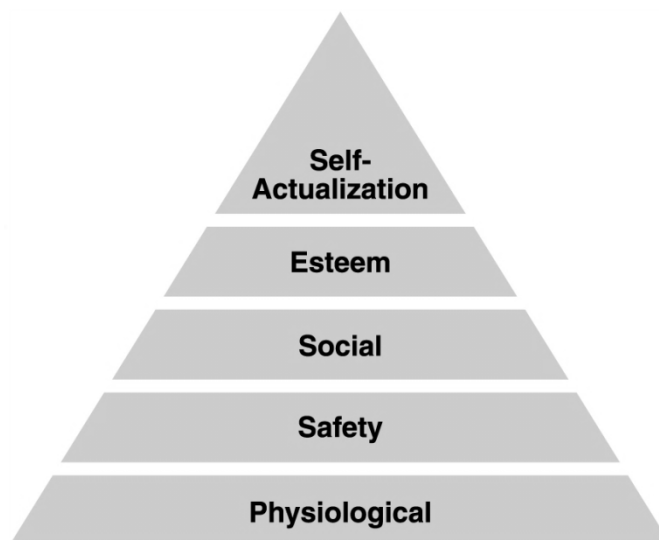
ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นตามแนวคิดของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow, 1943 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2556) ได้เสนอทฤษฎีความต้องการ ตามลำดับขั้น (Hierarchy of needs theory) โดยสมมติฐานเบื้องต้น ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น เมื่อความต้องการระดับใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความสำคัญของความต้องการนั้นก็จะลดน้อยลง และจะพยายามตอบสนองความต้องการในระดับที่ สูงขึ้นไป

2. ความต้องการของมนุษย์เป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน และความต้องการจะมีผลต่อ พฤติกรรมของมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น เมื่อเกิดความหิว การระงับความหิวจะเป็นสิ่งที่ มนุษย์ต้องการกระทำมากที่สุด และความต้องการนี้จะลดลงเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว

3. ความต้องการระดับต่ำต้องได้รับการตอบสนองก่อน จึงเกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น
4. วิธีการตอบสนองความต้องการในระดับสูง มีความหลากหลายมากกว่าการตอบสนองความต้องการในระดับต่ำ

ภาพที่ 3 แสดง ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

มาสโลว์ ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological needs) เป็นความต้องการทางร่างกายของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่ อาศัย มนุษย์จะมีความต้องการในลำดับถัดไปเมื่อความต้องการด้านสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety needs) ความต้องการความปลอดภัยเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบคือ ความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกายและความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความปลอดภัยด้านร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี ส่วนความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพการงานมั่นคง
3. ความต้องการทางสังคม (Social needs) เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มสังคม มนุษย์จึงมีความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม เช่น มิตรภาพ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต้องการความรักจากผู้อื่น และต้องการให้สังคมตอบสนองความต้องการของตน เป็นต้น หากอยู่ในครอบครัวก็มีความต้องการความรัก ความเมตตาต่อกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงก็ต้องการเป็นคนสำคัญและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ และเมื่ออยู่ในที่ทำงานก็ย่อมต้องการได้รับความเชื่อถือและเมตตาจากผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem needs) หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น การมีความภูมิใจในสถานภาพทางสังคม การมีตำแหน่งชื่อเสียงและเกียรติยศ

5. ความต้องการบรรลุถึงความสำเร็จแห่งตน (Self-actualization needs) หมายถึง ความต้องการที่พัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การได้ทำงานที่ท้าทาย และการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าได้บรรลุถึงจุดสูงสุดของชีวิต

มาสโลว์ ได้จำแนกความต้องการทั้งห้าขั้นของมนุษย์ออกเป็น 2 ระดับใหญ่ๆ คือ ระดับต่ำ (Lower-order needs) ได้แก่ ความต้องการด้านสรีระ และความต้องการความปลอดภัย สำหรับความต้องการในระดับสูง (Higher-order needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม ความต้องการความยอมรับนับถือ และความต้องการบรรลุถึงความสำเร็จแห่งตน

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของแอลเดอร์เฟอร์

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) แต่มีข้อคิดเห็นแตกต่างไปว่า การตอบสนองความต้องการของบุคคลไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามลำดับขั้น เพราะเห็นว่าการตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นจะเกิดเมื่อไหร่ก็ได้ จึงได้เสนอทฤษฎี ERG ขึ้นมา ว่าคนเรามีความต้องการ 3 ประเภท มีดังนี้ (จารย์ เงินดี, 2552)

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการทั้งหลายทั้งปวงที่ตอบสนองต่อร่างกายและสรีระได้ รวมไปถึงทำให้ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย มีการใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข ความต้องการขั้นนี้ของแอลเดอร์เฟอร์ตรงกับความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ในขั้นที่หนึ่งและสอง

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ เพื่อเกิดประโยชน์ก็้อกูลต่อกัน เมื่อบุคคลรวมตัวเป็นกลุ่มย่อมมีความหมายในด้านการยอมรับต่อกัน เกิดความเหนียวแน่นภายในกลุ่ม การยกย่องให้เกียรติกันก็ย่อมเกิดขึ้นตามลำดับ ความต้องการขั้นนี้เทียบได้กับความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ในขั้นที่สาม

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) ความต้องการด้านหนึ่งของมนุษย์ คือ การพัฒนาตนเอง เมื่อมนุษย์ยังมีความรู้สึก มีเลือดเนื้อ และอารมณ์ ความต้องการของมนุษย์ย่อมเกิดขึ้นโดยไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความสำเร็จ และพัฒนาความสามารถของตนให้ถึงขั้นสูงสุดตามที่ตั้งไว้ ความต้องการในขั้นนี้เทียบได้กับความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ในขั้นที่สี่และห้า

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (Murray) ได้เสนอความต้องการของมนุษย์ไว้ 28 อย่างคือ 1) ความต้องการแสวงหาสิ่งต่างๆ 2) ความต้องการอนุรักษ์สิ่งต่างๆ 3) ความต้องการเป็นระเบียบ 4) ความต้องการประหยัดและเก็บรักษา 5) ความต้องการสิ่งใหม่ๆ 6) ความต้องการเด่นเหนือผู้อื่น 7) ความต้องการความสำเร็จ 8) ความต้องการเป็นที่ยอมรับ 9) ความต้องการโอ้อวด 10) ความต้องการรักษาชื่อเสียง 11) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว 12) ความต้องการที่จะปกป้องตนเองให้พ้นอันตราย 13) ความต้องการเอาชนะความพ่ายแพ้ 14) ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น 15) ความต้องการยอมตามผู้ที่เหนือกว่า 16) ความต้องการเลียนแบบผู้อื่น 17) ความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเอง 18)

ความต้องการแตกต่างจากผู้อื่น 19) ความต้องการที่จะทำร้ายผู้อื่น 20) ความต้องการยอมรับโทษ 21) ความต้องการหลีกเลี่ยงจากการได้รับโทษ 22) ความต้องการหลีกเลี่ยงผู้อื่น 23) ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น 24) ความต้องการให้ผู้อื่นช่วยเหลือ 25) ความต้องการเล่นสนุกสนาน 26) ความต้องการรู้เห็น 27) ความต้องการอธิบายบรรยายให้ผู้อื่นทราบ 28) ต้องการให้ผู้อื่นอธิบายให้ทราบ (สมพร สุทัศนีย์, 2539)

แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

องค์การสหประชาชาติ (1963) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การท่องเที่ยว” ในคราวประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี ว่าหมายถึงกิจกรรมที่มีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ (ฉันทิช วรรณณอม, 2552)

1. ต้องเดินทางจากที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวแต่มิใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร
2. การเดินทางนั้นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง มิใช่เป็นการถูกบังคับ
3. เป็นการเดินทางที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบาน บันเทิงเรีงรมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อติดต่อธุรกิจ ฯลฯ

ลันด์เบิร์ก (Lundberg, 1985) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำและกิจกรรมของผู้ที่เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ หรือสถานที่ที่อยู่นอกเหนือจากบ้านหรือชุมชนของพวกเขา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ยกเว้นการเดินทางไปและกลับจากการทำงานในชีวิตประจำวัน

นิคม จารุมณี (2544) กล่าวว่า การท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. การเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่มีมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

นิตา ชัชกุล (2554) กล่าวว่า การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มจุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วยปัจจัยสามประการเป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การพักค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า “ การท่องเที่ยว หมายถึงผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างธุรกิจท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว ภาครัฐ องค์กรเอกชน ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว อันถูกผนวกอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน” (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2556)

ความหมายของนักท่องเที่ยว

ความหมายของนักท่องเที่ยวของประเทศไทยตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติไว้ว่า นักท่องเที่ยว หมายถึงบุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องถิ่นอื่น เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2555)

ลันด์เบิร์ก (Lundberg, 1985) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปสถานที่ใดๆ เพื่อความเพลิดเพลินใจ หรือเพื่อประกอบธุรกิจ และอยู่ห่างออกไปจากบ้าน มีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน

ยุพดี เสตพรรณ (2543) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว (Tourist) คือผู้เยี่ยมชมเยือนที่เดินทางไปเยือนจังหวัดนั้น โดยวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำ การศึกษา และไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาหรือทำงานประจำ หรือศึกษาอยู่ที่จังหวัดนั้น ทั้งนี้ต้องพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน หรืออยู่เกิน 24 ชั่วโมงขึ้นไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourist) หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางมาพำนักในประเทศไทยครั้งหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 คืน (24 ชั่วโมง) และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์มาพักผ่อน เยี่ยมญาติ ประชุมเป็นตัวแทนสมาคมหรือหน่วยงาน ติดต่อธุรกิจ หรือมากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอดไม่น้อยกว่า 1 คืน

2. นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน (Domestic Tourist, Foreign Tourist) คือคนไทยหรือต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย เดินทางจากจังหวัดที่อาศัยเป็นปกติไปยังจังหวัดอื่น โดยมีค่าใช้จ่ายไปหารายได้และพักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

ปราโมชน์ รอดจรัส (2553) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยือนชั่วคราวที่มาพักอาศัยอยู่อย่างน้อย 24 ชั่วโมง โดยมีเหตุจูงใจ ดังนี้

2.1 เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อการพักผ่อน เพื่อสุขภาพ เพื่อการศึกษา เพื่อศาสนา เพื่อการกีฬา เป็นต้น

2.2 เพื่อดำเนินธุรกิจ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับครอบครัว การปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบหมาย

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ พ.ศ. 2551 (2551) นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ การบันเทิง หรืออื่นใด

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว (Tourist) ตามความหมายของสันนิบาตชาติที่ได้ให้คำนิยามไว้ในปี พ.ศ.2480 ว่านักท่องเที่ยวหมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่มีบ้านเมืองอาศัยอยู่เป็นประจำเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และได้ให้ความหมายเพิ่มเติมต่อไปว่า บุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยวและบุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวมุ่งตั้งต่อไปนี้คือ

1. บุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่
  - 1.1 ผู้เดินทางพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อสุขภาพ
  - 1.2 ผู้เดินทางไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - 1.3 ผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจการค้าบางประการ

1.4 ผู้เดินทางมากับเรือที่เพลินตากับทิวทัศน์สองฝั่งน้ำ แม้ว่าจะแวะพักอยู่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

2. บุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

2.1 ผู้ที่เดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งหรือประกอบธุรกิจที่มีรายได้ในประเทศนั้น โดยจะมีสัญญาไว้กับผู้ใดหรือไม่ก็ตาม

2.2 ผู้เดินทางมาเพื่อตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวรในประเทศนั้น

2.3 ผู้เดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศของตน

2.4 ผู้เดินทางเพื่อเข้าไปเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในที่ที่จัดไว้เป็นหอพักนักเรียนนักศึกษา

2.5 ผู้เดินทางโดยมิได้แวะลงจากยานพาหนะเลย แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นเวลามากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

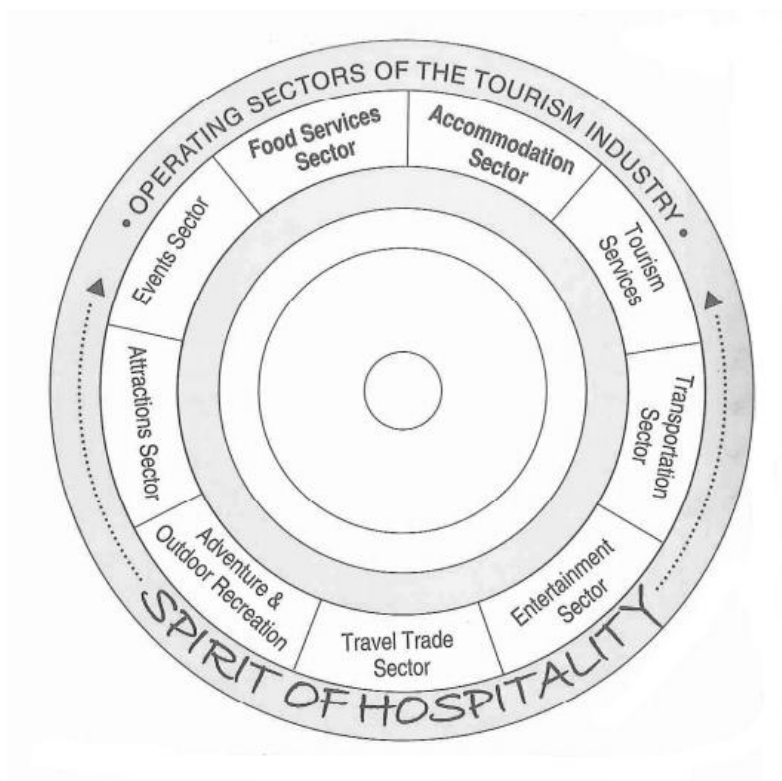
2.6 ผู้ลี้ภัยทางการเมืองหรือผู้ลี้ภัยทางศาสนาไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ลี้ภัยสงคราม

ต่อมาในปี พ.ศ.2493 สหพันธองค์การส่งเสริมท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ได้หยิบยกคำนิยามของนักท่องเที่ยวมาพิจารณาใหม่ และได้ตกลงให้นักเรียนหรือนักศึกษาต่างประเทศเป็นนักท่องเที่ยวด้วย เพราะค่าใช้จ่ายของนักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นมาจากต่างประเทศ นอกจากนั้นยังให้เรียกผู้เดินทางที่ตั้งใจมาท่องเที่ยว ณ ประเทศหนึ่ง แต่อยู่ไม่ถึง 24 ชั่วโมง ว่าเป็น “นักท่องเที่ยว” ซึ่งรวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางผ่านประเทศโดยมิได้ออกจากบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้เดินทางผ่านสนามบินด้วย

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) ได้กล่าวว่า นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของตน โดยใช้เส้นทางที่มีได้ใช้อยู่เป็นประจำทุกวัน หรือออกไปนอกเขตภูมิภาคของตน

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้พูดถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้หลายท่าน ดังนี้ โกลด์เนอร์และริทช์ (Goeldner & Ritchie, 2009)

ภาพที่ 4 แสดง กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นถึง กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว (Operating Sectors of The Tourism Industry) แบ่งออกได้เป็น 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการขนส่ง
2. ด้านที่พัก
3. ด้านร้านอาหาร
4. ด้านสิ่งดึงดูดใจ
5. ด้านกิจกรรมพิเศษหรือการจัดงานแสดง
6. ด้านนันทนาการกลางแจ้งและผจญภัย
7. ด้านแหล่งบันเทิง
8. ด้านบริการทางการท่องเที่ยว
9. ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยว

กระบวนการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่คนทั่วไปรับทราบกันดีนั้นมีอยู่หลากหลาย สิ่งแรกซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ระบบคมนาคมขนส่ง ประกอบไปด้วย ธุรกิจสายการบิน ธุรกิจรถโดยสารประจำทาง และอื่นๆที่ทำให้ประชาชนมีการเดินทางและท่องเที่ยว ลำดับต่อมาคือ ส่วนของที่พักอาศัย ซึ่งรวมถึงโรงแรมชื่อดังต่างๆที่เป็นที่รู้จักกันดีในแวดวงสังคม เช่น โรงแรมฮิลตัน โรงแรมมารriott ฮาเวิร์ดจอห์นสัน และอื่นๆ รวมไปถึงการให้บริการทางด้านอาหาร จะต้องมีย่านอาหารชื่อดังหรือเป็นที่รู้จัก ซึ่งได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของคนทั่วไป ไว้คอยให้บริการ เช่น แมคโดนัลด์ พิชซ่าฮัท เบอร์เกอร์คิง และเคเอฟซี หรือไม่ก็ต้องมีภัตตาคารต่างๆ ไว้คอยให้บริการ สิ่งสำคัญถัดมาคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไว้คอยให้บริการ เช่น ดิสนีย์แลนด์ ดิสนีย์เวิลด์ และ สิ่งดึงดูดใจที่มีชื่อเสียงระดับโลกอื่นๆ ตัวอย่างเช่น โบสถ์เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ในประเทศรัสเซีย สโตนเฮนจ์ในประเทศอังกฤษ ปิรามิดในอียิปต์ และน้ำตกไนแอการ่า ที่ประเทศแคนาดา เป็นต้น และที่สำคัญจะต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางด้านกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาที่มีชื่อเสียง งานวิ่งมาราธอนที่เมืองบอสตัน การแข่งอเมริกันฟุตบอลในสหรัฐอเมริกา การแข่งฟุตบอลโลก และการแข่งขันโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาว ต่อมาคือ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและผจญภัย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวสมัยใหม่ ด้วยการสร้างสรรค์กิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ เช่น การเล่นกอล์ฟ เล่นสกี การล่องแพ และการขี่จักรยาน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ถัดมาคือด้านธุรกิจบันเทิง เป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น ที่ลาสเวกัส ละครบรอดเวย์ในนิวยอร์ก และฮอลลีวูดในลอสแอนเจลิส และถัดมาคือส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ ทางด้านผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว และสินค้าทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทั้งแบบปลีกและแบบส่ง จะต้องมีการบริการและสามารถใช้เทคโนโลยี การให้บริการทางการเงิน การให้คำปรึกษาเฉพาะทางเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเอาไว้คอยช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Goeldner & Ritchie, 2009)

1. ด้านการขนส่ง (Transportation)

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) กล่าวว่า การขนส่งเป็นเป็นการบริการขนส่งแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย รวดเร็ว ปลอดภัย นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพอใจ รูปแบบการขนส่งในการเดินทางท่องเที่ยว แบ่งได้ดังนี้

1.1 การขนส่งด้วยรถยนต์ แบ่งเป็น

1.1.1 รถยนต์ส่วนบุคคล (Private Car) มีจุดเด่นอยู่หลายประการ ตัวอย่างเช่น สามารถยืดหยุ่นเวลาการเดินทางได้ตามต้องการ และมีความสะดวกในการที่จะหยุดขึ้นชมความงามระหว่างทาง และสามารถแวะใช้บริการจากธุรกิจต่างๆตลอดเส้นทางได้ (นิคม จารุมณี, 2544)

1.1.2 รถยนต์โดยสารสาธารณะ ได้แก่ รถยนต์โดยสารสาธารณะประจำทาง (Bus) และ รถยนต์โดยสารแท็กซี่ (Taxi)

1.1.3 รถยนต์บริการ ได้แก่ รถเช่า (Rental car) รถทัวร์เช่าเหมา (Charter Coach Tour) รถรับส่งที่สนามบิน (Limousine)

1.2 การขนส่งด้วยรถไฟ แบ่งเป็น

- 1.2.1 ขบวนรถธรรมดา เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดทุกสถานี
- 1.2.2 ขบวนรถเร็ว เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดเฉพาะบางสถานี
- 1.2.3 ขบวนรถด่วน เป็นขบวนรถไฟโดยสารที่จอดน้อยสถานีกว่าขบวนรถเร็ว

1.3 การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟฟ้า แบ่งเป็น

- 1.3.1 รถไฟฟ้า BTS หรือ รถไฟลอยฟ้า
- 1.3.2 การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือ รถไฟใต้ดิน

1.4 การขนส่งผู้โดยสารทางเรือ แบ่งเป็น

- 1.4.1 เรือโดยสารประเภทที่ไม่ใช้เครื่องจักรกล เช่น เรือใบ เรือพาย เป็นต้น
- 1.4.2 เรือโดยสารประเภทที่ใช้เครื่องกล เช่น เรือสำราญ เป็นต้น
- 1.4.3 เรือโดยสารที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ เรือสำราญ เรือเดินทะเล เรือข้ามฟาก เรือใบและเรือยอร์ช เรือบรรทุกสินค้า เรือล่องแม่น้ำ และเรือภัตตาคาร เป็นต้น
- 1.5 การขนส่งทางเครื่องบิน เป็นยานพาหนะที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร โดยที่นั่งสำหรับผู้โดยสารชั้นต่างๆ คือ ชั้นหนึ่ง ชั้นธุรกิจ และชั้นประหยัด

2. ด้านที่พัก (Accommodation)

2.1 โรงแรม (Hotel) นอกจากจะให้บริการความสะดวกในเรื่องที่พักและอาหารแก่ผู้เข้าพักแล้ว ในปัจจุบันโรงแรมยังมีบริการพิเศษ อื่นๆ ให้แก่ลูกค้าด้วย ได้แก่ ห้องประชุม ห้องจัดงานเลี้ยงพิเศษ บริการรถรับ-ส่ง บริการจองตั๋วเครื่องบิน ร้านอาหารและร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ธุรกิจบริการนำเที่ยว ไนท์คลับและคาราโอเกะ การนวดแผนโบราณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น สระว่ายน้ำ ที่จอดรถ และศูนย์ออกกำลังกาย เป็นต้น (ศรีัญญา วรากุลวิทย์, 2551)

2.2 โมเต็ล (Motel) เป็นที่พักแรมซึ่งมีที่จอดรถเฉพาะห้องพักแต่ละห้อง

2.3 เกสเฮ้าส์ (Guest House) เป็นบ้านที่ดัดแปลงให้นักเดินทางพักแรม

2.4 บังกะโล (Bangalow) ที่พักเป็นหลังๆ ให้บริการนักเดินทาง

2.5 หอพัก (Hostel) เป็นที่พักแรมที่สมาคม มูลนิธิ หรือสถาบันจัดไว้ให้นักเดินทางพัก

2.6 บ้านตากอากาศ (Resort) ประกอบด้วยอาคารหลายๆอาคาร ที่พักเหล่านี้จะสร้างล้อมรอบบริเวณสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องอาหาร บาร์ สระว่ายน้ำ เป็นต้น

2.7 บ้านญาติมิตร (Friends or Relatives' Home) เป็นบ้านญาติหรือมิตรของนักเดินทาง (ปราโมชน์ รอดจำรัส, 2547)

2.8 บ้านพักรับรองของหน่วยงานรัฐบาล เป็นบ้านพักรับรองที่จัดไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น บ้านพักรับรองของกรมป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติ (ศรีัญญา วรากุลวิทย์, 2551)

3. ด้านร้านอาหาร (Food services)

ฉันทิช วรรณถนอม (2552) กล่าวว่า โดยปกตินักท่องเที่ยวจะต้องรับประทานอาหารในขณะเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีธุรกิจอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยว อาจเป็นภัตตาคารหรือร้านอาหารก็ได้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประทานอาหารและเครื่องดื่มอย่างอิมมูน่าสำราญ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ได้แบ่งประเภทของร้านอาหาร เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ร้านอาหารภายในโรงแรม ร้านอาหารนอกโรงแรมที่มีร้านเป็นหลักแหล่ง และแผงลอยขายอาหาร

ปราโมชน์ รอดจำรัส (2553) กล่าวว่า ปัจจุบันอาหารไทยเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว โดยทั่วไปว่ามีรสชาติดี เครื่องปรุงมีประโยชน์ต่อสุขภาพ การให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มนับว่าเป็นสิ่งจูงใจในการท่องเที่ยว สำหรับปัญหาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่ ราคาอาหารหรือค่าบริการสูง และความสะอาดไม่ได้มาตรฐาน การแก้ปัญหาเรื่องนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมมือกับเอกชนจัดให้มีการออกเครื่องหมายและประกาศนียบัตรรับรองความสะอาดและมาตรฐานของภัตตาคารเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อใจ อาหารจึงนับเป็นธุรกิจที่จูงใจในการท่องเที่ยว บริการด้านอาหารที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) มีความสะอาดถูกสุขอนามัย ความสะอาดของอาหารเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกที่สุด ผู้ให้บริการต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ
- 2) มีรสอร่อยถูกปาก อาหารควรมีรสชาติดี เครื่องปรุงใหม่สด ถูกสุขอนามัย มีให้เลือกตามความต้องการ
- 3) มีบริการที่ดี ผู้ให้บริการมีทักษะเป็นที่ประทับใจนักท่องเที่ยว
- 4) มีราคาเหมาะสม ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว
- 5) ตั้งอยู่ในสถานที่เหมาะสม ปลอดภัย ไม่ไกลชุมชนเกินไป
- 6) มีบริการด้านอื่นๆ เช่น มีสถานที่จอดรถ ห้องน้ำที่สะอาด มีสนามเด็กเล่น เป็นต้น

4. ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attractions)

แบ่งเป็น 2 ประเภท มีดังนี้

4.1 สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

4.1.1 สิ่งประดิษฐ์ทางอุตสาหกรรม (Industrial Archeology) ซึ่งถือเป็นจุดเด่นสำหรับนักท่องเที่ยว ทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ เขื่อนเก็บน้ำ อุตุต่อเรือ นิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

4.1.2 สิ่งดึงดูดความสนใจทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัดชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

4.1.3 วัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นวิถีชีวิตและระเบียบประเพณีของท้องถิ่น ที่มีเสน่ห์และมีรูปแบบเอกลักษณ์เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ การแต่งกายของภาคต่างๆของไทย

4.1.4 จุดสนใจทางการเมือง เมืองหลวงหรือนครเก่าแก่ที่มีความสำคัญบทบาททางการเมืองก็เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงสถานที่สำคัญทางการเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร ทำเนียบขาว กรุงมอสโก พระราชวังแวร์ซายส์ นครปักกิ่ง เป็นต้น

4.1.5 สถาปัตยกรรม (Architecture) สิ่งก่อสร้างที่เป็นที่พักอาศัย หรืองานศิลปะ งานสถาปัตยกรรม เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เช่น ตึกสูงระฟ้าของนครหลวง

ต่างๆ นครซานฟรานซิสโก นิวยอร์ก สถาปัตยกรรมตามยุคสมัย เช่น สถาปัตยกรรมของไทย โรมันร่วมสมัย เรนเนสซองส์ เป็นต้น

4.1.6 ศูนย์กลางการค้า (Shopping Centre) สินค้าพื้นเมืองก็เป็นจุดดึงดูดความสนใจมากแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมค่อนข้างสูง ทำให้ตลาดท่องเที่ยวต่างๆ ได้สร้างศูนย์การค้าที่มีความทันสมัย มีสินค้าที่หลากหลายมาบริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น กรุงเทพมหานคร ฮองกง ปารีส เป็นต้น

4.1.7 กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Activities) ประเพณีวัฒนธรรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดการแสดงออกทางวัฒนธรรมและอารยธรรมทางมวลมนุษยชนกลุ่มต่างๆ พอดีแบ่งออกได้เป็น งานเทศกาล ศิลปหัตถกรรม และดนตรี

4.1.8 กีฬาต่างๆ (Sports) กีฬาและการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ สามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬา เช่น การแข่งขันเทนนิสวิมเบิลดัน การแข่งขันฟุตบอลโลก เป็นต้น

4.1.9 บ้านเทิง มหรสพ ได้แก่ เมืองลาสเวกัส หรือมิวนิค ในยุโรป ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวว่ามีแหล่งบันเทิง ที่มีความหลากหลาย เหมาะที่จะไปท่องเที่ยวพักผ่อน

4.2 สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือธรรมชาติสร้างสรรค์ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์สวนสัตว์อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด ห้วย หนอง คลอง และบึง ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติของไทย เช่น ภูกระดึง น้ำตกเอราวัณ เกาะเสม็ด เป็นต้น (ศรัญญา วรากุลวิทย์, 2551) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีดังนี้ (นิคม จารุณี, 2544)

4.2.1 ภูมิอากาศ (Climate) ภูมิอากาศมีส่วนช่วยในการตัดสินใจให้เกิดการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ฤดูร้อน เป็นการสร้างบรรยากาศให้คนท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ผู้อยู่ในโซนอากาศหนาวจะท่องเที่ยวไปยังประเทศที่มีอุณหภูมิอบอุ่น (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

4.2.2 ทัศนียภาพ (Scenery) ทัศนียภาพที่งดงามตามธรรมชาติ ก็มีส่วนช่วยตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เช่น ภูเก็ต กระบี่ สมุย ภูเก็ต ภูเก็ต มีทัศนียภาพที่งดงาม (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544)

4.2.3 ชีวิตสัตว์ป่า (Wildlife) สัตว์ป่าก็เป็นส่วนหนึ่งของความงดงามทางธรรมชาติ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก เช่น ตามแหล่งอนุรักษ์สัตว์ป่า หรือวนอุทยานแห่งชาติแบบป่าเปิดในแอฟริกา ผึ้งนกเพนกวินในบริเวณทวีปแอนตาร์กติกา ชมหมีขั้วโลกในเขตอาร์กติก และชมชีวิตสัตว์ป่านานาชนิดในบริเวณลุ่มแม่น้ำอเมซอนในบราซิล เป็นต้น (นิคม จารุณี, 2544)

5. ด้านกิจกรรมพิเศษหรือการจัดงานแสดง (Events)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) กล่าวว่า กิจกรรมพิเศษเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มคนได้มาร่วมกัน เช่น เทศกาล มหกรรมต่างๆ วันสงกรานต์ ลอยกระทง การจัดนิทรรศการ การแสดงบนเวที เช่น ละครสัตว์ คอนเสิร์ต ดนตรี หรือเป็นการประกวดความสามารถ เช่น แข่งขันตกปลา และแข่งขันจักรยาน เป็นต้น

6. ด้านนันทนาการกลางแจ้งและผจญภัย (Adventure & Outdoor Recreation)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและผจญภัย เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อมส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง มีดังนี้

6.1 กิจกรรมชีวิตชาวค่าย (Camping Outdoor Living) เช่น การก่อไฟ การปรุงอาหาร การเดินป่า การจัดที่พักอาศัย และการพักผ่อนปิกนิก

6.2 กิจกรรมการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (Conservation) เช่น การตกแต่งที่ดิน สร้างแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์และพืชป่า และศึกษาประชากรนก

6.3 กิจกรรมเสี่ยงอันตราย (High Risk) เช่น พายเรือล่องแก่ง ไต่เขา ไต่หน้าผา และเครื่องร่อน

6.4 กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง (Outdoor Sports) เช่น จักรยาน ล่าสัตว์ ตกปลา แข่งเรือ สกี ขี่ม้า ดำน้ำ และกระดานโต้คลื่น

6.5 กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Oriented) เช่น แกะรอยธรรมชาติ ศิลปหัตถกรรมธรรมชาติ ขยายพันธุ์สัตว์ เดินป่า และคันทารอยทาง

7. ด้านแหล่งบันเทิง (Entertainment)

นิคม จารุมณี (2544) กล่าวว่า กิจกรรมบันเทิงส่วนใหญ่จะแตกต่างไปจากกิจกรรมกีฬา แต่เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้ความสนใจ กิจกรรมบันเทิงสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ไนต์คลับ ดิสโก้เธค ภัตตาคาร และบ่อนการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือได้รับอนุญาตให้ดำเนินการโดยกฎหมายของบ้านเมือง บ่อนกาสิโนที่มีชื่อเสียงระดับโลกที่ตั้งดูตนักท่องเที่ยวยุโรปเป็นหลายล้านคนขึ้นไปในแต่ละปี ได้แก่ บ่อนกาสิโนในกรุงลอนดอน โมนาโค แคริบเบียน ลาสเวกัส และแอตแลนติกซิตี ในสหรัฐอเมริกา

8.ด้านบริการทางการท่องเที่ยว (Tourism service)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) กล่าวว่า บริการท่องเที่ยวจะประกอบด้วยบริการที่สำคัญอยู่ 6 ประการ คือ

8.1 บริการการขนส่ง เป็นการให้บริการด้านการเคลื่อนย้ายขนส่งแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และปลอดภัย

8.2 บริการที่พัก เป็นการให้บริการด้านที่พักค้างคืนชั่วคราวแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อนหลับนอนในแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายและปลอดภัย

8.3 บริการอาหารและบันเทิง สำหรับการบริการอาหารเป็นการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นภัตตาคารหรือร้านอาหารก็ได้ ส่วนบริการบันเทิง เป็นการให้บริการด้านความเบิกบานรื่นเริงใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนาน เช่น บาร์ ไนต์คลับ คาบาเล่ท์ สถานนวดแผนโบราณ เป็นต้น

8.4 บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สำหรับธุรกิจนำเที่ยวเป็นการให้บริการด้านนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ส่วนมัคคุเทศก์เป็นการให้บริการนำ

นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ พร้อมทั้งให้ความรู้ อธิบาย ชี้แจงเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ โดยได้รับสินจ้างเป็นสิ่งตอบแทน

8.5 บริการธุรกิจไมซ์ (Mice Business) ได้แก่

8.5.1 บริการจัดประชุมภายในองค์กร

8.5.2 บริการจัดประชุมนานาชาติ

8.5.3 บริการจัดท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล

8.5.4 บริการจัดงานนิทรรศการ

8.6 บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นการให้บริการจำหน่ายสินค้าประเภทที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนำกลับไปยังภูมิลำเนาของตน ตามปกตินักท่องเที่ยวมักนิยมซื้อสินค้าที่ระลึกในท้องถิ่นที่เข้าไปท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้เองหรือเก็บไว้เป็นที่ระลึก หรือนำไปฝากญาติมิตร

9. ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยว (travel trade sector)

ปราโมชน์ รอดจรัส (2547) กล่าวว่า การท่องเที่ยวไม่ว่าจะเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศหรือการท่องเที่ยวไปต่างท้องถิ่นภายในประเทศ จะมีผู้นำเที่ยวซึ่งมีความชำนาญในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อช่วยวางแผนการท่องเที่ยวไปยังจุดท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกในการเดินทางจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีธุรกิจนำเที่ยวเกิดขึ้น ธุรกิจนำเที่ยวมีความสำคัญมากต่อการท่องเที่ยวเพราะทำหน้าที่ในการซื้อบริการขนส่ง จองโรงแรมที่พัก ทำหนังสือเดินทาง การขอตรวจลงตรา (VISA) แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นำมาขายในลักษณะเหมาจ่าย (Packaged Tour) ให้นักท่องเที่ยว บริการนำเที่ยวจะช่วยอำนวยความสะดวกและลดภาระ ตลอดจนปัญหาการดำเนินการต่างๆที่นักท่องเที่ยวจะต้องทำ เป็นการกระตุ้นให้การเดินทางท่องเที่ยวขยายตัวอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น บริการนำเที่ยวจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเพราะสามารถทราบหรือประเมินค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้ก่อนที่จะเดินทาง

ปราโมชน์ รอดจรัส (2553) กล่าวว่า บริษัทนำเที่ยว แบ่งการดำเนินงานเป็น 5 ประเภท ดังนี้

9.1 การท่องเที่ยวจากต่างประเทศ (Inbound Tour Operator) เป็นบริษัทนำเที่ยวที่จัดให้บริการนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศไทย โดยจัดการตั้งแต่การเดินทางของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย การจัดนำเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆในประเทศ จนกระทั่งการส่งนักท่องเที่ยวให้เดินทางกลับไปยังต่างประเทศเมื่อสิ้นสุดรายการนำเที่ยว

9.2 การท่องเที่ยวออกนอกประเทศ (Outbound Tour Operator) เป็นบริษัทนำเที่ยวที่ให้บริษัคนำนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยให้เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ ทำหน้าที่ตั้งแต่การจัดการเรื่องเดินทางออกนอกประเทศ การจัดการนำเที่ยวในต่างประเทศ จนกระทั่งนักท่องเที่ยวเดินทางกลับเข้ามายังประเทศไทย

9.3 บริษัทนำเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tour Operator) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่จัดการท่องเที่ยวให้แก่คนไทยที่เดินทางภายในประเทศ การนำเที่ยวในลักษณะนี้เป็นการจัดการ

ด้านการเดินทางข้ามจังหวัดซึ่งอยู่ไกล โดยนักท่องเที่ยวต้องการการอำนวยความสะดวก ตั้งแต่การจัดการด้านการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในพื้นที่ รวมทั้งที่พักและอาหาร

9.4 บริษัทบริการนำเที่ยวในท้องถิ่น (Local Tour Operator) เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่เหมือนบริษัทจัดการนำเที่ยวภายในประเทศ แต่เน้นการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่บริษัทนั้นตั้งอยู่ เนื่องจากบริษัทมีความเชี่ยวชาญรวมทั้งชำนาญเส้นทางในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งรวมถึงการนำเที่ยวในลักษณะพิเศษที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การจัดการนำเที่ยวเดินป่า การดำน้ำ การล่องแก่ง เป็นต้น

9.5 บริษัทบริการนำเที่ยวหลายลักษณะ เป็นบริษัทที่ดำเนินการจัดนำเที่ยวผสมผสานกันหลายรูปแบบจากลักษณะการดำเนินงาน 4 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น โดยส่วนใหญ่การดำเนินการร่วมกันจะเป็นลักษณะผสมผสานระหว่างการจัดการนำเที่ยวเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และการจัดนำเที่ยวภายในประเทศกับการจัดการนำเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการที่ใกล้เคียงกันและสามารถประสานร่วมกันได้

ตัวแทนทางการท่องเที่ยว (Travel agent) คือ พ่อค้าคนกลางในธุรกิจ หรือผู้ขายในแต่ละภาคส่วนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หรือการรวมกันของภาคส่วนทางการท่องเที่ยวให้กับผู้บริโภคในแง่การตลาด เป็นตัวแทนทำหน้าที่ในนามของลูกค้า ที่ทำข้อตกลงกับผู้จำหน่ายสินค้าทางการท่องเที่ยว เช่น สายการบิน โรงแรม รถเช่า บริษัททัวร์ และผู้ประกอบการต่างๆ และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่อง โปรแกรม เส้นทาง ที่พัก สกุลเงิน ราคา กฎระเบียบ สถานที่ และด้านอื่นๆ ของการเดินทางและการท่องเที่ยว สรุปคือ ตัวแทนทางการท่องเที่ยว เป็นผู้เชี่ยวชาญและ ผู้ให้คำปรึกษาที่ช่วยประหยัดทั้งเวลาและเงิน (Goeldner & Ritchie, 2009)

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ปัจจัย (5A) ดังนี้

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การขนส่ง การคมนาคมที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสวนามบิน สถานีรถไฟ ตัวเมือง รวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ได้แก่ ถนน ทางหลวง โครงข่ายคมนาคม ซึ่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นหัวใจของการท่องเที่ยว

2. ที่พัก (Accommodation) ถือเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวซึ่งต้องค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อย 1 คืน ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ เกสเฮ้าส์ ฯลฯ

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม งานมหรหรรรม ประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนเจ้าบ้าน

4. กิจกรรม (Activities) ถือเป็นหัวใจสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์ จำเป็นต้องมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม ซึ่งกิจกรรมอาจเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เช่น การดำน้ำ การทอผ้า การจับปลา การทำหัตถกรรมพื้นบ้าน รวมไปถึงกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น การพายเรือ ดำน้ำดูปะการัง เดินป่า ดูนก หรือกิจกรรมผจญภัย เช่น การปีนหน้าผา การล่องแก่ง และการขี่ช้าง

5. บริการต่างๆ (Ancillary) ในแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีบริการด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ธนาคาร เอทีเอ็ม โรงพยาบาล ปั้มน้ำมัน ฯลฯ

บุฮาลิส (Buhalis, 2000) ได้แบ่งองค์ประกอบการท่องเที่ยวไว้ 6 ด้าน (6A) ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ได้แก่
  - 1.1 สิ่งดึงดูดใจที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
  - 1.2 สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น
  - 1.3 สิ่งดึงดูดใจที่ประดิษฐ์ขึ้น
  - 1.4 สิ่งดึงดูดใจที่สร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์
  - 1.5 สิ่งดึงดูดใจทางมรดก
  - 1.6 สิ่งดึงดูดใจที่เป็นกิจกรรมพิเศษ
2. การเข้าถึง (Accessibility) คือ ระบบขนส่งทั้งหมดประกอบด้วยเส้นทาง อาคาร และยานพาหนะ
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ ที่พัก สถานที่จัดเลี้ยง ร้านค้าปลีก การบริการท่องเที่ยวอื่นๆ
4. แพคเกจท่องเที่ยว (Available packages) คือ แพคเกจท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ล่วงหน้าโดยคนกลางและผู้ว่าจ้าง
5. กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมทั้งหมดในแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะทำในระหว่างการมาเยือน
6. การบริการเสริม (Ancillary services) คือ สิ่งที่ควรมีหรือจัดเตรียมไว้เพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ธนาคาร การสื่อสารโทรคมนาคม ไปรษณีย์ หนังสือพิมพ์ โรงพยาบาล ฯลฯ

หลักจรรยาบรรณการท่องเที่ยวโลก (The Global Code of Ethics for Tourism)

สมาชิกขององค์การการท่องเที่ยวโลก ณ เมืองแซนติเอโก ประเทศชิลี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1999 ได้ตกลงร่วมกันที่จะใช้หลักจรรยาบรรณการท่องเที่ยวฉบับนี้

ได้ยืนยันถึง ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน มาตราที่ 3 ของรัฐธรรมนูญขององค์การการท่องเที่ยวโลก และได้ตระหนักถึงบทบาทที่ “เป็นกลางและเด็ดขาด” ขององค์การนี้ อันเป็นที่ยอมรับของสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างความเข้าใจระหว่างนานาชาติ สันติภาพ ความรุ่งเรืองและการให้ความยอมรับและการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคนซึ่งโดยปราศจากการแบ่งแยกของเชื้อชาติ เพศ ภาษาหรือศาสนา

มีความเชื่ออย่างมั่นคง ว่า การพบปะติดต่อกันโดยตรง ฉับพลัน และปราศจากอุปสรรคระหว่างชายหญิงที่มาจากแบบแผนการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดแรงผลักดันที่สำคัญต่อสันติภาพ มิตรภาพและความเข้าใจระหว่างประชากรโลก

การดูแล ให้หลักการของการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อต่อสู้กับความยากจนเป็นไปในหนทางที่มีความยั่งยืนและสอดคล้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ ตามหลักการที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติปี ค.ศ. 1992 ในที่ “ประชุมสูงสุดโลก” ที่กรุง ริโอ เดอ จาเนโร ดังที่ได้ระบุไว้ใน วาระที่ 21 และได้มีความเห็นชอบให้ยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติในโอกาสนั้น

ได้คำนึงถึง ความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในอดีตและที่จะเห็นได้ในอนาคตของธุรกิจการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ เพื่อ การพักผ่อน ธุรกิจ วัฒนธรรม ศาสนา หรือสุขภาพ รวมถึงผลกระทบต่อแหล่งพลังงานทั้งทางบกและทางลต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมของทั้งประเทศแหล่งกำเนิดนักท่องเที่ยวหรือประเทศผู้รับนักท่องเที่ยว ที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและชาวพื้นเมือง รวมทั้งที่มีต่อความสัมพันธ์และการค้าระหว่างประเทศ

มีความมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ และมีเครือข่ายโยงใยกันได้ทั่วโลกในกรอบของสิทธิที่ทุกคนสามารถใช้เวลาว่างแสวงหาที่พักผ่อนหรือเดินทางโดยคำนึงถึงทางเลือกอันหลากหลายของประชากรในทุกสังคม ในขณะที่เดียวกันต้องมั่นใจ ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลกโดยรวมต้องได้รับประโยชน์มากพอ จากการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเศรษฐกิจการตลาด วิสาหกิจเอกชนและการค้าเสรี ก่อให้เกิดประโยชน์ที่มีความพอดีในการสร้างความมั่งคั่งและการจ้างงาน และต้องสร้างความมั่นใจด้วยว่า การท่องเที่ยวดังกล่าวจะไม่สวนทางกับการเติบโตของเงื่อนไขข้อกำหนดของการเปิดเสรีทางการค้าของสินค้าบริการซึ่งรวมภาคต่างๆของการท่องเที่ยวด้วย เว้นเสียแต่ว่าหลักการและข้อบังคับจำนวนหนึ่งได้มีการถือปฏิบัติ ในกรณีข้างต้นความประสานสอดคล้องกันระหว่างเศรษฐกิจกับนิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่จะเติบโตเปิดกว้างไปสู่การค้าระหว่างประเทศและการปกป้องคุ้มครองเอกลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม

ควรคำนึงด้วยว่า ด้วยวิธีการดังกล่าว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในการพัฒนาการท่องเที่ยวชาติใด ภูมิภาคใด องค์กรใดๆ เช่นผู้บริหารท้องถิ่น วิสาหกิจ สมาคมธุรกิจ บุคลากรในวงการ องค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานทุกประเภทในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งชุมชนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว สื่อ และตัวนักท่องเที่ยวเอง ล้วนแล้วมีความรับผิดชอบที่แตกต่างกันแม้ว่าจะเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะความเกี่ยวพันนั้นจะเป็นในฐานะส่วนบุคคลและสังคม และนั่นคือการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนเหล่านั้นซึ่งมีส่วนทำให้บรรลุความมุ่งหมายนี้

การรักษาพันธสัญญา เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่องค์การการท่องเที่ยวโลกวางไว้ตามมติ 364 (XII) ในที่ประชุมสมัชชา ปี ค.ศ. 1997 (อิสตันบูล) ซึ่งส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนที่แท้จริงระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และมีความปรารถนาที่จะเห็นความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือในทำนองเดียวกันขยายออกไปอย่างเปิดเผยและสมดุลงานในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและประเทศผู้รับนักท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

การติดตามผล ตามคำประกาศกรุงมนิลา ปี ค.ศ. 1980 เรื่องการท่องเที่ยวโลก และ ปี ค.ศ. 1997 เรื่องผลกระทบต่อสังคมจากการท่องเที่ยว รวมทั้งประกาศสิทธิมนุษยชนการท่องเที่ยวและกฎการท่องเที่ยวที่ได้รับความเห็นชอบที่ กรุงโซเชีย ในปี 1985 โดยการสนับสนุนขององค์การการท่องเที่ยวโลก แต่มีความเชื่อว่า เครื่องมือเหล่านี้ควรจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในหลักการของพึ่งพาอาศัยกัน ในเนื้อหาของการแปลความหมายและการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวควรจะสร้างรูปแบบการประพฤติปฏิบัติในวันแรกของศตวรรษที่ 21

เพื่อความมุ่งหมายของหลักการนี้การใช้คำจำกัดความและการจัดประเภทการเดินทาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวความคิดของ “ผู้มาเยือน” “นักท่องเที่ยว” และ “การท่องเที่ยว” ที่มีการยอมรับแล้ว ในการประชุมนานาชาติที่กรุงออกตาวา ระหว่างวันที่ 24 ถึง 28 มิถุนายน ค.ศ. 1991

โดยได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการสถิติขององค์การสหประชาชาติ ภาคการประชุมที่ 27 ในปี ค.ศ. 1993

ข้อแถลง การส่งเสริมการจัดระเบียบการท่องเที่ยวโลกให้มีความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และมีความยั่งยืน ให้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้รับการจัดสรรไปยังทุกภาคของสังคมในบริบทของการเปิดกว้างและการเปิดเศรษฐกิจเสรีนานาชาติ ขอให้หลักการของหลักจรรยาบรรณการท่องเที่ยวโลก นี้ถือปฏิบัติอย่างจริงจัง

จรรยาบรรณการท่องเที่ยวโลกได้กล่าวถึง หลักที่ 7 เรื่อง สิทธิการท่องเที่ยว (Right to tourism) มีดังนี้

1. ความคาดหวังของบุคคลในการเข้าถึงเพื่อค้นหาและหาความรื่นรมย์จากทรัพยากรโลก เป็นสิทธิอันเท่าเทียมกันของผู้ที่อยู่อาศัยในโลกนี้ทั้งหมด การมีส่วนร่วมของการท่องเที่ยวของชนชาติและนานาชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ควรถือได้ว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุดหนทางหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาความเติบโตของการใช้เวลาว่างของผู้คน และไม่ควรมีอุปสรรคใดๆที่จะกีดกันความคาดหวังดังกล่าว

2. สิทธิอันเป็นสากลของการท่องเที่ยวต้องถือได้ว่าเป็นของคู่กับสิทธิการใช้เวลาว่าง และการพักผ่อน รวมถึงการจำกัดชั่วโมงการทำงาน และระยะเวลาของการลาพักผ่อนที่มีสิทธิได้รับ ค่าจ้าง ซึ่งได้รับการค้ำประกันจาก มาตรา 24 ของ คำประกาศสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และ มาตรา 7 ค. ของอนุสัญญานานาชาติว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

3. การท่องเที่ยวเพื่อสังคม โดยเฉพาะที่สัมพันธ์กับการท่องเที่ยวซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกต่อการใช้เวลาว่าง การเดินทางและการพักผ่อน ควรได้รับการพัฒนาและการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

4. นักท่องเที่ยวที่เป็นครอบครัว เยาวชน นักเรียน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ควรได้รับการส่งเสริมและอำนวยความสะดวก (UNWTO, 1999)

แนวความคิดเกี่ยวกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ความหมายของความพิการทางการเคลื่อนไหว (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550, 2550)

ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขนขา อาจมาจากสาเหตุ อัมพาต แขน ขา อ่อนแรง แขน ขา ขาด หรือ ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงาน มือ เท้า แขน ขา

หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว

ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ (2550) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวครอบคลุม ดังต่อไปนี้

1. แขนหรือขาอ่อนแรง จากสาเหตุต่างๆ เช่น อัมพาตจากโรคหลอดเลือดสมอง อุบัติเหตุทางสมอง อุบัติเหตุไขสันหลัง มะเร็ง โรคติดเชื้อที่สมองหรือไขสันหลังภาวะผิดปกติทางสมองหรือไขสันหลังตั้งแต่กำเนิด
2. แขน ขา ขาด จากสาเหตุต่างๆ เช่น เบาหวาน อุบัติเหตุ มะเร็ง แขน ขา ขาดหายตั้งแต่กำเนิด
3. โรคข้อ หรือกลุ่มอาการปวด เช่น รูมาตอยด์ ข้อเข่าเสื่อม
4. ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง หนึ่งอย่าง จนมีผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น โรคหัวใจ โรคไตวาย โรคปอด

ลักษณะของคนพิการทางร่างกาย การเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ (วรุฒิ เจริญศิริ, 2549)

คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว แบ่งตามลักษณะของข้อจำกัดในการดำรงชีวิตเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

1. สมองพิการ หรือบางคนเรียก “พิการทางสมอง” และบางคนเรียก “ซีพี” ซึ่งเป็นอักษรย่อที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Cerebral Palsy” หมายถึง คนที่มีปัญหาทางร่างกาย การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพเนื่องจากความผิดปกติในการทำงานของสมองทำให้ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ อย่างเป็นปกติได้ โดยเกิดขึ้นก่อนอายุ 8 ปี คนพิการทางสมองจึงมักมีปัญหา หรือความยากลำบากในการเคลื่อนไหวอวัยวะที่ใช้ในการหายใจและการพูดด้วย เช่น พูดไม่ได้ พูดไม่ชัด พูดตะกุกตะกัก พูดซ้ำ เป็นต้น รวมทั้งอาจมีปัญหาทางสายตา และการได้ยินร่วมด้วย
2. อัมพาต หมายถึงคนที่มีความผิดปกติที่ไขสันหลัง ซึ่งมักเกิดจากพันธุกรรม ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์ อุบัติเหตุ การบาดเจ็บ หรือเป็นโรคต่างๆ ซึ่งทำให้ระบบประสาทที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายผิดปกติ จึงเกิดเป็นอัมพาต เช่น อัมพาตครึ่งล่างของร่างกาย อัมพาตเฉพาะร่างกายซีกซ้าย หรือซีกขวา และอัมพาตของแขนและขาทั้งสองข้าง เป็นต้น เป็นเหตุให้บางคนไม่สามารถควบคุมการขยับถ่ายได้ และอาจมีการทำงานของไตผิดปกติ
3. พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ เช่น ไม่มีแขน หรือขา แขน-ขาหดสั้น ตัวเล็ก หรือร่างกายผิดรูป โรคคีรีชะโต กระดูกสันหลังคด กล้ามเนื้อลีบ ข้ออักเสบ เป็นต้น
4. บกพร่องทางสุขภาพ หมายถึง คนที่เจ็บป่วยเรื้อรังซึ่งทำให้มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว เช่น โรคหัวใจ โรคไต โรคหอบ โรคเอดส์ โรคลมชัก เป็นต้น

สาเหตุของความพิการทางกายและการเคลื่อนไหว มีดังต่อไปนี้ (มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ, 2556)

สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกายและการเคลื่อนไหวแต่กำเนิด ได้แก่

1. สาเหตุระหว่างมารดาตั้งครรภ์ เป็นช่วงที่ทารกในครรภ์กำลังมีการพัฒนาโครงสร้างของร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือช่วง 3 เดือนแรก ถ้ามีความผิดปกติของการตั้งครรภ์ระยะนี้อาจทำให้ทารกที่คลอดออกมา มีความพิการได้ ตัวอย่างได้แก่ มารดาที่เป็นหัดเยอรมัน หรือมี

ประวัติไข้หรือรักษาด้วยยา สูบบุหรี่ หรือติดเหล้า มารดาเป็นโรคเบาหวาน มารดาได้รับบาดเจ็บหรือการกระทบกระแทกที่หน้าท้อง มารดาได้รับแสงกัมมันตรังสี หรือสารพิษที่เป็นอันตรายต่อการเติบโตของเด็ก หรือภาวะทุโภชนาการ ทำให้ขาดสารอาหาร

2. สาเหตุจากโรคทางพันธุกรรม มีการถ่ายทอดความผิดปกติทางสายเลือด เด็กในครรภ์อาจดั้นไม่แรง หรือไม่ดั้น เนื่องจากมีความผิดปกติของร่างกาย เช่น มีภาวะโรคไขสันหลังฝ่อ (Spinal muscular atrophy) หรือเป็นโรคข้อติดยึด (Atrogryposis) หรือเป็นอัมพาตของขาเนื่องจากมีความผิดปกติของการสร้างกระดูกสันหลังที่มาห่อหุ้มไขสันหลังในระดับสูง (Myelodysplasia) เด็กอาจเป็นโรคกระดูกอ่อนหักง่าย (Osteogenesis Imperfecta) หรือโรคกล้ามเนื้อพิการ (Muscular Dystrophy)

3. ความผิดปกติระหว่างคลอดหรือหลังคลอด ภาวะแทรกซ้อน ระหว่างการคลอด เช่น คลอดยาก คลอดโดยการใช่เครื่องมือ หรือผ่าตัดคลอด คลอดก่อนกำหนด หรือคลอดหลังกำหนดเด็กมีปัญหาเรื่องการหายใจหลังคลอดหรืออาจมีเลือดออกในสมอง ทำให้มีความผิดปกติของสมองเด็กอาจแสดงอาการหายใจลำบาก ตัวอ่อนปวกเปียก ไม่กลืนนม มีอาการชัก หรือซึม เด็กที่คลอดก่อนกำหนดหรือมีน้ำหนักตัวน้อย เป็นสาเหตุของสมองพิการชนิดเกร็งได้ (Cerebral palsy) ส่วนเด็กที่มีน้ำหนักตัวมาก อาจได้รับอันตรายระหว่างคลอด ทำให้เกิดการบาดเจ็บต่อสมองและไขสันหลังหรือกลุ่มเส้นประสาท เบรเคียล (Brachial Plexus injury)

สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกาย และการเคลื่อนไหวภายหลัง ได้แก่ อุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสมอง ไขสันหลัง และแขนขา เช่น อุบัติเหตุจากการจราจร การตกจากที่สูง การถูกทำร้าย ภาวะถูกไฟไหม้ หรือน้ำร้อนลวก ภาวะการอักเสบหรือติดเชื้อของสมอง เยื่อหุ้มสมองไขสันหลัง เนื่องจากของสมอง และไขสันหลังหรือกระดูก โรคข้ออักเสบ รูมาตอยด์ (Juvinate Rheumatoid Arthritis) โรคเลือด (Haemophilia) ทำให้มีเลือดออกให้ข้อใหญ่ๆก่อให้เกิดความพิการได้

ตัวอย่างที่ดีในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและคนทุพวิสัย (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ม.ป.ป.)

1. ที่จอดรถ

1.1 จัดให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการใกล้ทางเข้า-ออกอาคาร และมีลักษณะไม่ขนานกับทางสัญจรของรถ

1.2 ช่องจอดรถ มีขนาด 240 × 600 เซนติเมตร ไม่ขนานกับทางเดินรถ หรือขนานกับทางเดินแต่มีที่ว่างเพียงพอกับการขึ้นลงของคนพิการ

1.3 มีพื้นผิวเรียบ ระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปคนพิการที่พื้น ขนาด 90 × 90 เซนติเมตร

2. ทางลาด

2.1 จัดให้มีทางลาดเข้าสู่อาคารโดยมีขนาดความกว้างเท่ากับประตูและต้องกว้างมากกว่า 90 เซนติเมตร วัสดุพื้นผิวและความชันที่เหมาะสม และปลอดภัยพื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบ ไม่สะดุด

2.2 ความชันไม่เกิน 1:12 คือความสูงต่อความยาว (5 องศา)

2.3 ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 600 เซนติเมตร ทางลาดที่มีการเปลี่ยนทิศทาง 90 องศา และเปลี่ยนทิศทาง 180 องศา ต้องจัดให้มีชนพักกว้างไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร

3. บริการพิเศษ

3.1 เคาน์เตอร์ติดต่อยู่ในตำแหน่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ความสูง เมื่อรวมส่วนบนเคาน์เตอร์แล้วควรสูง 75 เซนติเมตร

3.2 มีพื้นที่ว่างใต้เคาน์เตอร์ให้ผู้ใช้อำเข็นคนพิการสามารถเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง โดยส่วนล่างใต้เคาน์เตอร์ควรมีความสูงมากกว่า 60 เซนติเมตร

4. ห้องส้วม

4.1 ลักษณะห้องน้ำ-ห้องส้วม

4.1.1 มีห้องส้วมคนพิการที่จัดให้คนพิการสามารถใช้ได้และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน อยู่ระหว่างกลางเพิ่มจากห้องส้วม สำหรับบุคคลทั่วไป

4.1.2 หากมีห้องส้วมสำหรับคนทั่วไปมากกว่า 1 จุด ทุกจุดที่มีห้องส้วมสำหรับคนทั่วไป มีห้องส้วมสำหรับคนพิการอย่างน้อย 1 ห้อง และพื้นที่ว่างภายในมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร

4.2 โถส้วมและราวจับ

4.2.1 โถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 เซนติเมตร และมีพนักพิงมั่นคง

4.2.2 ราวจับบริเวณชักโครก ยื่นล้าออกมาจากด้านหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 เซนติเมตร

4.2.3 ที่ปล่อยน้ำโถส้วมเป็นแบบชนิดคันโยก หรือ ชนิดอื่นที่คนพิการใช้งานได้

5. ราวจับ

5.1 มีราวจับทำด้วยวัสดุเรียบ มั่นคง ไม่ลื่น สภาพดีพร้อมใช้งานติดตั้งบริเวณที่เป็นอันตราย เช่น บันได ทางลาดและห้องน้ำ

5.2 มีลักษณะกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 3-4 เซนติเมตร และ ราวจับสูงจากพื้น 80-90 เซนติเมตร

6. ลิฟท์

6.1 ประตูกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

6.2 ปุ่มกดทั้งภายในและภายนอกลิฟต์สูง 90-120 เซนติเมตร ห่างจากมุมไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร

6.3 มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อ ภายนอกสูง 90-120 เซนติเมตร

6.4 ห้องลิฟต์ขนาดไม่น้อยกว่า 110 × 140 เซนติเมตร และมีราวจับ 3 ด้าน

7. ประตู

7.1 ประตูเปิด-ปิดได้ง่าย และไม่ติดตั้งอุปกรณ์ประตูให้ปิดเอง

7.2 ประตูที่มีระบบเปิด-ปิด แบบอัตโนมัติ ควรมีปุ่มกดที่คนพิการสามารถควบคุมการเปิด-ปิดประตูได้ด้วยตนเอง ทั้งภายในและภายนอก (ไม่ใช่ระบบเซ็นเซอร์เปิด-ปิด ประตูอัตโนมัติ)

7.3 มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับมาตรฐานในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตู ซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 80 เซนติเมตร

8. ห้องพัก (โรงแรม อาคารชุด)

8.1 โรงแรมที่มีห้องพักตั้งแต่ 100 ห้องขึ้นไป ต้องจัดให้มีห้องพักที่คนพิการเข้าใช้ได้ไม่น้อยกว่า 1 ห้อง ต่อจำนวนห้องพักทุก 100 ห้อง

8.2 มีที่กว้าง อย่างน้อย 90 เซนติเมตร เพื่อให้เก้าอี้เข็นคนพิการสามารถเคลื่อนที่ได้โดยรอบ และภายในห้องไม่มีพื้นต่างระดับ และประตูกว้างอย่างน้อย 90 เซนติเมตร พร้อมมือจับแบบก้านโยก

9. โรงแรมรสบท หอประชุม

หอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่พาหนะสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการอย่างน้อยหนึ่งที ทุกๆจำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 140 เซนติเมตร ต่อหนึ่งที อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้ประตูทางออก หรือในตำแหน่งที่คนพิการเข้าออกได้สะดวก

รายการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, 2544)

หมวดอาคาร

1. ทางเข้าสู่อาคาร

1.1 เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวางหรือส่วนของอาคารยื่นออกมา ทำให้การสัญจรไม่สะดวก หรืออาจเกิดอันตรายสำหรับคนพิการ

1.2 ให้อยู่ในระดับเดียวกับพื้นลานจอดรถ หากอยู่ต่างระดับต้องมีทางลาด สามารถขึ้น-ลง และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

2. ทางลาด

2.1 พื้นผิวทางลาดใช้วัสดุกันลื่น และความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร โดยมีสัดส่วนความลาดเอียงไม่เกินค่าที่กำหนด ดังนี้

ความยาวทางลาด	ความลาดเอียง
น้อยกว่า 3 เมตร	1 : 12
ตั้งแต่ 3 - 6 เมตร	1 : 16
เกิน 6 เมตรขึ้นไป	1 : 20

2.2 ให้มีชานพักยาวอย่างน้อย 1.50 เมตร ก่อนเข้าอาคารและสู่ถนน ถ้าทางลาดนั้นมีความยาวเกิน 6.00 เมตร และต้องใช้ทางลาดต่อ ให้มีชานพักยาว 1.50 เมตร ก่อนขึ้นทางลาดใหม่

2.3 ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ทำ ขอบสูงจากพื้นผิวไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร

2.4 มีราวจับทั้ง 2 ข้าง สูงจากพื้นผิวทางลาดไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

2.5 ราวจับให้มีลักษณะกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.5-5.0 เซนติเมตร

2.6 ราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นถึงจุดสิ้นสุดของทางลาด ด้านละไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร

3 ทางเชื่อมระหว่างอาคารและระเบียง

3.1 ทางเชื่อมระหว่างอาคารให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง ความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

3.2 ระเบียงให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง

3.3 ความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร และให้มีราวกั้นด้านนอกของระเบียงสูงไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร

4. ประตู

4.1 ธรณีประตู หากจำเป็น ต้องมี ให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดเอียงให้สะดวกสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ และคนพิการที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน

4.2 มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 85 เซนติเมตร

4.3 ประตูมีลักษณะเลื่อนเปิดปิดได้ง่าย

4.4 ถ้าประตูเป็นชนิดผลักเข้าออก ให้เปิดได้กว้าง หากเปิดออกสู่ทางเดิน หรือระเบียง ต้องไม่กีดขวางทางสัญจร

4.5 มือจับเปิดปิดประตูควรเป็นชนิดก้าน ติดตั้งในแนวราบและอยู่สูงจากพื้น 90 เซนติเมตร

4.6 ประตูห้องพักในโรงแรมที่จัดไว้สำหรับคนพิการ ให้มีช่องมองและมีช่องว่างด้านล่างของประตู พร้อมทั้งปุ่มสัญญาณเสียงและสัญญาณไฟกระพริบ เพื่อรับข่าวสารในกรณีฉุกเฉิน และอุบัติเหตุต่างๆ

5. บันได

5.1 ความกว้างของบันไดไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร โดยจัดให้มีชานพักทุกระยะ ความสูงไม่เกิน 2.00 เมตร จมูกบันไดมนเรียบและใช้วัสดุกันลื่น

5.2 มีราวจับบันไดลักษณะกลมทั้ง 2 ข้าง ความกว้างของขอบราวบันได 4.5-5.0 เซนติเมตร และสูงจากพื้น 90 เซนติเมตร

6. ลิฟท์

6.1 ประตูกว้างไม่น้อยกว่า 85 เซนติเมตร

6.2 ขนาดของห้องลิฟท์ กว้างยาวไม่น้อยกว่า 1.10 x 1.40 เมตร

6.3 ปุ่มบังคับลิฟท์ให้อยู่สูงจากพื้นระหว่าง 0.90-1.20 เมตร

6.4 ภายนอกลิฟท์ ไม่มีสิ่งกีดขวางเก้าอี้เข็นคนพิการ บริเวณที่กดปุ่มลิฟท์ภายในลิฟท์ให้มีราวจับสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

7. ห้องน้ำ ที่อาบน้ำ ห้องส้วม และอ่างล้างมือ

7.1 ประตูห้องน้ำที่จัดให้คนพิการควรเป็นบานเลื่อนหรือบานพับ ถ้าเป็นบานพับให้เปิดจากด้านนอกไม่มีธรณีประตู มีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

7.2 มีราวจับจากประตูทางเข้าไปยังที่อาบน้ำและห้องน้ำ ราวจับสูงไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร และพื้นห้องน้ำให้ใช้วัสดุกันลื่น

7.3 ที่อาบน้ำมีพื้นที่ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร เพื่อให้เก้าอี้เข็นคนพิการสามารถหมุนกลับตัวได้

7.4 ควรทำที่นั่งสำหรับอาบน้ำชนิดพับเก็บติดผนัง ซึ่งเมื่อกางออกมาใช้แล้วให้มีความสูงจากพื้น 45 เซนติเมตร

7.5 มีราวจับในแนวนอนระดับความสูงไม่ต่ำกว่า 60 เซนติเมตร และแนวตั้งให้มีความยาว ไม่ต่ำกว่า 60 เซนติเมตร ในที่อาบน้ำและห้องส้วม

7.6 สิ่งของเครื่องใช้อุปกรณ์ภายในที่อาบน้ำ ให้อยู่สูงจากพื้นความสูงระหว่าง 0.25-1.20 เมตร

7.7 ประตูห้องส้วมต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา ไม่มีธรณีประตู ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องไม่เกิน 2 เซนติเมตร และมีทางลาด

7.8 พื้นที่ภายในห้องส้วม กว้าง ยาว ไม่น้อยกว่า 1.70 x 1.70 เมตร

7.9 โถส้วมใช้ชนิดนั่งราบสูงจากพื้น 45 เซนติเมตร มีพนักพิงหลังและที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยก

7.10 ใต้อ่างล้างมือให้มีที่สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้า และมีราวจับ 2 ข้าง ของอ่างล้างมือ

7.11 ก๊อกน้ำและที่ใส่สบู่เหลวใช้ชนิดก้านโยกหรือก้านกด

หมวดสถานที่

1 สถานที่จอดรถ

1.1 จัดให้มีสถานที่จอดรถสำหรับคนพิการในบริเวณที่สะดวกในการเข้าสู่อาคาร มากที่สุด ให้มีปริมาณอย่างน้อยตามอัตราส่วน ดังนี้

1.1.1 ถ้าจำนวนที่จอดรถไม่เกิน 50 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อย 1 คัน

1.1.2 ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการอย่างน้อย 2 คัน

1.1.3 ถ้าจำนวนที่จอดรถมากกว่า 100 คัน ให้มีจำนวนที่จอดรถสำหรับคนพิการ อย่างน้อยเท่ากับ 2 คัน บวกกับอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้นเศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

1.2 ในกรณีที่จอดรถมีหลายชั้น ให้จัดที่จอดรถสำหรับคนพิการไว้ในชั้นที่มีลิฟท์ หรือมีทางเข้าออกชั้นละ 1 คัน และจัดอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อม

1.2.1 ที่จอดรถคนพิการให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าอาคารให้มากที่สุด และพื้นลานจอดรถให้มีพื้นผิวเรียบเสมอกัน พร้อมทั้งทำ สัญลักษณ์แสดงให้ชัดเจนว่าเป็นที่สำหรับจอดรถคนพิการ

1.2.2 พื้นที่จอดรถให้มีขนาด 3.80 x 6.00 เมตรต่อรถ 1 คัน

1.2.3 สถานที่จอดรถให้จอดได้เฉพาะรถที่ติดสัญลักษณ์คนพิการเท่านั้น

2. ที่นั่งสำหรับคนพิการ

อาคารและสถานที่ชุมชนสาธารณะต่างๆ ที่มีการกำหนดที่นั่งไว้แน่นอน ให้จัดที่ว่างไว้สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ ดังนี้

ขนาดของสถานที่ (ที่นั่ง)	จำนวนที่นั่งสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ (คัน)
4 - 25	1
26 - 50	2
51 - 300	4
301 - 500	6

หากมีที่นั่งเกินกว่า 500 ที่นั่งขึ้นไป ให้เพิ่มที่นั่งสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ 1 คัน ต่อทุก 100 ที่นั่งที่เพิ่มขึ้น

3. สถานีขนส่ง สถานีรถไฟ และท่าอากาศยาน

3.1 มีลิฟท์ รับ-ส่ง คนพิการในกรณีชานชาลาตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างระดับ

3.2 มีทางลาดในพื้นที่ต่างระดับทุกแห่ง

4. ทางเข้าออกที่มีเครื่องกั้นหรือช่องรับบริการ

4.1 ให้มีทางเข้าและทางออกสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ ที่บริเวณจำหน่ายสินค้าอย่างน้อย 1 ช่อง มีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

4.2 ให้มีช่องจ่ายเงินสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการอย่างน้อย 1 ช่อง มีความกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

หมวดยานพาหนะ

1. รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางและไม่ประจำทาง

1.1 ประตูรถให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

1.2 ติดตั้งเครื่องยกเก้าอี้เข็นคนพิการ

1.3 จัดที่ไว้สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการในบริเวณทาง ขึ้น-ลง พร้อมติดตั้งเครื่องล็อกเก้าอี้เข็นคนพิการไว้ด้วย

1.4 ติดตั้งสัญญาณจอดรถบริเวณใกล้เคียงกับที่จัดที่นั่งเก้าอี้เข็นคนพิการ

2. รถไฟหรือรถไฟฟ้า

2.1 ประตูรถให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

2.2 ชานชาลา กับตัวรถมีความห่างไม่เกิน 7.5 เซนติเมตร

2.3 ทางเดินระหว่างที่นั่งทั้งสองข้างให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

2.4 ทางขึ้น-ลงให้จัดที่ว่างสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 120 เซนติเมตร และให้มีราวจับสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร

2.5 ติดสัญลักษณ์คนพิการไว้ทั้งในและนอกตัวรถคันที่จัดไว้สำหรับคนพิการ

หมวดบริการสาธารณะ

1. ทางเท้า

- 1.1 พื้นทางเท้าต้องเรียบไม่ลื่น กว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร
- 1.2 ท่อระบายน้ำให้มีฝาปิดสนิท ถ้าเป็นชนิดตะแกรงต้องมีซี่หรือรูเล็กขนาดกว้างไม่เกิน 1.3 เซนติเมตร เพื่อไม่ให้ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน อุปกรณ์ช่วยเดินอื่นๆ หรือล้อเก้าอี้เข็นคนพิการตกลงไป
- 1.3 หากมีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเท้า เช่น ลวดชิง เสาไฟฟ้า ป้ายบอกทาง ต้นไม้ ตู้ไปรษณีย์ หรือตู้โทรศัพท์ ให้จัดอยู่ในแนวเดียวกัน และวางระบายน้ำให้อยู่นอกทางเท้า
- 1.4 อุปกรณ์บังแดดฝนของอาคารริมทางเท้าขณะใช้งานให้อยู่ในระดับสูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 2 เมตร และอุปกรณ์สำหรับยึดหรือชั่วคราวต้องไม่อยู่ในทางเท้า
- 1.5 ให้มีทางลาดจากทางเท้าลงสู่พื้นถนนบริเวณทางข้ามถนน ทางแยก หรือ ถนน ซอย และตรงเกาะกลางถนน
- 1.6 ทางข้ามถนนที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร และมีพื้นผิวที่ต่างระดับกัน ให้ทาสีให้เห็นชัด โดยสีที่ใช้มีความคมชัดตัดกับสีพื้นผิวเดิม

2. ป้ายหรือผัง

- 2.1 ให้มีผังของ อาคาร สถานที่ ตั้งไว้ด้านหน้าภายนอกอาคารบริเวณที่เห็นชัดเจน
- 2.2 ป้ายหรือผังบอกทางทุกแห่ง ให้มีสีที่ชัดเจนหรือมีแสงสว่าง
- 2.3 ขนาดตัวอักษรที่ใช้เขียนบนป้าย

ระยะทาง	ขนาดตัวอักษร
น้อยกว่า 7 เมตร	6 × 6 เซนติเมตร
ตั้งแต่ 7 - 18 เมตร	11 × 11 เซนติเมตร
เกิน 18 เมตรขึ้นไป	20 × 20 เซนติเมตร

3. ห้องสมุดสาธารณะ

ให้มีอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการที่นั่งเก้าอี้เข็นคนพิการเข้ารับบริการได้

4. ตู้ไปรษณีย์

ให้มีช่องสอดจดหมาย มีความสูงในระดับ 0.90-1.20 เมตร

5. สัญญาณคนข้ามถนน

ให้ติดตั้งที่ทางข้ามถนนห่างจากทางแยก ไม่น้อยกว่า 100 เมตร

6. สถานที่ติดต่อสอบถาม

ให้จัดสถานที่สำหรับผู้ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการและผู้ที่มีร่างกายต่ำกว่าระดับปกติ สามารถเข้าไปติดต่อได้ โดยให้โต๊ะหรือเคาน์เตอร์มีระดับความสูงจากพื้น 70 เซนติเมตร และให้มีที่ว่างข้างใต้ให้เก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้าได้

7. โทรศัพท์สาธารณะ

จัดโทรศัพท์ติดตั้งในระดับสูงจากพื้น 70 เซนติเมตร ในชุมชน 1 เครื่องต่อโทรศัพท์ทั่วไป 5 เครื่อง และข้างใต้ให้มีที่ว่างให้เก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้าได้

หมวดสัญลักษณ์

อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่นที่จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ให้มีสัญลักษณ์สีขาวรูปคนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวนั่งบนเก้าอี้เข็นคนพิการ หันหน้าออกทางขวามือ พื้นสีฟ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดความกว้างและความสูงด้านละไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีอุปกรณ์หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการในตำแหน่งที่เหมาะสมและเห็นได้ชัดเจน

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรคนพิการ

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) (วิกิพีเดีย, 2556)

ประวัติ

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) เกิดขึ้นจากความประสงค์ในการจัดสร้างถาวรวัตถุขึ้นเป็นอนุสรณ์ เพื่อมอบให้แก่ประเทศไทย เนื่องในงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 ซึ่ง พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของชาติ จึงมีคำสั่งอนุมัติโครงการจัดสร้างศูนย์เยาวชนพร้อมทั้งมอบหมายให้กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสวัสดิการสังคม เป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา นายเชาวน์ วัศ สุตลาภา ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขณะนั้น มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างศูนย์เยาวชน โดยมีนายสมชัย วุฑฒิปรีชา รองผู้ว่าราชการ ร่วมด้วยกรรมการอีก 14 คน เพื่อรับผิดชอบและประสานงาน ในการก่อสร้างอาคารศูนย์เยาวชน

โดยคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า พื้นที่ประมาณ 73 ไร่ บริเวณสนามกีฬาดินแดงซึ่งเป็นของกรุงเทพมหานครอยู่แล้วแต่เดิม เหมาะสมกับการเป็นสถานที่จัดสร้าง นอกจากนี้ ยังมีอาคารกีฬาเวสน์ ที่ทำการศูนย์เยาวชนวิสุทธิ ซึ่งตั้งอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว และต่อมาก็รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์เยาวชนแห่งนี้ด้วย เมื่อรัฐบาลญี่ปุ่นเห็นชอบรายละเอียดโครงการแล้ว จึงมอบหมายให้เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทยในขณะนั้น ลงนามในสัญญาข้อตกลงจัดสร้างศูนย์เยาวชนร่วมกับผู้แทนรัฐบาลไทยคือ อธิบดีกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 โดยมีบริษัท คูเมะ สถาปนิกและวิศวกร จำกัด เป็นผู้ออกแบบอาคารสนามกีฬา และควบคุมการก่อสร้าง ร่วมกับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง จนแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคมปีเดียวกัน

ต่อมา มีการประกวดราคาก่อสร้างขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่น ผลปรากฏว่า บริษัท โอบายาชิ งามิ จำกัด ชนะการเสนอราคาและเข้ารับดำเนินงานก่อสร้าง โดยเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2523 กรุงเทพมหานครลงนามในสัญญาก่อสร้างร่วมกับทั้งสองบริษัท ระบุการแบ่งงานก่อสร้างออกเป็นส่วนของฝ่ายไทยและฝ่ายญี่ปุ่น ซึ่งฝ่ายไทย โดยกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการทดสอบและถมปรับสภาพพื้นดิน พร้อมทั้งปลูกหญ้า และต้นไม้รอบบริเวณ, จัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมสำหรับการก่อสร้าง, ติดตั้งระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ภายนอก และระบบระบายน้ำเสีย, ปรับปรุงอาคารกีฬาเวสน์ พร้อมทั้งหอพักนักกีฬา จำนวน 2 หลัง, จัดสร้างสนามฝึกซ้อมฟุตบอล สนามเทนนิส และสนามตะกร้อ, จัดสร้างโรงอาหาร พร้อมทั้งอาคารหอพักเจ้าหน้าที่และคนงาน จำนวน 2 หลัง 16 ห้อง, จัดสร้างลานจอดรถ 2 แห่ง พร้อมทั้งถนน เชื่อมโยงภายในบริเวณ, จัดสร้างรั้วกั้นรอบบริเวณ

พร้อมทั้งรอบสนามฝึกซ้อม และหอพักนักกีฬา, จัดหาโต๊ะ เก้าอี้สำหรับใช้ภายในสำนักงาน พร้อมทั้งเครื่องเรือนสำหรับห้องอาหาร

ส่วนฝ่ายญี่ปุ่น โดย บจก.โอบายาชิ งามิ รับผิดชอบการจัดสร้างอาคารที่ทำการขนาด 3 ชั้น ซึ่งประกอบด้วย โรงยิมเนเซียม โถงแสดงนิทรรศการ ห้องฝึกอาชีพ ห้องสมุด ห้องฝึกซ้อมในร่ม ห้องประชุม ห้องอาหาร และห้องทำงานเจ้าหน้าที่, จัดสร้างสนามกีฬากลางแจ้งขนาดมาตรฐาน พร้อมทั้งลู่วิ่งและอฒจันทร์ ซึ่งรองรับผู้ชมจำนวน 8,000 คน, จัดสร้างเสระว่ายน้ำขนาด 25*50 เมตร พร้อมทั้งอฒจันทร์ ซึ่งรองรับผู้ชมจำนวน 800 คน, เวทีกิจกรรมกลางแจ้ง รองรับผู้ชมจำนวน 200 คน, ห้องฉายภาพยนตร์พร้อมทั้งเวทีการแสดง รองรับผู้ชมจำนวน 200 คน, อุปกรณ์กีฬาทุกชนิด ทั้งประเภทติดตั้งยึดกับพื้นดิน และที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ พร้อมทั้งอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับอาคารและสถานที่ข้างต้น, จัดหาชั้นวางหนังสือในห้องสมุด

ทั้งนี้ งานก่อสร้างส่วนมากของฝ่ายไทย เริ่มขึ้นหลังจากที่ฝ่ายญี่ปุ่นดำเนินงานแล้วเสร็จส่วนฝ่ายญี่ปุ่นแบ่งงานก่อสร้างออกเป็นสองระยะคือ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์-กรกฎาคม พ.ศ. 2523 ดำเนินงานก่อสร้างอาคารที่ทำการ พร้อมทั้งอฒจันทร์ของสนามกีฬากลางแจ้งบางส่วน โดยทุนช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น มูลค่า 1,000 ล้านบาท และระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2523-ตุลาคม พ.ศ. 2524 ดำเนินงานก่อสร้างในส่วนอื่นทั้งหมด โดยทุนช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น มูลค่า 1,900 ล้านบาท รวมงบประมาณก่อสร้าง ทั้งในส่วนกรุงเทพมหานคร และที่รัฐบาลญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือ เป็นเงินทั้งหมดกว่า 300 ล้านบาท อนึ่ง เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2523 พันเอกถนัด คอมันตร์ รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นประธานพิธีวางศิลาฤกษ์ศูนย์เยาวชน และเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2524 พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นประธานพิธีรับมอบศูนย์เยาวชน จาก บจก.โอบายาชิ งามิ โดยกรุงเทพมหานครตั้งชื่อศูนย์เยาวชนแห่งนี้ว่า ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)

อาคารสถานที่

ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) มีอาคารและสนามกีฬาต่างๆ เพื่อให้บริการแข่งขันกีฬา และจัดกิจกรรมนันทนาการ แก่สมาชิกซึ่งเป็นเยาวชนและประชาชนทั่วไปดังต่อไปนี้

1. อาคารศูนย์เยาวชนฯ ประกอบด้วยที่ทำการสำนักงาน ห้องจัดแข่งขันกีฬาในร่ม ห้องจัดกิจกรรมนันทนาการ และห้องสมุด

1.1 เวทีการแสดงกลางแจ้ง รองรับผู้ชมจำนวน 500 คน

1.2 ห้องฉายภาพยนตร์-พร้อมทั้งเวทีการแสดง รองรับผู้ชมจำนวน 200 คน

2. อาคารกีฬาเวสน์ เป็นอาคารเอนกประสงค์สองหลัง ใช้สำหรับแข่งขันกีฬาในร่มทุกประเภท และใช้จัดกิจกรรมนันทนาการ การแสดง การประชุม การอบรม และการสัมมนาต่างๆ

2.1 อาคาร 1 มีอฒจันทร์รองรับผู้ชมจำนวน 3,800 คน พร้อมทั้งลานจอดรถชั้นใต้ดิน จำนวน 120 คัน

2.2 อาคาร 2 มีอฒจันทร์รองรับผู้ชมจำนวน 1,300 คน

3. สนามกีฬาประเภทลู่วิ่งและลาน ประกอบด้วยสนามฟุตบอล พร้อมทั้งลู่วิ่งขนาดมาตรฐาน และอัฒจันทร์รองรับผู้ชมจำนวน 6,600 คน เป็นสนามเหย้าของสโมสรฟุตบอลแบงค็อกยูไนเต็ด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552

4. สนามกีฬากลางแจ้ง ประกอบด้วย

4.1 สนามวอลเลย์บอล จำนวน 1 สนาม

4.2 สนามบาสเกตบอล จำนวน 1 สนาม

4.3 สนามตะกร้อ จำนวน 1 สนาม

4.4 สนามเปตอง จำนวน 4 สนาม

4.5 สนามฝึกซ้อมฟุตบอล จำนวน 2 สนาม

5. สนามกีฬาในร่ม ประกอบด้วย

5.1 สระว่ายน้ำ ขนาดมาตรฐาน 25*50 เมตร จำนวน 1 สนาม พร้อมทั้งอัฒจันทร์รองรับผู้ชมจำนวน 800 คน

5.2 สนามเทนนิส จำนวน 5 สนาม พร้อมกระดานซ้อม (น็อกบอร์ด)

5.3 สนามสควอช จำนวน 4 สนาม

ที่อยู่ ถนนมิตรไมตรี แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10320

สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร

ชื่อนายกสมาคม นายอภิเดช เดชวัฒน์เสกุล

ที่อยู่ 1958/1 ถ.ริมทางรถไฟสายปากน้ำเก่า แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10260

สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี

ชื่อนายกสมาคม นายประทีป ปทุมเกษร์

ที่อยู่ 239/10 ซอยพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตคลองหลวง กรุงเทพฯ

หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี

ชื่อหัวหน้าหน่วยงาน นายจรูญ ไชยฤทธิ์

ที่อยู่ หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี ซอยรามอินทรา 27 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ

สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี

ชื่อนายกสมาคม นายภพดี เทภาสิต

ที่อยู่ 108/346 หมู่บ้านกฤษดานคร10 ซ. 29 ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110

สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี

ชื่อนายกสมาคม นายเชื่อน สุปัญญาบุตร

ที่อยู่ สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี วัดแสงสรรค์ หมู่ 6 ตำบลประชาธิปไตย อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12130

สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม

ชื่อนายกสมาคม นางสาวนันทา สามพี่น้อง
ที่อยู่ 47 หมู่ 6 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร

ชื่อนายกสมาคม นายเกษม จันทร์คง
ที่อยู่ 131/3 หมู่9 ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 74110

สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อนายกสมาคม นายสิงห์คำ มณีจันสุข
ที่อยู่ 1/8 หมู่5 ซอยเพชรทิวช 20 ตำบลบางกระสอบ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130

รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานวิจัยภายในประเทศ

กฤษฎา เพ็ชรดี (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อการเดินทางภายในราชอาณาจักรไทย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-60 ปี มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท และมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 35,000 บาท ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมีอิทธิพลมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ว่า ด้านภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว มีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคคลและสิ่งแวดล้อม, ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย, ด้านอื่นๆ, ด้านการส่งเสริมการตลาด, ด้านผลิตภัณฑ์, ด้านจิตวิทยา, ด้านราคา ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในระดับอิทธิพลปานกลาง คือด้านพนักงานผู้ให้บริการ

พฤติกรรมท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสาเหตุที่เลือกจะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว เพราะมีความเป็นส่วนตัวในการเดินทางในรูปแบบครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน เพื่อการพักผ่อนและผ่อนคลาย เปิดโลกทัศน์และหาประสบการณ์ใหม่ๆ เหตุผลสำคัญด้านการสื่อสารการตลาดในการตัดสินใจการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ รายการส่งเสริมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวและสถาบันการเงิน (บัตรเครดิต), ด้านปัญหา และอุปสรรคของการท่องเที่ยวโดย ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องของวิกฤตการณ์ของราคาน้ำมัน, ด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ด้านประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทน้ำตก ภูเขา ทะเล

เสาวณีย์ สุนทรากร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางเลือกซื้อของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดพังงา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดพังงา จำนวน 399 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26-33 ปี

ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่อาชีพลูกจ้างธุรกิจ รายได้ต่อเดือน 10,001 ถึง 15,000 บาท และภูมิลำเนาภาคใต้ พฤติกรรมการซื้อของที่ระลึกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นของขวัญ/ของที่ระลึกประเภทของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ คือ สินค้าพื้นเมือง แหล่งผลิตของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ คือ ในท้องถิ่นและพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง นักท่องเที่ยวเดินทางมาซื้อสินค้าด้วยพาหนะส่วนตัว จำนวน ปริมาณที่นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า 1-6 ชิ้น จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า 501-1,000 บาทขึ้นไป ผู้แนะนำนักท่องเที่ยวมาซื้อสินค้า คือ เพื่อน บุคคลใกล้ชิด จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวมาซื้อสินค้า มากกว่า 5 ครั้ง นักท่องเที่ยวมาซื้อสินค้ากับเพื่อน คนใกล้ชิด ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ตัวนักท่องเที่ยวเอง ประเภทของร้านค้าที่นักท่องเที่ยวเลือกซื้อ คือ ร้านขายสินค้าหลายประเภท ลักษณะของพ่อค้าแม่ค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อ คือ พ่อค้าแม่ค้าที่ให้เวลาและอิสระในการเลือกซื้อ นักท่องเที่ยวรู้จักจังหวัดพังงาจากคำบอกเล่าจากญาติ เพื่อนและคนใกล้ชิด

ธีรวัฒน์ บุตตะโยธี (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อเมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่เมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเมืองโบราณ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 15-25 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท มีรายได้ต่อเดือน 15,001-25,000 บาท โดยนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่พอใจต่อทัศนียภาพความสวยงามของเมืองโบราณ และพอใจต่อความกว้างขวางของสถานที่ โดยยังเห็นว่าราคาค่าเข้าชมเหมาะสม และคุ้มค่าในการมาเที่ยว แต่ยังเห็นว่าเมืองโบราณยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ และไม่มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเมืองโบราณ ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการมาเที่ยวและใช้ขับเที่ยวชมภายในเมืองโบราณ และโดยมากมาเที่ยววันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเที่ยวเมืองโบราณ คือ เพื่อน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนในการเที่ยวเมืองโบราณแต่ละครั้ง คือ 592 บาท โดยนักท่องเที่ยวเห็นว่าการมาเที่ยวเมืองโบราณคุ้มค่ากับเวลา การรับรู้เมื่อมาเที่ยวเมืองโบราณสูงกว่าที่คาดหวัง ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ พอใจ โดยอาจจะกลับมาเที่ยวเมืองโบราณอีกในครั้งหน้า และจะมีการแนะนำให้คนที่รู้จักมาเที่ยวเมืองโบราณ

บุศรา เอี่ยมปี (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว จำนวน 200 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีจำนวนบุตร 1 คน สถานภาพครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีรายได้ในครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 100,000 บาท ใน 1 ปี เดินทางท่องเที่ยว 3-4 ครั้ง ระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง คือ 2-3 วัน ช่วงเวลาที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวคือ ช่วงวันหยุดในช่วงเทศกาลต่างๆ ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง คือ 10,000 บาท พาหนะที่นิยมใช้เดินทางคือ พาหนะส่วนตัว ภูมิภาคที่สนใจเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคเหนือ แหล่งท่องเที่ยวที่มักจะเลือกคือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่พักผ่อนที่ใช้บริการ คือ โรงแรม/รีสอร์ท โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว คือ เพื่อการพักผ่อนกับครอบครัว ใช้อินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งข้อมูลในการเดินทาง ปัจจัยส่วนประสมทาง

การตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม เรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านสินค้า ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

รักษาติ นาครัตน์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมท่องเที่ยววันหยุดนันทนาการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับปริญญาบัณฑิต ที่เป็นสมาชิกชมรมต่างๆ ที่สังกัดชมรมองค์การบริหารสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19-20 ปี อยู่ชั้นปีที่ 1 สังกัดชมรมกีฬา รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 3,000 บาท 6,000-7,000 บาท และมากกว่า 7,001 ขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน ภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชอบท่องเที่ยวภาคเหนือ ท่องเที่ยวช่วงปิดภาคเรียน วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยว คือ เพื่อชมความงามของธรรมชาติ มักจะเดินทางไปกับกลุ่มเพื่อน สถานที่พักเป็นรีสอร์ท แหล่งที่เลือกรับประทานคือ รับประทานอาหารระหว่างทาง รูปแบบการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง พาหนะที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว คือ รถโดยสารประจำทาง บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจคือ กลุ่มเพื่อน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง 1,001-2,000 บาท แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวได้จากเพื่อน/คนรู้จัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวตามธรรมชาติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการติดต่อธุรกิจ สัมมนา จัดงานนอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนความพึงพอใจของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสังกัดชมรมองค์การบริหารสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อรูปแบบการท่องเที่ยววันหยุดนันทนาการ จำแนกตามสถานภาพด้านการสังกัดชมรม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มชมรมฝ่ายกีฬาามีระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มชมรมฝ่ายวิชาการ กลุ่มชมรมฝ่ายศิลปวัฒนธรรม และกลุ่มชมรมฝ่ายพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์ ตามลำดับ

ศิริพร ดิลกรัตนตระกูล (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของพนักงานธนาคารในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย และธนาคารกสิกรไทย ที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า พนักงานธนาคารในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว ด้านการตัดสินใจท่องเที่ยว ด้านลักษณะการท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยว โดยในข้อมูลของประเภทที่พักแรม คุณภาพ และราคาเหตุผลเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการท่องเที่ยวตรงกับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก และท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ทะเล น้ำตก ภูเขา อุทยานแห่งชาติ ตรงกับพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

จักรพงษ์ ปานสุวรรณ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชายหาดคนพิการ: กรณีศึกษาชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการที่ใช้บริการและเคยเข้าไปใช้บริการชายหาดบางแสน และคนพิการที่ใช้บริการและเคยเข้าไปใช้บริการ

ชายหาดจอมเทียน จากการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการเข้าถึงชายหาดของคนพิการ ในเขตชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน โดยรวมแล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดของคนพิการ รายด้านเรียงลำดับสภาพปัญหาจากมากไปน้อยดังนี้ ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทห้องน้ำ ปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยวชายหาด ปัญหาด้านกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ปัญหาด้านที่จอดรถ ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทที่พัก ปัญหาด้านป้ายสัญลักษณ์ ปัญหาด้านทางลาดและราวจับ ปัญหาด้านร้านอาหาร ปัญหาด้านทางเดิน

ตุลา ไชยาศิริรินทร์โรจน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษา พฤติกรรมการท่องเที่ยวของบุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 1-3 ครั้ง/ปี นิยมเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ทะเล ภูเขา น้ำตก อุทยานแห่งชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างเคยใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวมาแล้ว มีช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวไม่แน่นอน เป็นต้น จำนวนวันท่องเที่ยวอยู่ในระหว่าง 3-6 วัน ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวระหว่าง 4,001-8,000 บาท โดยสิ่งที่จะต้องจ่ายระหว่างเดินทางมากที่สุดคือ ค่าพาหนะ พาหนะที่ใช้เดินทางท่องเที่ยว คือ รถยนต์นั่งส่วนตัว เพราะมีความสะดวกสบาย ประเภทที่พักที่ใช้บริการ คือ โรงแรม/รีสอร์ท ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกที่พักมากที่สุด คือ ความปลอดภัย

บุญญาพร เอื้อสุขกุล (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศของกลุ่มคนวัยทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวกลุ่มคนวัยทำงานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มคนวัยทำงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 20-30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน/บันเทิง ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศจากอินเทอร์เน็ต ช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว คือ วันหยุดสุดสัปดาห์ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว คือ รถยนต์ส่วนตัว ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางต่อครั้ง คือ 3,001-5,000 บาท และมากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวที่เลือกไปมากที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ทะเล ป่าไม้ น้ำตก ภูเขา เกาะต่างๆ เป็นต้น และบุคคลที่ร่วมในการเดินทางคือ ไปกับครอบครัว/ญาติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศไทยของกลุ่มคนวัยทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้ายโครงสร้างพื้นฐาน ด้ายทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านการให้บริการทางการท่องเที่ยว และด้านสภาพแวดล้อม

ปัทมอร เสี่ยงแดง (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย เป็นการวิจัยเรื่องคุณภาพด้วยวิธีวิทยาการศึกษาประวัติชีวิตและเรื่องเล่า โดย คนพิการทางการเคลื่อนไหว เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ผลการวิจัยพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวเป็นเพียงข้อจำกัดทางร่างกาย ไม่ได้มีความรู้สึกว่าความพิการเป็นปมด้อยหรือเป็นสิ่งแปลกแยกจากคนปกติทั่วไป แต่ด้วยข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหวทำให้การเดินทางท่องเที่ยวประสบกับปัญหาและอุปสรรค คือ การเดินทางสัญจร ในประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญกับคนพิการ หลายแห่งไม่มีทางลาด และมี

สิ่งกีดขวางต่างๆบนถนนหนทาง ทำให้ไม่สามารถเดินทางได้ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เอื้ออำนวยในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ การใช้บริการขนส่งสาธารณะ ห้องน้ำ สถานที่ต่างๆ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเช่น ศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น อุปสรรคที่สำคัญคือ ทักษะคติเชิงลบของคนทั่วไปในสังคมที่มักมองว่าคนพิการเป็นบุคคลด้อยความสามารถ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จึงควรอยู่แต่บ้าน ไม่ควรเดินทางท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้เป็นความคิดของคนในสังคม หรือผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่มีต่อคนพิการ และละเลยต่อการให้คุณค่าในเชิงปฏิบัติสำหรับคนพิการ ด้านทัศนคติเชิงบวก คนพิการได้รับความประทับใจขณะเดินทางท่องเที่ยวจากผู้คนในสังคมเช่นกัน คนพิการมักจะใช้คำว่า “ม้าอารีย์” สำหรับผู้ที่มีน้ำใจที่เข้ามาช่วยเหลือคนพิการเมื่อพบเจออุปสรรค ด้านความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า สิ่งที่ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงใช้ประโยชน์ได้แก่ ทางลาดสำหรับเข็นรถ ทางกว้างเพียงพอสำหรับรถเข็น การมีเส้นทางสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถเฉพาะสำหรับคนพิการ หากสังคมได้ตระหนักและให้ความสำคัญ คนพิการจะหลุดพ้นจากปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการด้านการท่องเที่ยวได้เท่ากับทุกคนในสังคม

ภัทรวดี เบญจขจรณี (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสมาคมคนพิการทางการเคลื่อนไหวสากล สมาชิกสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย และนักเรียนโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาสูงสุดคือ มัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รายได้ของครอบครัวต่อเดือน อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท สภาพการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า ในหนึ่งปีที่ผ่านมาคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ 1-2 ครั้ง ใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ 1-2 วัน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1,500 บาท ส่วนใหญ่เดินทางเพื่อพักผ่อน และเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง ส่วนปัญหาในการท่องเที่ยวพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งที่เกี่ยวข้องกับรถโดยสารนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับความต้องการการท่องเที่ยวพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีความต้องการด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านที่พัก ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านผู้ให้บริการการท่องเที่ยวในระดับมาก และต้องการผู้ให้บริการที่ให้บริการด้วยไมตรีจิตในระดับมากที่สุด

กฤติกา สายณะรัตรชัย (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย ยกเว้นด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเดินทางมากรุงเทพมหานครมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไปสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 1-2 ครั้ง สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว/นันทนาการ เดินทางมาช่วง

วันหยุดพักผ่อน เลือกแหล่งซื้อปิ้งย่างประตุน้ำและปทุมวัน มีค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อสินค้าและของที่ระลึกต่ำกว่า 2,000 บาทต่อครั้งสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และ 2,000-4,000 บาทต่อครั้งสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากอินเทอร์เน็ต มีการวางแผนจะกลับมาซื้อสินค้าและของที่ระลึกอีกครั้ง และแนะนำเพื่อนหรือญาติให้มาซื้อสินค้าและของที่ระลึก ชื่นชอบสินค้าประเภทเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกายมากที่สุด และชื่นชอบของที่ระลึกประเภทเครื่องประดับ/เครื่องเงินมากที่สุด

ศรินทร์ทิพย์ คาวาโนเบะ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 26-30 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจมากที่สุด ประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ด้านความสนใจในเรื่องเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและประเพณี ด้านความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว และด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการเยี่ยมชม วัดภูมินทร์ ช่วงฤดูที่น่าจะเดินทางท่องเที่ยวคือ ช่วงฤดูหนาว เดินทางมาพักค้างคืนมากกว่ามาเช้า-เย็นกลับ เลือกโรงแรมเป็นสถานที่พัก มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 3,001-7,000 บาท เลือกใช้บริการร้านอาหารริมทาง ทำกิจกรรมไหว้พระระหว่างการท่องเที่ยว มีการเลือกซื้อสินค้าประเภทผ้าทอมือ

รายงานวิจัยต่างประเทศ

เบอร์เน็ต และ เบเคอร์ (Burnett & Baker, 2001) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว อันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างคือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลผ่านทางไปรษณีย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรสแล้ว มีช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป เดินทางท่องเที่ยว 2-6 ครั้ง/ปี เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว มีเหตุผลสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวคือเพื่อการนันทนาการ จอที่หักโดยการติดต่อดังด้วยตัวเองโดยไม่ผ่านตัวแทนจากบริษัท เหตุผลในการเลือกที่พัก คือ เคยมีประสบการณ์ที่ดีในการใช้บริการมาแล้ว

บี, การ์ด และ โคล (Bi, Card, & Cole, 2007) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว กลุ่มตัวอย่างคือ คนพิการทางการเคลื่อนไหวชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองปักกิ่ง กวางโจว ฟูโจว และซีอาน ที่เคยท่องเที่ยวในประเทศจีนภายในปีที่ผ่านมา และต้องพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 217 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษา มีสาเหตุของความพิการ คือ เกิดจากโรคโปลิโอ ส่วนใหญ่ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการช่วยในการเคลื่อนไหว พฤติกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยว 1 ครั้ง/ปี เหตุผลในการท่องเที่ยว คือ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด เดินทางท่องเที่ยวกับสมาชิกขององค์กรคนพิการ มีผู้ร่วมเดินทาง 3-5 คน ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีอุปสรรคในการเข้าถึงมากที่สุดเมื่อเทียบกับ ด้านการขนส่ง ด้านที่พัก และด้านร้านอาหาร ในส่วนของด้านที่พัก พบว่า มีอุปสรรคในการเข้าถึงน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ

ชาย (Tsai, 2010) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว จาก สมาคมคนพิการ 4 สมาคม ในไต้หวัน จำนวน 188 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความพิการระดับปานกลาง ในเรื่องของพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า เมื่อผู้พิการทางการเคลื่อนไหวมีเวลาและเงินเพียงพอ พวกเขาจะหาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและวางแผนการท่องเที่ยวมากขึ้น และจะส่งเสริมแนะนำญาติพี่น้องและเพื่อนๆให้ไปเที่ยว ถ้าสุขภาพของคนพิการทางการเคลื่อนไหวดีขึ้น พฤติกรรมการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น จำนวนวันและความถี่ของการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อมีความตั้งใจในการออกไปท่องเที่ยวสูง จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวที่สูงขึ้นด้วย

วาร์ และคณะ (Var, Yesiltas, Yayli, & Ozturk, 2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการทางกาย วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและประสบการณ์การท่องเที่ยวของคนพิการทางร่างกาย และเพื่อเข้าใจถึงความต้องการทางการท่องเที่ยวของคนพิการทางร่างกายให้มากยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางอีเมล กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการทางร่างกายชาวตุรกี จำนวน 596 คน สถิติที่ใช้คือร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี และจบการศึกษาในระดับมัธยมปลาย ความถี่เฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดอย่างน้อยหนึ่งครั้งภายใน 2 ปี คนพิการทางร่างกายส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลช่วยเหลือในการเดินทาง และรองลงมาสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยอิสระ ครอบครัวเป็นตัวเลือกที่คนพิการทางร่างกายต้องการมากที่สุดในการดูแลช่วยเหลือ วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวคือ เพื่อการนันทนาการและการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่เลือกใช้บริการโรงแรมเป็นที่พักอาศัย ระยะเวลาในการท่องเที่ยวช่วงวันหยุดโดยเฉลี่ยคือประมาณ 15 วัน ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง/รถทัวร์ เป็นยานพาหนะในการเดินทางท่องเที่ยว แสวงหาข้อมูลในการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกจุดหมายปลายทางของคนพิการทางร่างกายคือ โครงสร้างระดับสูงทางการท่องเที่ยว (Superstructure)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหลายขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหว แบ่งเป็น กรุงเทพมหานคร 25,796 คน จังหวัดนนทบุรี 7,002 คน จังหวัดปทุมธานี 6,793 คน จังหวัดนครปฐม 8,024 คน จังหวัดสมุทรสาคร 3,865 คน และจังหวัดสมุทรปราการ 9,661 คน รวมทั้งสิ้น 61,114 คน (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 61,114 คน นำมาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรการคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1973) เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (Finite Population) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน ขนาดของประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1+61,114(0.05)^2}$$
$$= 397.3989$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

เกณฑ์การคัดเลือก

1. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชาย และเพศหญิง
2. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องเป็นสมาชิกของสมาคมคนพิการ ทั้ง 9 แห่ง ได้แก่ สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร และสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

3. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องสื่อสารได้อย่างเข้าใจ และอ่านออกเขียนได้

4. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะต้องเคยไปท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการได้มาเป็นขั้นๆ ดังนี้

1. ขั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นขั้นตอนแรก ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่จะเลือกจะต้องเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร และคนพิการทางการเคลื่อนไหวในปริมณฑล

2. ขั้นการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยการจัดแบ่งให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และหมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี และ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในปริมณฑล ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการ จังหวัดสมุทรสาคร และสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

3. ขั้นการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละเท่าๆกัน ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน จากองค์กร 4 แห่ง ได้แก่สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี จำนวน 50 คน ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) จำนวน 50 คน และหมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี จำนวน 50 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในปริมณฑล จำนวน 200 คน จากสมาคมคนพิการใน 5 จังหวัด ได้แก่ สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี จำนวน 40 คน สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี จำนวน 40 คน สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 40 คน และสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 40 คน

4. ขั้นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จากสมาชิกขององค์กร ณ ที่ทำการขององค์กร นั้นๆ ดังนี้

1) สมาชิกของสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และหมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี

2) สมาชิกของสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร และสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหวก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม แนวความคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐาน แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับคณพิการทางการเคลื่อนไหว ลักษณะของคณพิการทางการเคลื่อนไหว และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหว คำถามมีลักษณะแบบปลายปิดชนิดตรวจรายการ (Checklist) ซึ่งมีคำตอบให้เลือกตอบ และ/หรือเติมคำอธิบาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหว รวม 6 ด้าน ของบุฮาลิส (Buhalis, 2000) คำถามมีลักษณะแบบปลายปิดชนิดตรวจรายการ (Checklist) ซึ่งมีคำตอบให้เลือกตอบ และ/หรือเติมคำอธิบาย และ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คำถามมีลักษณะแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อเติมคำอธิบาย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ที่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการและ/หรือการท่องเที่ยว และมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งอาจารย์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC) การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน มีเกณฑ์ดังนี้

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้ทำเครื่องหมาย / ที่ช่อง +1

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ให้ทำเครื่องหมาย / ที่ช่อง 0

ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิแน่ใจว่ารายการนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้ทำเครื่องหมาย / ที่ช่อง -1

หลังจากนั้น นำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการกับ
วัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IIOC) ตามสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร ค่าดัชนี IIOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ ค่าดัชนี IIOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ/จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 ผลการวิเคราะห์ได้ค่า ดัชนี IIOC เท่ากับ 0.88

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ไปทดลอง
ใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย ที่สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย ซึ่งไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่างจริง นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูปทางสถิติโดยได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงหัวหน้า
หน่วยงานของ สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชน
กรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคม
คนพิการจังหวัดปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร และ
สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
400 คน โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองแก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมคนพิการ
กรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และ
หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี สมาชิกของสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี สมาคมคนพิการจังหวัด
ปทุมธานี สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร และสมาคมคนพิการ
จังหวัดสมุทรปราการ ที่มาร่วมกิจกรรมในองค์กรที่สังกัดแต่ละแห่ง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ในการ
ตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ และความถูกต้อง

รายละเอียดเชิงปฏิบัติการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

องค์กร	กิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ไป ทำการเก็บข้อมูล	วันที่เก็บข้อมูล	เวลาในการเก็บ ข้อมูล
1. สมาคมคนพิการ กรุงเทพมหานคร	การประชุมประจำปี	26 ม.ค.2556	8.00-14.00น.
2. สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี	การประชุมประจำปี	27 ม.ค.2556	8.00-13.00 น.
3. ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)	การประชุมทีมของ นักกีฬาคนพิการ กรุงเทพมหานคร	29 ม.ค. และ 7 ก.พ.2556	9.00-16.00 น.
4. หมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี	ผู้พักอาศัยที่หมู่บ้าน ทหารผ่านศึกเกาหลี	7 ก.พ. และ 20 ก.พ.2556	15.00-18.00 น.
5. สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี	การประชุม ประจำเดือน	10 ก.พ.2556	8.00-12.00 น.
6. สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี	การรับสลากกินแบ่ง รัฐบาล	3 ก.พ.2556	7.00-11.00 น.
7. สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม	การรับสลากกินแบ่ง รัฐบาล	3 ก.พ.2556	14.00-17.00 น.
8. สมาคมคนพิการจังหวัด สมุทรสาคร	การประชุมประจำปี	22 ก.พ.2556	8.00-13.00 น.
9. สมาคมคนพิการจังหวัด สมุทรปราการ	การรับสลากกินแบ่ง รัฐบาล	17 ก.พ.2556	8.00-13.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำไปประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ หลังจากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ และข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวทั้ง 6 ด้าน ของบุชฮาติส มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบความเรียงประกอบความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ตามที่กำหนดไว้ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามได้ครบถ้วน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว รวม 6 ด้าน ของบุฮาลิส
- ตอนที่ 5 ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติมของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	255	63.75
หญิง	145	36.25
รวม	400	100.00
2.อายุ		
18 – 25 ปี	21	5.25
26 - 35 ปี	70	17.50
36 - 45 ปี	108	27.00
46 - 55 ปี	131	32.75
56 ปีขึ้นไป	70	17.50
รวม	400	100.00
3.สถานภาพการสมรส		
โสด	172	43.00
สมรส	184	46.00
หม้าย	17	4.25
หย่าร้าง	27	6.75
รวม	400	100.00
4.ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	100	25.00
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	92	23.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	24	6.00
ปริญญาตรี	56	14.00
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.50
อื่นๆ (ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และไม่ได้เรียน)	122	30.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
5.อาชีพ		
รับราชการ	39	9.75
พนักงานบริษัทเอกชน	49	12.25
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	109	27.25
อาชีพอิสระ	127	31.75
นิสิต/นักศึกษา	7	1.75
อื่นๆ	69	17.25
รวม	400	100.00
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	107	26.75
5,000 - 10,000 บาท	111	27.75
10,001 - 15,000 บาท	74	18.50
15,001 - 20,000 บาท	54	13.50
มากกว่า 20,000 บาท	54	13.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.75 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.75 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 46.00 มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 31.75 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 27.75

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับความพิการของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะความพิการ (ตอบได้หลายข้อ)		
แขนขาตั้งแต่ระดับข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง	30	7.00
ขาขาตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง	108	24.90
แขน อ่อนแรง	27	6.20
ขา อ่อนแรง	168	38.80
อัมพาตครึ่งซีก	16	3.70
อัมพาตท่อนล่าง	50	11.50
อื่นๆ	34	7.90
รวม	433	100.00
2. สาเหตุความพิการ		
ไม่ทราบสาเหตุ	33	8.25
จากโรคติดต่อ เช่น โปลิโอ	126	31.50
จากโรคไม่ติดต่อ เช่น เบาหวาน ข้ออักเสบ มะเร็ง	14	3.50
กรรมพันธุ์	9	2.25
อุบัติเหตุ	185	46.25
อื่นๆ	33	8.25
รวม	400	100.00
3. ช่วงอายุที่เกิดความพิการ		
ต่ำกว่า 18 ปี	222	55.50
18 - 25 ปี	86	21.50
26 - 35 ปี	45	11.25
36 - 45 ปี	20	5.00
46 - 55	17	4.25
56 ปีขึ้นไป	10	2.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับความพิการของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
4.อุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหว (ตอบได้หลายข้อ)		
ไม้ค้ำยัน	92	20.40
ไม้แขน	8	1.80
แขนเทียม	13	2.90
ขาเทียม	80	17.70
เก้าอี้เข็นคนพิการ	143	31.60
วอล์คเกอร์	7	1.50
ไม่ใช่อุปกรณ์	96	21.20
อื่นๆ	13	2.90
รวม	452	100.00

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีลักษณะความพิการ คือ ขาอ่อนแรง คิดเป็นร้อยละ 38.80 มีสาเหตุความพิการจากอุบัติเหตุ คิดเป็นร้อยละ 46.25 มีช่วงอายุที่เกิดความพิการต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.50 และใช้เก้าอี้เข็นคนพิการช่วยในการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 31.60

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1.จำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในแต่ละปี		
1 - 3 ครั้ง/ปี	272	68.00
4 - 6 ครั้ง/ปี	72	18.00
7 ครั้ง/ปี ขึ้นไป	56	14.00
รวม	400	100.00
2.ระยะเวลาโดยประมาณในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง		
1 - 2 วัน	244	61.00
3 - 4 วัน	126	31.50
ตั้งแต่ 5 วันขึ้นไป	30	7.50
รวม	400	100.00
3.ช่วงวันส่วนใหญ่ที่เดินทางท่องเที่ยว		
วันหยุดเสาร์ - อาทิตย์	181	45.25
วันจันทร์ - ศุกร์	59	14.75
หยุดเทศกาล/วันนักขัตฤกษ์	113	28.25
อื่นๆ	47	11.75
รวม	400	100.00
4.ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศแต่ละครั้ง		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	86	21.50
1,001 - 2,000 บาท	74	18.50
2,001 - 3,000 บาท	55	13.75
3,001 - 4,000 บาท	74	18.50
มากกว่า 4000 บาท	111	27.75
รวม	400	100.00

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
5.ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปท่องเที่ยว		
การเดินทางสะดวก	111	27.75
ที่พักอาศัยมีความสะดวกสบาย	78	19.5
อาหารขึ้นชื่อ	8	2.00
แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง	75	18.75
มีการจัดงานแสดงหรือนิทรรศการ	24	6.00
มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ	29	7.25
มีแหล่งบันเทิง	10	2.50
ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวให้ความสำคัญ กับคนพิการทางการเคลื่อนไหว	40	10.00
บริษัทนำเที่ยวมีบริการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว	14	3.50
อื่นๆ	11	2.75
รวม	400	100.00
6.ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่ไปท่องเที่ยว		
การเดินทางไม่สะดวก	220	55.00
ที่พักอาศัยไม่มีความสะดวกสบาย	77	19.25
อาหารไม่ขึ้นชื่อ	1	0.25
แหล่งท่องเที่ยวไม่มีชื่อเสียง	17	4.25
ไม่มีการจัดงานแสดงหรือนิทรรศการ	6	1.50
ไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ	5	1.25
ไม่มีแหล่งบันเทิง	6	1.50
ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวไม่ให้ความสำคัญ กับคนพิการทางการเคลื่อนไหว	40	10.00
บริษัทนำเที่ยวไม่มีบริการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ ทางการเคลื่อนไหว	9	2.25
อื่นๆ	19	4.75
รวม	400	100.00

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
7.อุปสรรคสำคัญที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยว		
ด้านกายภาพ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เอื้อต่อคนพิการทางการเคลื่อนไหว	273	68.25
ด้านสังคม เช่น คนรอบข้าง หรือผู้ให้บริการมีทัศนคติไม่ดี	62	15.50
ด้านตนเอง เช่น ความคิด หรือทัศนคติแง่ลบ	33	8.25
อื่นๆ	32	8.00
รวม	400	100.00
8.คุณค่าและประโยชน์ของการท่องเที่ยว		
มากที่สุด	133	33.25
มาก	151	37.75
ปานกลาง	105	26.25
น้อย	4	1.00
น้อยที่สุด	7	1.75
รวม	400	100.00
9.การกลับไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่เคยไปมาแล้ว		
กลับไป	254	63.50
ไม่กลับไป	51	12.75
ไม่แน่ใจ	95	23.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 68.00 ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งประมาณ 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 61.00 เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวัน เสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 45.25 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มากกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.75 มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางสะดวก คิดเป็นร้อยละ 27.75 มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางที่ไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 55.00 อุปสรรคด้านที่สำคัญที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยว คือ กายภาพ คิดเป็นร้อยละ 68.25 การท่องเที่ยวมีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.75 และจะกลับไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่เคยไปมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 63.50

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว รวม 6 ด้าน ของบุคลากร

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งดึงดูดใจ

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	จำนวน	ร้อยละ
1.แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยวจาก (ตอบได้หลายข้อ)		
อินเทอร์เน็ต	164	25.40
หนังสือพิมพ์	61	9.50
หนังสือ/นิตยสาร	77	11.90
สถานที่ที่จัดงานท่องเที่ยว	57	8.80
เพื่อน/คนรู้จัก	236	36.60
อื่นๆ	50	7.80
รวม	647	100.00
2.ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบมากที่สุด		
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	200	50.00
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี	52	13.00
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	61	15.25
แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ คนในท้องถิ่น	20	5.00
แหล่งท่องเที่ยวที่มีความแปลก เป็นเอกลักษณ์	4	1.00
แหล่งท่องเที่ยวที่จัดเทศกาล	30	7.50
แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา	28	7.00
อื่นๆ	5	1.25
รวม	400	100.00
3.การเลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน		
เลือกไป	342	85.50
ไม่เลือกไป	58	14.50
รวม	400	100.00
4.การเลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ใหม่ๆ		
เลือกไป	335	83.75
ไม่เลือกไป	65	16.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งดึงดูดใจ (ต่อ)

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	จำนวน	ร้อยละ
5.การเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี สำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว		
เล่า	369	92.25
ไม่เล่า	31	7.75
รวม	400	100.00
6.การเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคน พิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำไม่ไปท่องเที่ยว		
เล่า	297	74.25
ไม่เล่า	103	25.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งดึงดูดใจ ส่วนใหญ่แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 36.60 ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 50.00 เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 85.50 เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 83.75 เล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 92.25 และเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำไม่ไปท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 74.25

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1.การศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางเป็นอย่างดีก่อนออกจากบ้าน		
ศึกษา	345	86.25
ไม่ศึกษา	55	13.75
รวม	400	100.00
2.ผู้ร่วมในการเดินทางท่องเที่ยว		
เพื่อน	141	35.25
ครอบครัว	190	47.50
คู่รัก	23	5.75
ญาติ	18	4.50
เดินทางคนเดียว	20	5.00
อื่นๆ	8	2.00
รวม	400	100.00
3.การมีผู้ช่วยส่วนตัวหรือผู้ดูแลในการเดินทางไปท่องเที่ยว		
มี	168	42.00
ไม่มี	232	58.00
รวม	400	100.00
4.การเลือกใช้บริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการตั้งแต่การขึ้น ขณะอยู่ภายใน และการลง		
เลือกใช้	260	65.00
ไม่เลือกใช้	140	35.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ต่อ)

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
5.ยานพาหนะที่มักจะเลือกใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว		
รถส่วนตัว	292	73.00
รถโดยสารประจำทาง	69	17.25
รถไฟ	6	1.50
เรือ	1	0.25
เครื่องบิน	4	1.00
อื่นๆ	28	7.00
รวม	400	100.00
6.การใช้พาหนะเพื่อท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
ใช้รถที่จัดไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว	65	16.25
ไม่ใช่พาหนะเดินทางในแหล่งท่องเที่ยว	335	83.75
รวม	400	100.00
7.การกลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพิจารณาในการไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป		
ทบทวน	353	88.25
ไม่ทบทวน	47	11.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดส่วนใหญ่ ศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางอย่างดีก่อนออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 86.25 เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.50 ไม่มีผู้ช่วยส่วนตัวหรือผู้ดูแลในการเดินทางไปท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 58.00 เลือกใช้ยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ คิดเป็นร้อยละ 65.00 เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 73.00 ไม่ใช่พาหนะเดินทางในแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 83.75 และกลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาในการไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป คิดเป็นร้อยละ 88.25

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1.ประเภทของที่พักที่เลือกใช้บริการ		
โรงแรม/รีสอร์ท	252	63.00
บ้านพักของหน่วยงานราชการ	20	5.00
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	109	27.25
อื่นๆ	19	4.75
รวม	400	100.00
2.ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก		
ราคาถูก	93	23.25
อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด	124	31.00
ผู้ให้บริการที่มีความสนใจดูแลแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว	48	12.00
มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว	135	33.75
รวม	400	100.00
3.การเลือกซื้อของจากร้านค้าปลีกต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว		
เลือกซื้อ	342	85.50
ไม่เลือกซื้อ	58	14.50
รวม	400	100.00
4.การเลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว		
เลือกซื้อ	326	81.50
ไม่เลือกซื้อ	74	18.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
5.ประเภทของร้านอาหารที่เลือกใช้บริการ		
ร้านอาหารภายในสถานที่ท่องเที่ยว	137	34.25
ร้านอาหารในศูนย์การค้า	24	6.00
ร้านอาหารภายในโรงแรม/ที่พัก	52	13.00
ร้านอาหารริมทาง	147	36.75
ร้านอาหารในปั้มน้ำมัน	29	7.25
อื่นๆ	11	2.75
รวม	400	100.00
6.การใช้บริการสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวจากจุดประชาสัมพันธ์ ณ แหล่งท่องเที่ยว		
ใช้บริการ	257	64.25
ไม่ใช้บริการ	143	35.75
รวม	400	100.00
7.การเล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยว ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง		
เล่า	342	85.50
ไม่เล่า	58	14.50
รวม	400	100.00
8. การเล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยว ที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง		
เล่า	294	73.50
ไม่เล่า	106	26.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่ใช้บริการที่พักประเภท โรงแรม/รีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 63.00 มีปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 33.75 เลือกซื้อของจากร้านค้าปลีกต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 85.50 เลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 81.50 ใช้บริการร้านอาหารริมทาง คิดเป็นร้อยละ 36.75 ใช้บริการสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวจากจุดประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 64.25 เล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง คิดเป็นร้อยละ 85.50 และเล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง คิดเป็นร้อยละ 73.50

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว

ด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1.การเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว		
เลือกใช้บริการ	97	24.25
ไม่เลือกใช้บริการ	303	75.75
รวม	400	100.00
2.การเลือกบริษัทนำเที่ยวที่เคยใช้บริการมาแล้ว		
เลือกใช้บริการ	81	83.50
ไม่เลือกใช้บริการ	16	16.50
รวม	97	100.00
3.การแสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคา		
แสวงหาข้อมูล	165	41.25
ไม่แสวงหาข้อมูล	235	58.75
รวม	400	100.00
4.การเปรียบเทียบข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวและราคาจากบริษัทหลายๆแห่ง		
เปรียบเทียบ	153	38.25
ไม่เปรียบเทียบ	247	61.75
รวม	400	100.00
5.ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เลือกใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวนั้นๆ		
บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ	351	87.75
บริษัทนำเที่ยวที่มีการจัดโปรโมชั่น เช่น ลดราคา	29	7.25
อื่นๆ	20	5.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว (ต่อ)

ด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
6.การสอบถามวิธีดูแลช่วยเหลือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากบริษัทนำเที่ยวก่อนล่วงหน้า		
สอบถาม	183	45.75
ไม่สอบถาม	217	54.25
รวม	400	100.00
7.การขอรับบริการความช่วยเหลือต่างๆจากผู้นำเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว		
ขอรับบริการความช่วยเหลือ	165	41.25
ไม่ขอรับบริการความช่วยเหลือ	235	58.75
รวม	400	100.00
8.การให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆแก่บริษัทนำเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว		
เสนอแนะ	192	48.00
ไม่เสนอแนะ	208	52.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ไม่เลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 54.25 เลือกใช้บริษัทนำเที่ยวที่เคยใช้บริการมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 45.75 ไม่แสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคา คิดเป็นร้อยละ 54.25 ไม่เปรียบเทียบข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวและราคาจากบริษัทหลายๆแห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.75 มีปัจจัยในการเลือกบริษัทนำเที่ยว คือ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ คิดเป็นร้อยละ 48.50 ไม่สอบถามวิธีดูแลช่วยเหลือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากบริษัทนำเที่ยวก่อนล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 54.3 ไม่ขอรับบริการความช่วยเหลือต่างๆจากผู้นำเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 58.75 และไม่ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆแก่บริษัทนำเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 52.00

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านกิจกรรม

ด้านกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1.การศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า		
ศึกษา	289	72.25
ไม่ศึกษา	111	27.75
รวม	400	100.00
2.การถ่ายภาพขณะไปท่องเที่ยว		
ถ่ายภาพ	331	82.75
ไม่ถ่ายภาพ	69	17.25
รวม	400	100.00
3.การแจ้งคนทางบ้านเมื่อเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้ว		
แจ้งคนทางบ้าน	353	88.25
ไม่แจ้งคนทางบ้าน	47	11.75
รวม	400	100.00
4.การเลือกประเภทกิจกรรมที่จะเข้าร่วมในการท่องเที่ยว		
กิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเล่นเกมแจกรางวัล	50	12.50
กิจกรรมที่จะทำให้ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติม	143	35.75
กิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน	102	25.50
กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ปลูกต้นไม้	91	22.75
อื่นๆ	14	3.50
รวม	400	100.00
5.การบันทึกรายละเอียดของการเดินทางระหว่างท่องเที่ยว		
บันทึก	194	48.50
ไม่บันทึก	206	51.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านกิจกรรม (ต่อ)

ด้านกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
6.การเก็บรวบรวมภาพถ่ายต่างๆที่ได้จากการท่องเที่ยวหลังการเดินทางท่องเที่ยว		
เก็บรวบรวม	314	78.50
ไม่เก็บรวบรวม	86	21.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านกิจกรรม ส่วนใหญ่ ศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 72.25 ถ่ายภาพขณะไปท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 82.75 แจ้งคนทางบ้านเมื่อเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้ว คิดเป็นร้อยละ 88.25 เลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้ คิดเป็นร้อยละ 35.75 ไม่บันทึกรายละเอียดของการเดินทางระหว่างท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 51.50 และรวบรวมภาพถ่ายต่างๆที่ได้จากการท่องเที่ยวหลังการเดินทางท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 78.50

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการบริการเสริม

ด้านการบริการเสริม	จำนวน	ร้อยละ
1.การหาข้อมูลเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวก่อนล่วงหน้า		
หาข้อมูล	228	57.00
ไม่หาข้อมูล	172	43.00
รวม	400	100.00
2.ความจำเป็นต้องใช้บริการจากหน่วยปฐมพยาบาลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว หรือโรงพยาบาลใกล้เคียงบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
จำเป็นต้องใช้	176	44.00
ไม่จำเป็นต้องใช้	224	56.00
รวม	400	100.00
3.การใช้บริการส่งไปรษณีย์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
ใช้บริการ	121	30.25
ไม่ใช้บริการ	279	69.75
รวม	400	100.00
4.การใช้บริการอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
ใช้บริการ	202	50.50
ไม่ใช้บริการ	198	49.50
รวม	400	100.00
5.การใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
ใช้บริการ	152	38.00
ไม่ใช้บริการ	248	62.00
รวม	400	100.00
6.การใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
ใช้บริการ	311	77.75
ไม่ใช้บริการ	89	22.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการบริการเสริม (ต่อ)

ด้านการบริการเสริม	จำนวน	ร้อยละ
7. การอ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์บริเวณแหล่งท่องเที่ยว		
อ่านสื่อสิ่งพิมพ์	307	76.75
ไม่อ่านสื่อสิ่งพิมพ์	93	23.25
รวม	400	100.00
8. การให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ		
ให้ข้อเสนอ	234	58.50
ไม่ให้ข้อเสนอ	166	41.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวด้านการบริการเสริม ส่วนใหญ่หาข้อมูลเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวก่อนล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 57.00 ไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากหน่วยปฐมพยาบาลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหรือโรงพยาบาลใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 56.00 ไม่ใช้บริการส่งไปรษณีย์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 69.75 ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 50.50 ไม่ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 62.00 ใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 77.75 อ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์บริเวณแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 76.75 และให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 58.50

ตอนที่ 5 ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณพิการทางการเคลื่อนไหว

ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดหมู่ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณพิการทางการเคลื่อนไหว ไว้ดังนี้

เรื่องของความต้องการในการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. อยากให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคณพิการทางการเคลื่อนไหวในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ทางลาดครอบคลุม ทำทางเดินให้เรียบ และมีราวจับที่ทั่วถึง (60)
2. อยากให้มีห้องน้ำสำหรับคณพิการในแหล่งท่องเที่ยว (22)
3. อยากให้มีการขนส่งสาธารณะที่รองรับคณพิการอย่างทั่วถึง (14)
4. อยากให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือและคอยให้บริการแก่คณพิการทางการเคลื่อนไหว (10)
5. อยากให้ภาครัฐ หรือผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวให้ความสำคัญและใส่ใจคณพิการ (6)
6. อยากให้ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคณพิการ (4)
7. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถสำหรับคณพิการโดยเฉพาะ (3)
8. อยากให้มีรถออลฟ์หรือรถรางคอยบริการในแหล่งท่องเที่ยว (2)
9. อยากให้เตรียมเก้าอี้เข็นคณพิการไว้บริการ (2)
10. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีอินเทอร์เน็ตไว้บริการ (1)
11. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีโทรศัพท์สาธารณะ (1)
12. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีตู้กดเงินอัตโนมัติ (1)
13. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ไว้บริการ (1)
14. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายสัญลักษณ์คณพิการทุกประเภท (1)
15. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีต้นไม้มากขึ้น ให้ดูร่มรื่น (1)
16. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคณพิการ (1)
17. อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพาคณพิการไปเที่ยว (1)
18. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีหน่วยปฐมพยาบาล (1)
19. อยากให้มีกฎหมายบังคับใช้ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ร้องเรียนได้ (1)

เรื่องของปัญหาในการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆออกแบบโดยไม่คำนึงถึงคณพิการทางการเคลื่อนไหว (12)
2. ตู้กดเงินอัตโนมัติอยู่สูงเกินไป (4)
3. โทรศัพท์สาธารณะอยู่สูงเกินไป (4)
4. ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคณพิการทางการเคลื่อนไหว (3)
5. บริษัททัวร์ไม่รองรับคณพิการ (1)
6. พนักงานบนรถทัวร์มีอัธยาศัยที่ไม่ดีกับคณพิการ (1)

เรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่ใช่โทรศัพท์สาธารณะเพราะมีโทรศัพท์มือถือ (4)
2. คนพิการทางการเคลื่อนไหวนำยาไปเองไม่จำเป็นต้องใช้หน่วยปฐมพยาบาล (2)
3. คนพิการทางการเคลื่อนไหวใช้บริการร้านอาหารริมทางเพราะสะดวก (2)
4. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่กล้าที่จะเสนอแนะแหล่งที่ท่องเที่ยวให้ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก (2)
5. คนพิการทางการเคลื่อนไหวเมื่อจะเลือกใช้บริการร้านอาหารจะต้องดูก่อนว่ามีทางลาดหรือไม่ (1)
6. คนพิการทางการเคลื่อนไหวต้องหาข้อมูลการท่องเที่ยวก่อนเดินทางเพื่อความสะดวกประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย (1)
7. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไปเที่ยวไม่บ่อยเพราะเดินทางลำบาก (1)
8. คนพิการทางการเคลื่อนไหวชอบไปเที่ยว ชอบออกไปข้างนอก (1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาองค์ประกอบต่างๆด้านการท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร 200 คน จากสมาชิกของสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร สมาคมคนพิการผู้รักสามัคคี ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) และหมู่บ้านทหารผ่านศึกเกาหลี และเป็นกลุ่มตัวอย่างในปริมณฑล 200 คน จากสมาชิกของสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 400 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จากผู้ที่มาร่วมกิจกรรมที่องค์กรที่สังกัดแต่ละแห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว จากผลการศึกษาพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-55 ปี มีสถานภาพโสด ด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาและไม่ได้เรียน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท

ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ จากผลการศึกษา พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีลักษณะความพิการ คือ ขาอ่อนแรง โดยสาเหตุความพิการเกิดจากอุบัติเหตุ มีช่วงอายุที่เกิดความพิการต่ำกว่า 18 ปี และส่วนใหญ่ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการช่วยในการเคลื่อนไหว

ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว จากผลการศึกษา พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งประมาณ 1-2 วัน เดินทางท่องเที่ยวในช่วงวัน เสาร์-อาทิตย์ มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มากกว่า 4,000 บาท มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางสะดวก มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางที่ไม่สะดวก คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ คิดว่าอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการเดินทางท่องเที่ยว คือ ด้านกายภาพ และคิดว่า การท่องเที่ยวมีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่จะกลับไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่เคยไปมาแล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว รวม 6 ด้าน ของ
บุษาลิส สรุปรายละเอียด ดังนี้

พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน/คนรู้จัก
2. มีความชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา
3. เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน
4. เลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ใหม่ๆ
5. เล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง
เพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว
6. เล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อ
แนะนำไม่ให้ไปท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. ศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางอย่างดีก่อนออกจากบ้าน
2. เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว
3. ไม่มีผู้ช่วยส่วนตัวหรือผู้ดูแลในการเดินทางไปท่องเที่ยว
4. เลือกใช้ยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ
5. เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว
6. ไม่ใช้พาหนะเดินทางในแหล่งท่องเที่ยว
7. กลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพิจารณาในการ
ไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป

พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. ใช้บริการที่พักประเภท โรงแรม/รีสอร์ท
2. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
ทางการเคลื่อนไหว
3. เลือกซื้อของจากร้านค้าปลีกต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว
4. เลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว
5. ใช้บริการร้านอาหารริมทาง
6. ใช้บริการสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวจากจุดประชาสัมพันธ์
7. เล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวก
เป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง
8. เล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวก
ไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง

พฤติกรรมกรท่งเที่ยวด้านแพคเกจท่งเที่ยวพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. ไม่เลือกใช้บริการกรท่งเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว
2. ไม่แสวงหาข้อมูลแพคเกจท่งเที่ยวต่างๆพร้อมราคา
3. ไม่เปรียบเทียบข้อมูลแพคเกจท่งเที่ยวและราคาจากบริษัทหลายๆแห่ง
4. ปัจจัยในการเลือกบริษัทนำเที่ยวที่สำคัญที่สุด คือ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ
5. เลือกใช้บริษัทนำเที่ยวที่เคยใช้บริการมาแล้ว
6. ไม่สอบถามวิธีดูแลช่วยเหลือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากบริษัทนำเที่ยวก่อนล่วงหน้า
7. ไม่ขอรับบริการความช่วยเหลือต่างๆจากผู้นำเที่ยวในระหว่างกรท่งเที่ยว
8. ไม่ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆแก่บริษัทนำเที่ยว

พฤติกรรมกรท่งเที่ยวด้านกิจกรรมพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. ศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่งเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า
2. ถ่ายภาพขณะไปท่งเที่ยว
3. แจ้งคนท่งบ้านเมื่อเดินทางถึงแหล่งท่งเที่ยวแล้ว
4. เลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้
5. ไม่บันทึกรายละเอียดของการเดินทางระหว่างท่งเที่ยว
6. รวบรวมภาพถ่ายต่างๆที่ได้จากการท่งเที่ยวหลังการเดินทางท่งเที่ยว

พฤติกรรมกรท่งเที่ยวด้านการบริการเสริมพบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่

1. หาข้อมูลเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่งเที่ยวก่อนล่วงหน้า
2. ไม่จำเป็นต้องใช้บริการจากหน่วยปฐมพยาบาลในบริเวณแหล่งท่งเที่ยวหรือโรงพยาบาลใกล้เคียง
3. ไม่ใช้บริการส่งไปรษณีย์ในบริเวณแหล่งท่งเที่ยว
4. ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่งเที่ยว
5. ไม่ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่งเที่ยว
6. ใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่งเที่ยว
7. อ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์บริเวณแหล่งท่งเที่ยว
8. ให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่งเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคนพิการทางการเคลื่อนไหว สรุปรายละเอียดดังนี้

ในเรื่องของความต้องการในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. อยากให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ทางลาดครอบคลุม ทำทางเดินให้เรียบ และมีราวจับที่ทั่วถึง
2. อยากให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการในแหล่งท่องเที่ยว
3. อยากให้มีการขนส่งสาธารณะที่รองรับคนพิการอย่างทั่วถึง
4. อยากให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือและคอยให้บริการแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว
5. อยากให้ภาครัฐ หรือผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวให้ความสำคัญและใส่ใจคนพิการ
6. อยากให้ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
7. อยากให้แหล่งท่องเที่ยวมีที่จอดรถสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ
8. อยากให้มีรถกอล์ฟหรือรถรางคอยบริการในแหล่งท่องเที่ยว
9. อยากให้เตรียมเก้าอี้เข็นคนพิการไว้บริการ

ในเรื่องของปัญหาในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ออกแบบโดยไม่คำนึงถึงคนพิการทางการเคลื่อนไหว
2. ตั๋วเงินอัตโนมัติอยู่สูงเกินไป
3. โทรศัพท์สาธารณะอยู่สูงเกินไป
4. ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ในเรื่องของพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีดังนี้

1. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่ใช้โทรศัพท์สาธารณะเพราะมีโทรศัพท์มือถือ
2. คนพิการทางการเคลื่อนไหวนำยาไปเองไม่จำเป็นต้องใช้หน่วยปฐมพยาบาล
3. คนพิการทางการเคลื่อนไหวใช้บริการร้านอาหารริมทางเพราะสะดวก
4. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่กล้าที่จะเสนอแนะแหล่งที่ท่องเที่ยวให้ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก
5. คนพิการทางการเคลื่อนไหวเมื่อจะใช้บริการร้านอาหาร ต้องดูก่อนว่ามีทางลาดหรือไม่
6. คนพิการทางการเคลื่อนไหวต้องหาข้อมูลการท่องเที่ยวก่อนเดินทางเพื่อความสะดวก ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย
7. คนพิการทางการเคลื่อนไหวไปเที่ยวไม่บ่อยเพราะเดินทางลำบาก
8. คนพิการทางการเคลื่อนไหวชอบไปเที่ยว ชอบออกไปข้างนอก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-55 อาจเป็นเพราะว่า เป็นอายุที่อยู่ในช่วงของวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะมีความมั่นคงทางการเงินเพราะมีเงินเก็บจากการทำงาน และเป็นช่วงที่ยังมีแรงและกำลังในการเดินทาง ดังนั้นจึงสามารถไปท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ สามารถกำหนดเวลาการเดินทางที่แน่นอนได้ โดยส่วนใหญ่อาจจะไปในรูปแบบของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ปราโมชน์ รอดจรัส (2553) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่สุดมีความพร้อมในการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ในด้านรายได้ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ฯลฯ ส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวไปกับครอบครัว เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความสะดวกสบายปลอดภัย เช่น เที่ยววัด โบราณสถาน เป็นต้น ผู้ที่มีอายุมากจะไม่นิยมการท่องเที่ยวลักษณะที่เสี่ยงหรือต้องใช้กำลัง และสอดคล้องกับ นิคม จารุมณี (2544) ที่กล่าวว่า กลุ่มวัยทำงานตอนกลาง ช่วงอายุ 35-60 ปี เป็นกลุ่มที่มีการเดินทางค่อนข้างสูงตามภาระหน้าที่การทำงานที่ได้รับผิดชอบมากขึ้น ประกอบกับมีฐานะทางการเงินและการเงินที่ค่อนข้างมั่นคงแล้ว

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และไม่ได้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานเชิงวิเคราะห์ความพิการและภาวะทุพพลภาพของประชากรไทย ที่ได้ทำการสำรวจความพิการและภาวะทุพพลภาพ พ.ศ. 2545 พบว่า คนพิการส่วนใหญ่หรือร้อยละ 92.6 ของคนผู้ที่มีภาวะทุพพลภาพทั้งหมด เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รวมทั้งไม่มีการศึกษา ซึ่งจะเห็นว่ามีค่อนข้างสูง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547) อาจเป็นเพราะว่า มีความพิการทางการเคลื่อนไหวทำให้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการเดินทางเพื่อไปเรียนที่โรงเรียน โรงเรียนหลายๆแห่งในอดีตและปัจจุบันไม่ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว และภาครัฐไม่ได้ใส่ใจด้านการศึกษาแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหวเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2551 (2551) ที่ระบุในมาตรา 5 ว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ต้องได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และด้วยคำขวัญของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2542 ที่ว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” จึงอาจดูเหมือนว่าประเทศไทยเราไม่ได้หลงลืมพลเมืองที่เป็นคนพิการ แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีอุปสรรคอยู่มากที่ต้องเร่งแก้ไข อาทิ หลายสถาบันทางการศึกษาปฏิเสธรับเด็กพิการเข้าเรียนบ้าง หรือรับเข้าเรียนแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญ ไม่ได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการเรียนได้จริง และหากคนพิการได้เข้ามาเรียนแล้วจะมีความสุขจริงหรือไม่ (สถาบันส่งเสริมสุขภาพคนพิการ, 2553) ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเพื่อใช้ในการพัฒนาตนและประเทศชาติ ในบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (2550) มาตรา 49 กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับ

บุคคลอื่น ดังนั้น ผู้ที่มีอำนาจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหวให้มากยิ่งขึ้น

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพอิสระเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องพึ่งตนเองเป็นหลักและต้องใช้ทักษะ ความสามารถ และฝีมือในการประกอบอาชีพ ซึ่งในปัจจุบันภาครัฐได้ส่งเสริมให้คนพิการได้มีโอกาสประกอบอาชีพ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพให้แก่คนพิการ ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อมูลของ ศูนย์จัดหางานคนพิการพระมหาไถ่ (2557) ที่ระบุว่า อาชีพอิสระเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของคนพิการไม่ว่าจะเป็นคนที่มีความพิการมากหรือน้อยมีพื้นฐานการศึกษาอย่างน้อยเพียงใดก็ตามศูนย์จัดหางานฯจะให้ความสำคัญ โดยจัดฝึกอบรมการทำสินค้าตามตลาดต้องการ เช่น เพอร์นิเจอร์ไม้ ผลิตภัณฑ์เป่าแก้ว ดอกไม้จากถุงน่อง ดอกไม้จากดินหอม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการอบรมการทำบรรจุภัณฑ์ และอบรมเรื่องการตลาดอีกด้วย นอกจากนี้ยังสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าทั้งปลีกและส่งการช่วยหาช่องทางจัดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศการออกร้านในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการสนับสนุนด้านการรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้คนพิการสามารถพัฒนาอาชีพของตนเองได้โดยอิสระและยั่งยืน สำหรับหน่วยงานของภาครัฐที่ดำเนินการฝึกอาชีพให้กับคนพิการ ยกตัวอย่างเช่น 1) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง 2) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น 3) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูน-เผ่าพนักจังหวัดอุบลราชธานี 4) ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการจังหวัดหนองคาย 5) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝนจังหวัดเชียงใหม่ 6) ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช 7) ศูนย์บริการสวัสดิการสังคมจังหวัดลพบุรี เป็นต้น (มูลนิธิราชสุดา, 2556) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่คนพิการได้ฝึกอาชีพเป็นสิ่งที่ดีเพราะจะทำให้มีความสามารถติดตัว และนำไปหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พรจันท์เกียรติศิริโรจน์ (2550) ที่กล่าวว่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544-2549 คนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน ส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพอิสระ เช่น เปิดร้านรับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เปิดร้านคอมพิวเตอร์/รับซ่อมหรือพิมพ์เอกสาร เปิดร้านรับตัดเย็บเสื้อผ้า ทำงานศิลปะขาย รับจ้างทำงานที่สามารถทำได้ ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล และทำการเกษตร เลี้ยงปลาตก เลี้ยงหมู เป็นต้น นอกจากนี้ ข้อมูลของกระทรวงแรงงาน (2556) ระบุว่า คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิขอเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการเพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้ โดยผู้เป็นรายบุคคล คนละ ไม่เกิน 40,000 บาท หรือผู้เป็นกลุ่ม เพื่อช่วยกันประกอบอาชีพ ไม่มีดอกเบี้ย แต่ต้องผ่อนส่งภายใน 5 ปี

จากผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพิการ พบว่า

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีสาเหตุความพิการคือ เกิดจากอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับ ประดิษฐ์ สนิทณรงค์ (2556) ที่กล่าวว่า จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขพบว่าทั่วประเทศมีคนพิการประมาณ 1.9 ล้านคน โดยมีคนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการได้รับการช่วยเหลือแล้ว 1.3 ล้านกว่าคน คิดเป็นร้อยละ 73 โดยเกือบครึ่งเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ทั้งนี้คาดการณ์ว่าจำนวนคนพิการของไทยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ สาเหตุความพิการกว่าร้อยละ 80 มาจาก 3 สาเหตุหลัก คือ 1) โรคเรื้อรังที่คนไทยป่วยกัน

มาก 3 โรค คือเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหลอดเลือดสมองที่ทำให้เกิดของโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต 2) อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์เร็วไม่ใช้อุปกรณ์นิรภัยมาแล้วซ้ำ และ 3) จากการที่ไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีโรคเรื้อรังประจำตัว จะมีความพิการร่วมด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ภาครัฐควรมีการรณรงค์ลดอุบัติเหตุและกวดขันวินัยจราจรอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องตลอดทั้งปี ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนนั้นย่อมมีความต้องการความปลอดภัยในด้านร่างกายและชีวิต ดังนั้นทุกคนจึงควรเคารพกฎจราจร และควรใช้ชีวิตด้วยความระมัดระวังเพราะอุบัติเหตุสามารถเกิดได้ทุกที่ และทุกเวลาไม่ใช่เฉพาะบนท้องถนนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของแอลเดอร์เฟอร์ ที่กล่าวถึง ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence Needs) ว่า เป็นความต้องการทั้งหลายทั้งปวงที่ตอบสนองต่อร่างกายและสรีระได้ รวมไปถึงทำให้ชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย มีการใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข (จำรอง เงินดี, 2552)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหวคือ เก้าอี้เข็นคนพิการ ซึ่งสอดคล้องกับ บี, การ์ด และ โคล (Bi et al., 2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการช่วยในการเคลื่อนไหว อาจเป็นเพราะว่า เก้าอี้เข็นคนพิการหรือรถวิลแชร์ มีความสะดวกสบายในการใช้งาน มีความปลอดภัยไม่ล้มง่ายเพราะมีล้อทั้ง 4 ด้าน มีตัวล้อคล้อไม่ให้เคลื่อนที่ และสามารถพับเก็บได้ ทั้งนี้ยังสะดวกสำหรับผู้อื่นที่ต้องการช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับ ดารณี สุวพันธ์ (2556) ที่กล่าวว่า การใช้เก้าอี้เข็นคนพิการให้ถูกวิธีและเกิดประโยชน์ควรเลือกให้เหมาะสมกับความพิการ เช่น หากผู้ใช้ทรงตัวได้ดี กำลังกล้ามเนื้อร่างกายส่วนบนมีความแข็งแรง อาจเลือกใช้เก้าอี้เข็นคนพิการที่มีความคล่องตัวสูง หรือหากผู้ใช้ไม่สามารถเข็นรถเองได้จำเป็นต้องมีคนช่วย ก็ควรเลือกเก้าอี้เข็นคนพิการที่มีความมั่นคง ไม่ล้มหรือหงายหลังง่ายเพื่อให้มีความปลอดภัย และมีที่จับสำหรับเข็นมีความสูงพอให้คนช่วยเหลือสามารถเข็นได้ง่าย และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูล พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่มีความต้องการเก้าอี้เข็นคนพิการในการนำไปใช้งาน สามารถติดต่อเพื่อขอรับโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายได้ที่สมาคมคนพิการทางการเคลื่อนไหวสากล สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย และศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

จากผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งประมาณ 1-2 วัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี เบญจขรณ์ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งประมาณ 1-2 วัน อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวนั้นมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตและการเดินทางมากกว่าคนทั่วไป จึงทำให้ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้เป็นระยะเวลาหลายๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภลักษณ์ อัครางกูร (2555) ที่กล่าวว่า โอกาสในสังคมของผู้ที่มีความผิดปกติทางร่างกายมักจะไม่เท่ากับคนทั่วไป เช่นเดียวกับการเดินทางท่องเที่ยว ความผิดปกติในการเคลื่อนไหวมีตั้งแต่ผู้ที่ขึ้นบันไดลำบาก ไปจนถึงผู้ที่ไม่สามารถเดินได้และต้องใช้รถเข็นช่วยในการเคลื่อนที่ ความผิดปกติทางกายหรือความไม่พร้อมนี้

เป็นสาเหตุของความต้องการในรูปแบบการท่องเที่ยวที่ต่างกันไป บางคนต้องการผู้ที่คอยดูแลอยู่ตลอดเวลา แต่บางคนก็ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้เลยเนื่องจากสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางที่สะดวก อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีอุปสรรคทางด้านร่างกาย ดังนั้นคนพิการทางการเคลื่อนไหวจึงต้องมั่นใจว่ามีความพร้อมด้านการเดินทาง และการไปเที่ยวแต่ละครั้งนั้นจะต้องมีการเดินทางที่สะดวกเสียก่อนจึงจะทำให้ออกไปท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ที่กล่าวว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่จะกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การขนส่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวแบบแยกกันไม่ออก นักเดินทางต้องการการขนส่งที่รวดเร็วปลอดภัย และมีความสุขสบาย และสอดคล้องกับ ฉันทิช วรรณถนอม (2552) ที่กล่าวว่า หากแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ การที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกก็จะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมเยือนแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ไม่ไปท่องเที่ยว คือ การเดินทางที่ไม่สะดวก อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ย่อมต้องมีอุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหว ดังนั้นการเดินทางท่องเที่ยวย่อมต้องมีอุปสรรคมากกว่าคนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพิการที่พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวใช้เก้าอี้เข็นคนพิการช่วยในการเคลื่อนไหว และอาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการเดินทางสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อคนพิการ เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ ยานพาหนะและทางเดิน เป็นต้น จึงทำให้คนพิการไม่อยากจะออกไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี เบญจขจรณี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่า ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง คนพิการทางการเคลื่อนไหว มีปัญหาด้านสถานีขนส่ง สถานีรถไฟ และท่าอากาศยานอยู่ในระดับมาก เช่น ไม่มีลิฟท์รับส่งคนพิการ ไม่มีทางลาดในพื้นที่ต่างระดับทุกแห่งสำหรับคนพิการ ไม่มีทางเข้าและทางออกสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ เป็นต้น ปัญหาด้านรถโดยสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่น ไม่มีประตูหรือช่องทางขึ้นรถสำหรับคนพิการ ไม่มีการจัดที่ไว้สำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ ในบริเวณทางขึ้น-ลง และไม่มีเครื่องยกเก้าอี้เข็นคนพิการ เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านรถไฟ รถใต้ดิน รถลอยฟ้า อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายละเอียด เช่น ชานชาลากับตัวรถห่างกันน้อยเกินไป ไม่มีที่ว่างสำหรับเก้าอี้เข็นคนพิการ และไม่มี การติดตั้งลักษณะคนพิการไว้ทั้งในและนอกตัวรถ เป็นต้น

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่คิดว่าการท่องเที่ยวมีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่ง ที่จะก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมเอง เมื่อคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้ไปท่องเที่ยว ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้เรียนรู้สังคมภายนอก ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ และยังได้ผ่อนคลายความเครียด ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2555) กล่าวว่า การที่ประเทศได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรม ย่อมสร้างความกดดันให้กับชีวิตของ

ประชาชน สังคมในรูปแบบใหม่เต็มไปด้วยความกดดันและความเคร่งเครียด ทำให้ต้องหาที่ผ่อนคลาย ความตึงเครียดและหาความสดชื่นให้แก่ร่างกายและจิตใจด้วยการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ ปราโมชน์ รอดจำรัส (2547) ได้กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวนับว่าเป็นการพักผ่อนทั้งร่างกายและ ทางด้านจิตใจ และได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ ได้สัมผัสธรรมชาติ ซึ่งหาได้ยากในสังคมเมือง

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ มักจะกลับไปเที่ยวในที่ที่เคยไปมาแล้ว อาจเป็น เพราะว่าการเดินทางเคลื่อนไหวดูเหมือนง่ายกว่า แต่เมื่อออกไปท่องเที่ยว แล้วจึงเกิดความประทับใจจากการได้ สัมผัสแหล่งท่องเที่ยว ได้เห็นวิวทิวทัศน์ บรรยากาศ ซึ่งสอดคล้องกับ เสรี วงษ์มณฑา (2542) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการรับรู้ว่า ประกอบด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส มีหน้าที่รับสัมผัส (Sensation) แต่ประสาทสัมผัสที่หก คือ ความคิดเมื่อนำไปผนวกกับการรับสัมผัส จะกลายเป็นการรับรู้ (Perception) ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เมื่อคนพิการทางการเคลื่อนไหวได้ สัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวแล้วเกิดประทับใจหรือพึงพอใจ แล้วจึงเกิดแรงจูงใจในการกลับไปท่องเที่ยว อีกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ เสรี วงษ์มณฑา (2542) ที่กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจ ว่าเป็นปัญหาที่ถึงจุดวิกฤติ ที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความไม่สบายใจ แรงจูงใจถึงเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นรุนแรงบังคับให้บุคคล ค้นหาวิธีมาตอบสนองความพึงพอใจ อาจจะเป็นความไม่สบายทางร่างกายหรือจิตใจก็ได้จนก่อให้เกิด ความพยายามในการจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น

จากผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการ เคลื่อนไหวรวม 6 ด้าน ของบุษยาลิส พบว่า

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยว จากเพื่อน/คนรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชาติ นาครัตน์ (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา พฤติกรรมท่องเที่ยวบนหนทางการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดชมรมองค์การบริหารสภานิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสวงหาข้อมูลของการท่องเที่ยว จากเพื่อน/คนรู้จัก อาจเป็นเพราะว่า มนุษย์ทุกคนย่อมต้องมีเพื่อนหรือคนรู้จัก และเป็นกลุ่มบุคคลที่ ใกล้ชิดกับเรามากในระดับหนึ่ง จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และสะดวกรวดเร็วในการ ติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ จำรอง เงินดี (2552) ที่กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเริ่มตั้งแต่กลุ่มเพื่อนเล่นตอน เด็กๆ รวมไปถึงกลุ่มเพื่อนวัยทำงาน เมื่อโตขึ้นกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นต่อทัศนคติ โดยจะ เกิดการไว้วางใจเพื่อนต่อการแนะนำ กลุ่มเพื่อนจะค่อยๆกลายเป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุดในด้านความ คิดเห็นและการกระทำ และสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2554) ที่กล่าวว่า เพื่อนสนิท หรือ เพื่อนร่วมงาน เป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อบุคคลมากในด้านการเลือกพฤติกรรมการดำเนินชีวิต เพราะจะให้แนวความคิดซึ่งจะทำให้บุคคลคล้อยตามได้ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม จึงทำให้มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคเป็นอย่างมากและมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการการ ท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยภายนอก และสอดคล้องกับ อัม และ ครอมพ์ตัน (Um and Crompton, 1990 อ้างถึงใน เลิศพร ภาวะสกุล, 2555) ที่กล่าวว่า สิ่งเร้าทางสังคม (social stimuli) เป็นปัจจัยภายนอก (external inputs) ที่เกิดจากผลรวมของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับการ สื่อสารทางการตลาด ซึ่งผู้ที่กำลังจะเดินทางอาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย สิ่งเร้าทางสังคมก็คือ คำบอก

เล่าที่มาจากปากของบุคคลอื่น เช่น ข้อมูลหรือเรื่องเล่าเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เพื่อนหรือญาตินำมาถ่ายทอดให้ฟัง

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา เพ็ชรดี (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมมารการท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อการเดินทางภายในราชอาณาจักรไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภท น้ำตก ทะเล และภูเขา อาจเป็นเพราะว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความสวยงามและมีหลายประเภท จึงทำให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มักจะไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีัญญา วรากุลวิทย์ (2551) ที่กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือธรรมชาติสร้างสรรค์ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด ห้วยหนอง คลอง และบึง ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติของไทย เช่น ภูกระดึง น้ำตกเอราวัณ เกาะเสม็ด เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีอยู่มากมายทั่วประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทิช วรรณณอม (2552) ที่กล่าวว่า ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติอยู่ถึงร้อยละ 47 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติที่สำคัญและมีชื่อเสียงของประเทศไทย ได้แก่ ดอยอินทนนท์ ภูกระดึง ถ้ำธารลอด น้ำตกเอราวัณ เกาะเสม็ด เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ถึงแม้สักแล้วคนพิการทางการเคลื่อนไหวจะมีความเศร้าหมองจากความพิการของตน แต่ก็มีความต้องการที่จะท่องเที่ยวไม่ต่างจากคนทั่วไป ถึงแม้การไปท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวจะมีความยากลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมอร เสี่ยงแดง (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวถึงแม้สถานที่ท่องเที่ยวจะสามารถเข้าถึงได้ยาก แต่ก็จะต้องเดินทางไปเพื่อแสดงให้สังคมยังรับรู้ว่ายังมีคนกลุ่มนี้ที่มีความต้องการมา ณ สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของเมอร์เรย์ (Murray) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการแสวงหาสิ่งต่างๆ มีความต้องการสิ่งใหม่ๆ มีความต้องการเป็นที่ยอมรับ มีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว มีความต้องการที่จะเอาชนะความพ่ายแพ้ และมีความต้องการรู้เห็น (สมพร สุทัศนีย์, 2539)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟังเพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรวัดน์ บุตตะโยธี (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อเมืองโบราณจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีการแนะนำให้คนรู้จักมาเที่ยวเมืองโบราณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมอร เสี่ยงแดง (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย พบว่า เมื่อคนพิการทางการเคลื่อนไหวพบแหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนทำให้มีความต้องการกล่าวถึงไปยังคนพิการที่มีความต้องการท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า การอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ดังนั้นจึงมักจะมีการ

เกี่ยวกับสภาพของเส้นทางก่อนการเดินทาง ทั้งนี้เพื่อกำหนด จุดแวะพัก ร้านอาหาร ฯลฯ วางแผนการท่องเที่ยว และเลือกใช้ยานพาหนะ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางอย่างดีก่อนออกจากบ้าน ถือว่าเป็นกระบวนการรับรู้ผ่านการเสาะแสวงข้อมูลด้วยตัวเอง ก่อนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่มนุษย์เลือกที่จะรับรู้ สรุปรูการรับรู้ ตีความหมายการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองให้เป็นภาพที่มีความหมาย และมีความกลมกลืน ผ่าน ประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และ กายสัมผัส แต่ประสาทสัมผัสที่หก คือ ความคิด เมื่อนำไปผนวกกับการรับสัมผัสจะกลายเป็นการรับรู้ (Perception) (เสรี วงษ์มณฑา, 2542) ทั้งนี้หากคนพิการทางการเคลื่อนไหวเดินทางด้วยรถส่วนตัวก็ควรที่จะศึกษาเส้นทางก่อนล่วงหน้า เพราะถ้าเป็นเส้นทางที่ไม่คุ้นเคย ก็ต้องดูว่าสภาพการจราจรนั้นเป็นอย่างไร สภาพเส้นทางคดเคี้ยว หรือมีทางลาดชันที่ต้องระมัดระวัง ซึ่งสอดคล้องกับ อนุชา โมกขะเวส (2556) กล่าวว่า สถิติอุบัติเหตุทางถนนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญก็คือ การที่ผู้ขับขี่ไม่ชำนาญเส้นทางซึ่งบางครั้งอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต ดังนั้น ก่อนออกเดินทางควรศึกษาข้อมูลการเดินทางจากแผนที่หรือจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ส่วนในกรุงเทพฯ สามารถสอบถามเส้นทางได้ทางหมายเลขโทรศัพท์ 1356 หรือสอบถามจากสถานีวิทยุ จส.100 และ สวพ.91 เป็นต้น ข้อปฏิบัติที่ควรทำคือ ควรศึกษาข้อมูลการเดินทางและตรวจสอบสภาพเส้นทางก่อนออกเดินทางทุกครั้ง เพื่อจะได้วางแผนการเดินทางได้อย่างถูกต้อง รวมถึงลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้ หากเส้นทางที่ใช้มีปริมาณรถมาก เส้นทางขรุขระ หรือมีการก่อสร้าง ให้หลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน นอกจากช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุแล้ว การศึกษาเส้นทางยังช่วยลดการใช้พลังงานได้ โดยการกำหนดเส้นทางและช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อประหยัดน้ำมัน และควรศึกษาเส้นทางลัดเพื่อช่วยให้ไม่ต้องเดินทางนานและไม่ต้องเผชิญปัญหาจราจร (กระทรวงพลังงาน, 2546) และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าภาครัฐควรให้การส่งเสริมคนพิการโดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการบนรถโดยสารสาธารณะ เพื่อเพิ่มวิธีการในการเดินทางให้กับคนพิการทางการเคลื่อนไหว สำหรับตัวอย่างการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการบนรถโดยสารประเภทประจำทางและไม่ประจำทาง คือ 1) ประตูรถให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 ซม. 2) ติดตั้งเครื่องยกเก้าอี้ขึ้นคนพิการ 3) จัดที่ไว้สำหรับเก้าอี้ขึ้นคนพิการขึ้น-ลง พร้อมติดตั้งเครื่องล็อกเก้าอี้ขึ้นคนพิการไว้ด้วย 4) ติดตั้งสัญญาณจอดรถบริเวณใกล้เคียงที่จัดที่นั่งเก้าอี้รถขึ้นคนพิการ และตัวอย่างการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการบนรถไฟหรือรถไฟฟ้า 1) ประตูรถและทางเดินระหว่างที่นั่งสองข้างให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 ซม. 2) ขานชாலากับตัวรถมีความห่างไม่เกิน 7.5 ซม. 3) ทางขึ้น-ลงให้จัดที่ว่างสำหรับเก้าอี้ขึ้นคนพิการให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 120 ซม. และให้มีราวสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 ซม. (กระทรวงแรงงานสวัสดิการและสังคม, 2544)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา เอี่ยมปี (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ เพื่อการพักผ่อนกับครอบครัว อาจเป็นเพราะว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญ และใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงมักที่จะเลือกไปท่องเที่ยวพักผ่อนกับครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2554) ที่กล่าวว่า ครอบครัว (Family) คือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกันทางกำเนิด ด้วยการแต่งงานกัน หรือโดยการรับอุปการะเข้ามาใช้ชีวิตในครอบครัวเดียวกัน ค่านิยมและทัศนคติของบุคคลจะได้รับมาจากครอบครัวมากที่สุด และผู้วิจัยคิดว่าการท่องเที่ยวจะช่วยสร้างสัมพันธ์ในครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ บูเน่ และ เคิทซ์ (Boone & Kurtz, 2005) ที่กล่าวว่า ครอบครัวนับเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญมากและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวมากพวกเขาจึงมักจะห่วงใยความรู้สึกของคนในครอบครัวไม่ว่าจะตัดสินใจทำอะไร ในการตัดสินใจซื้อสินค้าท่องเที่ยวแต่ละครั้งมักจะไม่ใช่การตัดสินใจของคนเพียงคนเดียว โดยสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวจะสวมบทบาทที่แตกต่างกัน และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการไปท่องเที่ยวกับคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากการใช้ชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ซึ่งต่างคนต่างมีภาระหน้าที่จนอาจไม่ได้มีเวลาปฏิสัมพันธ์กันมากนัก จึงควรจะต้องหาเวลาในการออกไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถส่วนตัว อาจเป็นเพราะว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวมีความยากลำบากในการเข้าถึงการบริการโดยสารสาธารณะที่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมกับกลุ่มคนพิการทางการเคลื่อนไหวเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมรเส็งแดง (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย พบว่าคนพิการพบกับความยากลำบากในการเดินทางท่องเที่ยว เพราะไม่สามารถเข้าถึงบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ เช่น รถเมล์ รถไฟ รถโดยสารปรับอากาศ รถแท็กซี่หรือรถเช่า และเรือโดยสาร ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเดินทางโดยใช้รถส่วนตัวจึงมีความสะดวกสบายมากกว่า สามารถกำหนดเวลาและสถานที่ในการไปท่องเที่ยวได้ และมีความเป็นส่วนตัวในการเดินทาง แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงินของคนพิการในการเลือกใช้พาหนะในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม จารุมณี (2544) ที่ได้กล่าวว่า การเดินทางของนักท่องเที่ยวที่นิยมใช้รถส่วนตัว เช่น รถยนต์ มีจุดเด่นอยู่หลายประการ ตัวอย่างเช่น สามารถยืดหยุ่นเวลาการเดินทางได้ตามต้องการ และมีความสะดวกในการที่จะหยุดขึ้นชมความงามระหว่างทาง และสามารถแวะใช้บริการจากธุรกิจต่างๆตลอดเส้นทางได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฏา เพ็ร์ชดี (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อการเดินทางภายในราชอาณาจักรไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสาเหตุที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวโดยรถส่วนตัว คือ มีความเป็นส่วนตัวในการเดินทาง

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้บริการที่พักประเภทโรงแรม/รีสอร์ท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตูลา ไชยยาศิริรินทร์โรจน์ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการที่พักประเภทโรงแรม/รีสอร์ท อาจเป็นเพราะว่าโรงแรมและรีสอร์ท มีอยู่มากมายบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีหลากหลายราคาให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ และหลายๆแห่งมีบริการพิเศษเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต่างจากที่พักประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีธัญญา วรากุลวิทย์ (2551) ที่กล่าวว่า ธุรกิจโรงแรมนอกจากให้บริการความสะดวกในเรื่องที่พักและอาหารแก่ผู้เข้าพักแล้ว ในปัจจุบันโรงแรมต่างๆยังพยายามเสนอบริการพิเศษอื่นๆเพิ่มมากขึ้น ซึ่งบริการต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม ห้องจัดงานเลี้ยง บริการรถรับ-ส่ง บริการจองตั๋วเดินทาง ห้องอาหารและร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ธุรกิจบริการนำเที่ยว ไนท์คลับและคาราโอเกะ การนวดแผนโบราณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น สระว่ายน้ำ ที่จอดรถ และศูนย์ออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1943 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2556) ที่กล่าวถึงความต้องการด้านสรีระว่า เป็นความต้องการทางร่างกายของมนุษย์ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มีปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกที่พัก คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว อาจเป็นเพราะว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่พัก เป็นสิ่งสำคัญในการท่องเที่ยวสำหรับผู้ที่ต้องพักค้างแรม ดังนั้น จำเป็นจะต้องมีความสะดวกสบาย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ก็จะทำให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวเลือกเข้าพัก ซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมอร เสี่ยงแดง (2552) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ เช่น คนพิการและผู้สูงอายุ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องการท่องเที่ยวแต่ได้ประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องที่พักที่จัดให้ หากสถานประกอบการเห็นความสำคัญของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและคนสูงอายุ เช่น โรงแรมหรือที่พักต้องมีห้องพักสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างที่ดีในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ม.ป.ป.) เช่น

- 1) จัดให้มีที่จอดรถสำหรับคนพิการ
- 2) ทางลาดมีพื้นผิวเรียบ
- 3) มีพื้นที่ว่างใต้เคาน์เตอร์ให้ผู้ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการสามารถเข้าประชิดได้
- 4) มีห้องส้วมคนพิการ
- 5) มีราวจับทำด้วยวัสดุเรียบ มั่นคง ไม่ลื่น
- 6) ปุ่มกดทั้งภายในและภายนอกลิฟต์สูง 90-120 ซม.
- 7) ภายในห้องพักมีที่กว้าง และภายในห้องไม่มีพื้นต่างระดับ

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่าการเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึกนั้นเป็นที่นิยมของคนทุกประเภท และยังเป็นสิ่งของที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เป็นเครื่องเตือนใจให้ระลึกถึงเรื่องราวและสถานที่ที่นักท่องเที่ยวได้ไปเที่ยวมา ของที่ระลึกนั้นมีคุณค่าทางจิตใจต่อผู้ซื้อทั้งยังสามารถนำไปฝากญาติหรือคนรู้จักได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทิช วรรณณอม (2552) ที่กล่าวว่า โดยปกตินักท่องเที่ยวมักจะซื้อของที่ระลึกเพื่อนำไปใช้เอง นำไปฝากญาติมิตร หรือซื้อไว้เพื่อเป็นสิ่งเตือนให้ตนเองระลึกว่า ครั้งหนึ่งเคยมาเยือนสถานที่แห่งนั้นแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการซื้อของที่ระลึกไปฝากคนรู้จัก เช่น คู่รัก เพื่อน และครอบครัว จะเป็นการสร้างสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี แสดงถึงความรัก ความจริงใจ ความนับถือกัน ซึ่งสอดคล้องกับ คัคนางค์ มณีศรี (2554) ที่กล่าวถึง หลักการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social exchange) ว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง คนที่มีความสัมพันธ์กันเมื่อฝ่ายหนึ่งให้อะไรกับอีกฝ่ายหนึ่ง ก็คาดหวังว่าจะได้รับบางสิ่งบางอย่างตอบแทน ส่วนสิ่งที่แลกเปลี่ยนกันจะเป็นอะไรขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของมนุษย์ทุกรูปแบบเป็นความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน มีทั้งการให้และการรับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ สุนทรากร (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเลือกซื้อของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดพังงา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการซื้อของที่ระลึกเพื่อเป็นของฝาก/ของที่ระลึก ประเภทของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ คือ สินค้าพื้นเมือง ส่วนประเภทของที่ระลึกนั้น ได้แก่ เครื่องประดับ/เครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา/เซรามิค ผลิตภัณฑ์/ผ้า ดอกไม้ประดิษฐ์ ตุ๊กตา เครื่องจักสาน เครื่องหนัง หัตถกรรม เครื่องไม้/ไม้แกะสลัก แม่เหล็กติดตู้เย็น และพวงกุญแจ (ยุพดี เสตพรรณ, 2543) และสอดคล้องกับ กฤติกา สายรัตชัย (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยส่วนใหญ่ชื่นชอบของที่ระลึกประเภทพวงกุญแจ และจากข้อคำถามปลายเปิดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยส่วนใหญ่ที่ชื่นชอบของที่ระลึกประเภทพวงกุญแจจะชื่นชอบพวงกุญแจลายการ์ตูน รองลงมาชื่นชอบพวงกุญแจตุ๊กตา พวงกุญแจรูปช้างและพวงกุญแจรูปสถานที่ท่องเที่ยว และผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยส่วนใหญ่ที่ชื่นชอบของที่ระลึกประเภทเครื่องประดับ/เครื่องเงินจะชื่นชอบสร้อยคอ รองลงมาชื่นชอบแหวน นาฬิกา และต่างหู

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้บริการร้านอาหารริมทาง อาจเป็นเพราะว่าร้านอาหารริมทางทั่วไปหาได้ง่าย ราคาไม่แพง และที่สำคัญมีรสชาติอร่อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนทีทิพย์ คาวาโนเบะ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดน่าน พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกใช้บริการร้านอาหารริมทาง ทั้งนี้จากข้อมูลของ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2555) ระบุว่า ร้านอาหารที่คนส่วนใหญ่นิยมเลือกรับประทานอาหารเป็นประจำ คือ ร้านอาหารริมทาง เนื่องจาก สะดวก ประหยัด และมีอาหารหลากหลายให้เลือกรับประทาน สำหรับตัวอย่างร้านอาหารริมทางในปี 2556 ที่เว็บไซต์ซีเอ็นเอ็น ได้จัดอันดับสุดยอดอาหารริมทางในประเทศไทย 10 อันดับ ได้แก่ ผัดซีอิ้ว ส้มตำ หมูปิ้ง ก๋วยเตี๋ยวเรือ ข้าวผัดปู หมูแดดเดียว ขนมจีน ซาเย็น ข้าวเหนียวมะม่วง และขนมครก ตามลำดับ (CNN, 2013)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่เลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ปราโมชน์ รอดจรัส (2553) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวโดยนำรถไปกันเองหรือเดินทางโดยการขนส่งสาธารณะ สาเหตุที่นักท่องเที่ยวไม่นิยมใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวเพราะเสียค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับรายได้ของนักท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า บริษัทนำเที่ยวในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับรายได้ต่อเดือนของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ที่พบว่าโดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทนำเที่ยวมา พบว่า มีเพียง 2 บริษัทที่ให้บริการแก่กลุ่มคนพิการ ได้แก่ บริษัท ช่างออนทัวร์ (2556) ที่จัดโปรแกรมท่องเที่ยวสำหรับคนพิการพิเศษขึ้นมาโดยไม่คิดกำไร และมีทีมงานคอยอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ โดยทางบริษัทเปิดรับบริจาคจากคนทั่วไปและรวบรวมทุนทั้งหมดเพื่อจัดโปรแกรมท่องเที่ยวสำหรับคนพิการ และบริษัท วิลแชร์ฮอติเคย์ไทยแลนด์ เป็นรายแรกที่เน้นให้บริการแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการเป็นหลัก แต่ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวคนพิการชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (วิลแชร์ทัวร์, 2556)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่แสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคา อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่นิยมไปท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว และคนพิการทางการเคลื่อนไหวอาจมีข้อจำกัดด้านร่างกายในการออกไปหาข้อมูลการท่องเที่ยวหรือแพ็คเกจท่องเที่ยว เช่น การไปห้องสมุด หรือร้านหนังสือ จึงเป็นเรื่องที่ยากลำบากสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สุวีร์ณัฐย์ โสภณศิริ (2554) ที่กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วนักท่องเที่ยวจะหาข้อมูลก่อนซื้อแพ็คเกจทัวร์ เนื่องมาจากนักท่องเที่ยวคาดหวังว่าการหาข้อมูลจะช่วยให้พวกเขาสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ทำให้พวกเขารู้สึกมั่นใจในการตัดสินใจมากขึ้น เพราะข้อมูลที่หามาได้จะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ โดยการประมวลข้อมูลจะช่วยบ่งชี้ตัวเลือกที่น่าสนใจและตัดตัวเลือกที่ไม่ดีออกไป นอกจากนี้ข้อมูลยังจะถูกใช้เป็นกลไกการปกป้องตนเองของนักท่องเที่ยว หลังจากที่พวกเขาตัดสินใจไปเรียบร้อยแล้วอีกด้วย ดังนั้นก่อนที่จะตัดสินใจซื้อแพ็คเกจทัวร์ นักท่องเที่ยวจึงมักจะมีการหาข้อมูลมาเพื่อประกอบการตัดสินใจดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการแสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคาเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นวิธีการในการป้องกันตนจากความผิดพลาด เช่น หากซื้อแพ็คเกจทัวร์ที่ถูกเกินไป ก็อาจจะได้รับการบริการที่ไม่ดี หรือไม่ได้ทำตามกำหนดการท่องเที่ยวที่ได้ระบุไว้

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ มีปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เลือกใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว คือ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวรู้สึกว่าตนเองนั้นมีข้อจำกัดด้านร่างกาย จึงต้องมีความมั่นใจในหลายๆด้าน เช่น เมื่อไปท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยวแล้วจะได้รับการบริการที่ดีจากผู้ให้บริการ หรือจะต้องมีระบบการดูแลด้านความปลอดภัยจากการท่องเที่ยวให้กับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1943 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร, 2556) ที่กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมนุษย์ ว่า ความต้องการของมนุษย์ในลำดับที่สอง คือ ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety needs) ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิต ในลำดับที่สาม คือ ความต้องการทางสังคม (Social needs)

ได้แก่ ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ การามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้อื่น และในลำดับที่สี่ คือ ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem needs) ได้แก่ การที่จะได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น และการมีความภูมิใจในสถานภาพทางสังคม

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่ขอรับบริการความช่วยเหลือต่างๆจากผู้เกี่ยวข้องในระหว่างการทำงาน อาจเป็นเพราะว่า เป็นธรรมชาติของคนไทยโดยเฉพาะคนพิการทางการเคลื่อนไหว ไม่อยากให้ผู้อื่นรับรู้ว่าคุณพิการหรือไร้ความสามารถ และรู้สึกไม่อยากเป็นภาระของผู้อื่น ถ้าช่วยเหลือตนเองได้ก็จะพยายามช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุดเพื่อให้คนทั่วไปยอมรับในความสามารถ ดังนั้นคนพิการทางการเคลื่อนไหวจึงมักพึ่งพาตนเองเพราะไม่เช่นนั้นจะลำบากในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ จำรอง เงินดี (2552) ที่กล่าวถึงการนับถือตนเอง (Self-Esteem) ว่า เป็นเรื่องของตัวตนที่จะนำพาบุคคลนั้น ไปสู่การทำงาน การปรับตัว และการดำเนินวิถีชีวิตอย่างราบรื่น และมีคุณค่าในระดับสูง ปานกลาง ต่ำ หรือไม่มีเลย การนับถือตนเองนั้นเกิดจากการประเมินผลการประสบความสำเร็จหรือล่อแหลมของตนเองต่อกิจกรรมด้านต่างๆ ในชีวิตของตนเอง โดยอาจเป็นความรู้สึกด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ และสอดคล้องกับ สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546) ที่กล่าวว่า การนับถือตนเอง มีจุดสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกต้องมีการประเมิน (Evaluation) ของบุคคลที่มีต่อตนเองโดยรวม ประการที่สอง เป็นเรื่องของความรู้สึกต่อตนเองที่เกิดจากการประเมินตนเอง และได้ให้ความหมายของการนับถือตนเองไว้ว่า เป็นทัศนคติแบบหนึ่งที่เกิดจากการประเมินตนเอง และขึ้นกับกระบวนการรับรู้ตนเอง (Self-Perception) ในลักษณะของความสำเร็จ-ล้มเหลว ดี-เลว และถูก-ผิด เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้ช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดโดยไม่ขอรับการช่วยเหลือจากผู้อื่นหากไม่จำเป็น เป็นสิ่งที่ดีที่จะพิสูจน์ได้ว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวก็มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้โดยปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ จำรอง เงินดี (2552) ที่กล่าวถึง การพัฒนาตน (Self-Development) ว่า บุคคลเมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม มาตั้งแต่แรกเกิด ได้รับประสบการณ์มาจากครอบครัวอันมีพ่อแม่ผู้ปกครอง จากกลุ่มเพื่อน ทั้งที่ละแวกบ้าน สถาบันการศึกษา กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน รวมทั้งวัฒนธรรมต่างๆดังกล่าวมาแล้ว บุคคลย่อมมีการพัฒนาด้านความคิด ความเชื่อ บุคลิกลักษณะและความสามารถด้านต่างๆ เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆแก่บริษัทนำเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวรู้สึกว่าตนเองไม่มีอำนาจพอที่จะสามารถเสนอแนะแล้วให้บริษัทนำเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวทำตาม หรืออาจจะเคยเสนอแนะแล้วแต่ไม่เกิดผลตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดความแปลกแยกในทัศนะของซีแมน (Seeman, 1959 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2553) ที่กล่าวถึง ความรู้สึกไร้อำนาจ (Powerlessness) ว่า เป็นทัศนะทางจิตวิทยาสังคมซึ่งเน้นด้านวัตถุวิสัย เป็นความรู้สึกของบุคคลที่คาดหวังว่าพฤติกรรมของเขาไม่สามารถไปกำหนดผลที่จะเกิดตามมาได้ หรือไม่สามารถนำไปสู่ “ผลตอบแทน” ที่เขาต้องการได้ คือไม่สามารถควบคุมได้ และอาจเป็นเพราะว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวไม่อยากแสดงออกในการเสนอแนะสิ่งต่างๆเพราะกลัวที่จะเป็นภาระของผู้อื่น จึงเลือกที่จะเก็บความคิดหรือความรู้สึกนั้นไว้เอง ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดกลไกป้องกันตนเองของฟรอยด์ ที่กล่าวว่า การปฏิเสธ (Denial) เป็นปฏิกิริยา

ทางจิตที่ต้องการปิดบัง เพื่อการเผชิญกับความจริงที่สร้างความเจ็บปวดให้แก่ตนเอง และ การกระทำในสิ่งที่ตรงข้าม (Reaction Formation) เป็นปฏิกิริยาที่แสดงออกตรงข้ามกับความต้องการที่แท้จริง (ทวี เชื้อสุวรรณทวี, 2551)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า อาจเป็นเพราะว่า การเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่ดีที่นักท่องเที่ยวทุกคนควรกระทำ เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวรับรู้ข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผนท่องเที่ยวก่อนล่วงหน้า ส่งผลให้การท่องเที่ยวแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวีริณีสัญ โสภณศิริ (2554) ที่กล่าวว่า ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่ผู้คนต้องทำงานหนักมากขึ้น ทำให้โอกาสในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งเป็นไปได้ยากขึ้น เพื่อให้การท่องเที่ยวของพวกเขาเป็นไปได้ด้วยความราบรื่นและสนุกสนานคุ้มค่ากับการรอคอย นักท่องเที่ยวจึงต้องมีการวางแผนท่องเที่ยวอย่างรัดกุม ดังนั้นก่อนที่จะเดินทางไปเที่ยวแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวจึงต้องทำการตัดสินใจในหลายๆเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่พัก อาหารการกิน กิจกรรม สถานที่ท่องเที่ยว และงบประมาณ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมก่อนล่วงหน้า จะทำให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้รับรู้ว่าสถานที่แห่งนั้นมีกิจกรรมอะไร และสามารถทำกิจกรรมนั้นได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทัศนศึกษา เรียนรู้การดำรงชีวิตของสัตว์โลกใต้ทะเล โดยเปิดให้คนพิการเข้าชมฟรี แต่สำหรับกิจกรรมอื่นๆ เช่น ขับรถโกคาร์ท หรือรถเอทีวี (อะควาเรียมไทยแลนด์, 2552) จะเข้าร่วมได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของคนพิการทางการเคลื่อนไหวแต่ละคน

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เลือกกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม อาจเป็นเพราะว่า การท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ได้ความสนุกเพลิดเพลินแล้ว ในแหล่งท่องเที่ยวหลายๆ แห่งก็มักจะแฝงไปด้วยการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เช่น มีการสาธิตการทำเทียนหอมและให้นักท่องเที่ยวทำตาม หรือในแหล่งท่องเที่ยวที่มีการแสดงภาพพร้อมคำบรรยายให้นักท่องเที่ยวได้มีกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2554) ที่กล่าวว่า กิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ทำให้ได้พบสิ่งใหม่ช่วยให้มีโลกทัศน์กว้างไกล และกิจกรรมนันทนาการนั้นมีหลากหลายประเภท และทุกประเภทล้วนแล้วแต่ให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ศิลปหัตถกรรม เกมกีฬา การเดินป่า การท่องเที่ยวทัศนศึกษา การละคร งานอดิเรก ดนตรีและร้องเพลง กิจกรรมกลางแจ้ง/นอกเมือง และวรรณกรรม (อ่าน เขียน พุด) เป็นต้น (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) และแหล่งนันทนาการที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และช่วยดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนสาธารณะ อุทยานประวัติศาสตร์ ธรรมชาติทางทะเลและหาดทราย สวนสัตว์ สวนสนุก สปา และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นต้น (คณิต เขียววิชัย, 2555)

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เก็บรวบรวมภาพถ่ายต่างๆที่ได้จากการท่องเที่ยวหลังการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า การถ่ายภาพและเก็บรวบรวมภาพถ่ายต่างๆเป็นความต้องการทางสังคมของคนพิการในการมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แสดงถึงความสำเร็จแห่งตนว่าคนพิการก็สามารถทำได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป ทำให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวพยายามเก็บรวบรวมภาพถ่ายที่ได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1943 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिโกร, 2556) ซึ่งกล่าวถึงทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมนุษย์ในลำดับสาม คือ ความต้องการทางสังคม (Social needs) ได้แก่ ความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคม เช่น มิตรภาพ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้อื่น ในลำดับที่สี่ คือ ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem needs) ได้แก่ การที่จะได้รับความยอมรับนับถือจากผู้อื่น การมีความภูมิใจในสถานภาพทางสังคม การมีตำแหน่งชื่อเสียงและเกียรติยศ และในลำดับที่ห้า คือ ความต้องการบรรลุถึงความสำเร็จแห่งตน (Self-actualization needs) หมายถึง ความต้องการที่พัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การได้ทำงานที่ท้าทาย และการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าได้บรรลุถึงจุดสูงสุดของชีวิต

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ไม่ใช้บริการส่งไปรษณีย์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า ตู้ไปรษณีย์ส่วนใหญ่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เพราะอยู่สูงเกินไป ซึ่งหากจะใช้บริการส่งไปรษณีย์อาจจะต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพิการที่พบว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร (Long-Lasting Changes) อันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม กระบวนการนี้อาจจัดได้ว่าเป็นผลมาจากการปรับตัว (Adaptation) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆในสังคม (สุวรี ศิวะแพทย์, 2549) ดังนั้นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการของการบริการสาธารณะ เช่น ตู้ไปรษณีย์จะต้องมีช่องให้สอดจดหมาย มีความสูงในระดับ 90-120 ซม. (กระทรวงแรงงานสวัสดิการและสังคม, 2544) และอาจเป็นเพราะว่า ในโลกยุคปัจจุบันการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีเทคโนโลยีการสื่อสารหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แฟกซ์ โทรศัพท์มือถือ แอปพลิเคชันต่างๆ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น จึงทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องง่ายสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว

คนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่มักจะไม่ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว อาจเป็นเพราะว่า ตู้โทรศัพท์สาธารณะทั่วไปในปัจจุบันผลิตมาเพื่อกลุ่มคนทั่วไปในสังคมที่ไม่ได้มีความพิการ ดังนั้นการออกแบบจึงไม่ได้คำนึงถึงคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่ไม่สามารถใช้บริการได้เนื่องจาก ตู้โทรศัพท์สาธารณะอาจอยู่สูงเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเกี่ยวกับความพิการพบว่าคนพิการทางการเคลื่อนไหวส่วนใหญ่ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับ ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา (2553) ที่กล่าวว่า คนพิการได้เสนอให้ปรับปรุงบริการโทรคมนาคมของประเทศ คือ จัดหาตู้โทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้ใช้อุปกรณ์เข็นคนพิการ จากการสำรวจคนไทยแปดพันคนทั่วประเทศ ทั้งกลุ่มประชาชนทั่วไปและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม สำหรับโทรศัพท์สาธารณะ พบว่า มีผู้พิการ 36% ใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะ โดย 35% และ 33% ของผู้ให้บริการ

ระบุว่า โทรศัพทสาธาณะไม่เพียงพอและไม่สะดวก โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มผู้พิการทางร่างกายและทางการได้ยิน และสำหรับลักษณะของติดตั้งโทรศัพทสาธาณะที่ถูกต้อง จะต้องตั้งอยู่ในระดับสูงจากพื้น 70 ซม. และข้างใต้ให้มีที่ว่างให้เก้าอี้เข็นคนพิการสอดเข้าได้ (กระทรวงแรงงานสวัสดิการและสังคม, 2544) และสอดคล้องกับ วิลคอฟฟ์ และ เอเบด (Wilkoff & Abed, 1994) ที่กล่าวว่า คนพิการทางการเคลื่อนไหวจะสามารถใช้ประโยชน์จากโทรศัพทสาธาณะได้ ก็ต้องติดตั้งให้อยู่ในระดับที่สามารถเข้าถึงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายที่มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการ และปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับคนพิการอย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน และทั้งระบบ เช่น การคมนาคม แหล่งท่องเที่ยว อาคาร และสถานที่สาธาณะ เพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวได้มีโอกาสเข้าถึงสถานที่ต่างๆ เช่นเดียวกับคนทั่วไปได้ด้วยความสามารถของตนเอง

2. ภาครัฐควรให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิมนุษยชน โดยกำหนดให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการให้ครอบคลุมทุกด้าน

3. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการ เพื่อเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวให้กับคนทุกกลุ่มอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของคนพิการประเภทอื่นๆ และในผู้สูงอายุ

2. ควรทำการศึกษาในขอบเขตด้านพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เช่น จังหวัดในภาคเหนือ จังหวัดในภาคกลาง จังหวัดในภาคใต้ และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น และทำการศึกษากับสมาคมคนพิการอื่นๆ

3. ควรศึกษาเรื่องของแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

4. ควรมีการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

รายการอ้างอิง

- Bi, Y., Card, J. A., & Cole, S. T. (2007). Accessibility and Attitudinal Barriers Encountered by Chinese Travellers with Physical Disabilities *International Journal of Tourism Research*.
- Boone, L. E., & Kurtz, D. L. (2005). *Contemporary marketing 2005*. Ohio: Thomson South-Western.
- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management*.
- Burnett, J. J., & Baker, H. B. (2001). Assessing the Travel-Related Behaviors of the Mobility-Disabled Consumer. *Journal of Travel Research*.
- CNN. (2013). Asia's 10 greatest street food cities. from <http://travel.cnn.com/explorations/eat/asia-street-food-cities-612721>
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (2009). *Tourism: principles, practices, philosophies* (11 ed.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Kotler, P. (1986). *Principle of marketing* (3 Ed.). New Jersey: Simon & Schuster.
- Lundberg, D. E. (1985). *The Tourist Business* (5 ed.). New York: Van Nostrand Reinhold.
- Michener, H. A., & Delamater, J. D. (1999). *Social Psychology*. Texas: Harcourt Brace.
- Pizam, A., & Mansfeld, Y. (1999). *Consumer Behavior in Travel and Tourism*. New York: The Haworth Hospitality.
- Tsai, C. Y. (2010). The physical disabilities' travel behaviors. *African Journal of Business Management*, 4.
- UNWTO. (1999). The Global Code of Ethics for Tourism. from <http://ethics.unwto.org/en/content/global-code-ethics-tourism>
- Var, T., Yesiltas, M., Yayli, A., & Ozturk, Y. (2011). A Study on the Travel Patterns of Physically Disabled People. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*.
- Wilkoff, W. L., & Abed, L. W. (1994). *Practicing Universal Design*. New York: International Thomson Publishing.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2554). การนันทนาการ (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลิศพร ภาระสกุล. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- เสาวณีย์ สุนทรากร. (2550). พฤติกรรมการเลือกซื้อของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดพังงา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- โสภณ ฉิมจินดา. (2553). เดินด้วยใจไปกับมนุษย์ล้อมหัศจรรย์ (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: มอริออฟไลฟ์.

- โสภา ชูพิชัยกุล. (2521). จิตวิทยาทั่วไป (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ไตรรัตน์ จารุทัศน์. (2551). การออกแบบสำหรับทุกคน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงแรงงาน. (2556). ข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ. from http://www.mol.go.th/employee/information_disabilitie
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2544). ระเบียบคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ว่าด้วยมาตรฐานอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่คนพิการ พ.ศ. 2544.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (ม.ป.ป.). ตัวอย่างที่ดีในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และคนทุพพลภาพ.
- กระทรวงพลังงาน. (2546). 108 วิธีประหยัดพลังงาน. from <http://www.eppo.go.th/encon/encon-108-T.html>
- กฤติกา สายณะรัตน์ชัย. (2554). ส่วนประสมทางการตลาดของสินค้าและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษฎา เพ็ชรดี. (2550). การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อการเดินทางภายในราชอาณาจักรไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษณะ ละไล. (2556). สัมภาษณ์ผู้นำความคิด คุณกฤษณะ ละไล. In อ. มลินทะภาส (Ed.).
- คณิต เขียววิชัย. (2555). กระแสวัฒนธรรม: แหล่งนันทนาการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว. วารสารวิชาการคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.
- คัคณางค์ มณีศรี. (2554). จิตวิทยาทั่วไป (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรพงษ์ ปานสุวรรณ. (2552). สภาพปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชายหาดของคนพิการ: กรณีศึกษาชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำรอง เงินดี. (2552). จิตวิทยาสังคม (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2553). จิตวิทยาสังคม (4 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2554). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว (9 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- ช่างออนทัวร์. (2556). from <http://www.changontour.com/disabilities.html>
- ชูดา จิตพิทักษ์. (2525). พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน.
- ชูชัย สมितिไกร. (2556). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐชยา มณีเนตร. (2553). ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ดารณี พานทอง พาลุสุข และ สุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ. (2545). ทฤษฎีการจูงใจ (6 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดารณี สุวพันธ์. (2556). 2556, from <http://www.hfocus.org/content/2013/08/4540>

- ตุลา ไชยาศิริรินทร์โรจน์. (2552). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของบุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2538). จิตวิทยาทั่วไป (1 ed.). นนทบุรี: เอสอาร์พรีนติ้ง.
- ทวี เชื้อสุวรรณทวี. (2551). มองความพิการผ่านแนวคิดและทฤษฎี (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: ธนาเพรส.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด (9 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. (2555). Retrieved 15 มีนาคม, 2557, from http://www.thaifranchisecenter.com/download_file/files/group12120120629152034.pdf
- ธีรวัฒน์ บุตตะโยธี. (2551). ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อเมืองโบราณจังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิคม จารุมณี. (2544). การท่องเที่ยวและการจัดการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอเดียเนสต์.
- นิตา ชัชกุล. (2554). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (3 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (1 ed.). นนทบุรี: เฟิร์นข้าหลวงพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2556). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- บุญญาพร เอื้อสุขกุล. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศของกลุ่มคนวัยทำงาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุศรา เอี่ยมปี. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประดิษฐ์ สันธวรรณรงค์. (2556). from http://www.moph.go.th/ops/iprg/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?idHot_new=56895
- ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา. (2553). คนพิการไวยด้อยโอกาสโทรคมนาคมฯ ความสะดวกน้อยอุปกรณ์ราคาแพง. from <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/it/it/20100403/108495/%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%82%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%82%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B9%82%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%AF-%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%AA%E0%B8%B0%E0%B8%94%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%9B%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%9E%E0%B8%87.html>

- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2547). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเดินทางและการท่องเที่ยว (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปราโมชน์ รอดจำรัส. (2553). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปัทมอร เสี่ยงแดง. (2552). การท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรจันทร์ เกียรติศิริโรจน์. (2550). การประกอบอาชีพอิสระของคนพิการ. from <http://www.gotoknow.org/posts/145626>
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ พ.ศ. 2551. (2551).
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ พ.ศ. 2551. (2551).
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. (2550).
- ภัทรวดี เบญจขรณ์. (2552). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิราชสุดา. (2556). from http://ratchasuda.thai.net/c_tx_occ.htm
- มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ. (2556). สาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการทางกาย และการเคลื่อนไหว. from <http://www.fwc1954.org/disability/content/reasonandprotect.html>
- ยุพดี เสตพรธณ. (2543). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (3 ed.). กรุงเทพมหานคร: พิเศษการพิมพ์.
- รักชาติ นาครัตน์. (2551). การศึกษาพฤติกรรมท่องเที่ยววันหยุดนันทนาการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550).
- รวุฒิ เจริญศิริ. (2549). ลักษณะของคนพิการทางร่างกาย การเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ from <http://www.bangkokhealth.com/index.php/health/health-system/brain/1802-%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A2-%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%AB%E0%B8%A7.html>
- วิกิพีเดีย. (2556). ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น). <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A8%E0%B8%B9%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B9%8C%E0%B9%80%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%9E%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%84>

[A3_\(%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2-%E0%B8%8D%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%9B%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%99\)](#)

- วิลแชร์ทัวร์. (2556). from <http://www.wheelchairtours.com>
- วุฒิ สุขเจริญ. (2555). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ไชเบอร์พริ้นท์.
- ศรัณญา วรากุลวิทย์. (2551). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (4 ed.). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- ศรินทร์ทิพย์ คาวาโนเบะ. (2544). แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริพร ดิลกรัตนตระกูล. (2551). รูปแบบการท่องเที่ยว และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของพนักงานธนาคารในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). กลยุทธ์การตลาด การบริหารการตลาด และการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (8 ed.). ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.
- ศูนย์จัดหางานคนพิการพระมหาไถ่. (2557). from <http://www.rvsc.ac.th/jobs/permit.php>
- ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. (2550). หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว.
- สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ. (2553). จดหมายข่าวการเมืองเรื่องคนพิการ.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2539). มนุษย์สัมพันธ์ (3 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2557). สถิติคนพิการ. from <http://nep.go.th/th/disability-statistic>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2547). รายงานเชิงวิเคราะห์ความพิการและภาวะทุพพลภาพของประชากรไทย.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุวีรี ศิวะแพทย์. (2549). จิตวิทยาทั่วไป (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุวัตร สิทธิหล่อ. (2556). ปี2555 ทวีริสต์แห่งประเทศไทย 22 ล้าน โภจรายได้ 1.46 ล้านล้านบาท. from <http://www.dailynews.co.th/Content/economic/136587/%E0%B8%9B%E0%B8%B555+%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B9%8C%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2+22+%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99+%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%84%E0%B8%94%E0%B9%89+1.46+%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%97>

สุวีร์ณัสน์ โสภณศิริ. (2554). การวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (1 ed.). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์อินทนิล.

อนุชา โมกขะเวส. (2556). ปภ.แนะศึกษาเส้นทางก่อนออกเดินทางช่วยลดอุบัติเหตุทางถนน. from
<http://www.thaipr.net/general/173606>

อะควาเรียมไทยแลนด์. (2552). สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา. from
<http://www.aquariumthailand.com/songkhla-aquarium.html>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

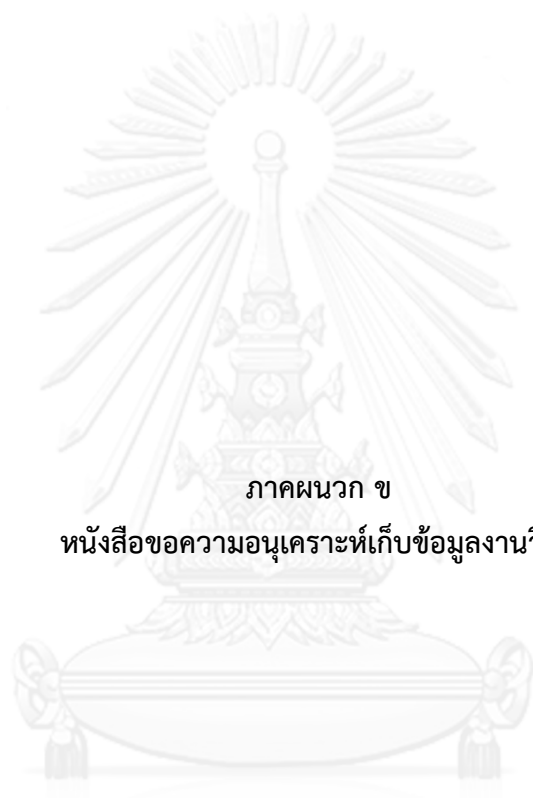

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย	ตำแหน่ง รองคณบดี กำกับดูแลหน่วยแผนและงบประมาณ หน่วยประกันคุณภาพและเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจารย์ประจำแขนงวิชาการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง	หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.นพรัตน์ ศุทธิถกล	อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
4. อาจารย์ ดร.วิซชากร จารุศิริ	รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์จันทร์เมธา ศรีรักษา	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาธุรกิจอุตสาหกรรมบริการ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๑๒๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐ์ชัย อินทราภรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐๗๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายกสมาคมคนพิการรัฐรักสามัคคี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับคณพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการรัฐรักสามัคคี ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரารณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๐๙๔

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลงานวิจัย

เรียน หัวหน้าหน่วยอาคารสงเคราะห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคณิศรทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขออนุมัติขอความเห็นชอบจาก นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับคณิศรทางการเคลื่อนไหว ณ หมู่บ้านทหารผ่านศึกกรมอินทรา ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ชัย อินทราภรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๒๐๒๑๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายกสมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของ คนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี จำนวน ๔๐ ชุด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทิราภรณ์)
คนบตี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๖.๒๔/๒๐๐๒๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายกสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง "พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขออนุญาตขอให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๔๐ ชุด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทราภรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๑๐๑๒๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๖ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายกสมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง "พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการจังหวัดนครปฐม จำนวน ๔๐ ชุด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินนทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดีหน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๑๐๑๕๖๑

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๔๐ ชุด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๓๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๓๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐๗๔

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่ กทม. ๑๐๓๓๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายกสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ณ สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๕๐ ชุด ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์)
คณบดี

หน่วยจัดการศึกษาศึกษา งานวิชาการและวิจัย
โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๒๔
โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว

3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดพิจารณาตอบคำถามทุกข้อของแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านทุกข้อจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ และเป็นการเสนอข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นภาพรวมเท่านั้น

4. กรุณาตรวจสอบว่าท่านได้ตอบคำถามครบทุกข้อก่อนส่งแบบสอบถามกลับคืน และผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณสำหรับความอนุเคราะห์ของท่านในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์

นิสิตบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 2 แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว แบ่งเป็น 2 ส่วน มีจำนวนทั้งสิ้น 19 ข้อ

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และ / หรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ก. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (จำนวน 11 ข้อ)

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 - 25 ปี

26 - 35 ปี

36 - 45 ปี

46 - 55 ปี

56 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

โสด

สมรส

หม้าย

หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

อื่นๆโปรดระบุ.....

5. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานบริษัทเอกชน

ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อาชีพอิสระ

นิสิต/นักศึกษา

อื่นๆโปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,000 - 10,000 บาท

10,001 - 15,000 บาท

15,001 - 20,000 บาท

มากกว่า 20,000 บาท

7. จังหวัด

กรุงเทพมหานคร

นนทบุรี

ปทุมธานี

นครปฐม

สมุทรสาคร

สมุทรปราการ

ข. ข้อมูลเกี่ยวกับความพิการ

1. ลักษณะความพิการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แขนขาดตั้งแต่ระดับข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง
- ขาขาดตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง
- แขน อ่อนแรง
- ขา อ่อนแรง
- อัมพาตครึ่งซีก
- อัมพาตท่อนล่าง
- อื่นๆโปรดระบุ.....

2. สาเหตุความพิการ

- ไม่ทราบสาเหตุ
- จากโรคติดต่อ เช่น โปลิโอ
- จากโรคไม่ติดต่อ เช่น เบาหวาน ข้ออักเสบ มะเร็ง สมองซีก
- กรรมพันธุ์
- อุบัติเหตุ
- อื่นๆโปรดระบุ.....

3. ช่วงอายุที่เกิดความพิการ

- ต่ำกว่า 18 ปี
- 18 - 25 ปี
- 26 - 35 ปี
- 36 - 45 ปี
- 46 - 55
- ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป

4. อุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหวของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ค้ำยัน
- ไม่เคน
- แขนเทียม
- ขาเทียม
- เก้าอี้เข็นคนพิการ (วีลแชร์)
- วอล์คเกอร์
- ไม่ใช้อุปกรณ์
- อื่นๆโปรดระบุ.....

ค. พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว (จำนวน 8 ข้อ)

1. แต่ละปีท่านเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศประมาณกี่ครั้ง

- 1 - 3 ครั้ง/ปี
- 4 - 6 ครั้ง/ปี
- ตั้งแต่ 7 ครั้ง/ปี ขึ้นไป

2. ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งท่านใช้ระยะเวลาประมาณ

- 1 - 2 วัน
- 3 - 4 วัน
- ตั้งแต่ 5 วันขึ้นไป

3. ช่วงเวลาที่ท่านเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือช่วงเวลาใด
- วันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ วันจันทร์ - ศุกร์
- หยุดเทศกาล / วันนักขัตฤกษ์ อื่นๆโปรดระบุ.....
4. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศแต่ละครั้ง
- ต่ำกว่า 1,000 บาท 1,001 - 2,000 บาท
- 2,001 - 3,000 บาท 3,001 - 4,000 บาท
- มากกว่า 4000 บาท
5. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไป หรือไม่ไปท่องเที่ยว
- 5.1 ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไปท่องเที่ยว
- การเดินทางสะดวก
- ที่พักอาศัยมีความสะดวกสบาย
- อาหารขึ้นชื่อ
- แหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียง
- มีการจัดงานแสดงหรือนิทรรศการ
- มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- มีแหล่งบันเทิง
- ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- บริษัทนำเที่ยวมีบริการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- อื่นๆโปรดระบุ.....
- 5.2 ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านไม่ไปท่องเที่ยว
- การเดินทางไม่สะดวก
- ที่พักอาศัยไม่มีความสะดวกสบาย
- อาหารไม่ขึ้นชื่อ
- แหล่งท่องเที่ยวไม่มีชื่อเสียง
- ไม่มีการจัดงานแสดงหรือนิทรรศการ
- ไม่มีการจัดกิจกรรมนันทนาการ
- ไม่มีแหล่งบันเทิง
- ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวไม่ให้ความสำคัญกับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- บริษัทนำเที่ยวไม่มีบริการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว
- อื่นๆโปรดระบุ.....

6. ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดสำหรับท่านในการเดินทางท่องเที่ยว
- ด้านกายภาพ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เอื้อต่อคนพิการทางการเคลื่อนไหว
  - ด้านสังคม เช่น คนรอบข้าง หรือผู้ให้บริการมีทัศนคติที่ไม่ดี
  - ด้านตนเอง เช่น ความคิด หรือทัศนคติแง่ลบ ทำให้คิดว่าไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้
  - อื่นๆโปรดระบุ.....
7. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวมีคุณค่าและประโยชน์สำหรับท่านมากน้อยเพียงใด
- มากที่สุด มาก
  - ปานกลาง น้อย
  - น้อยที่สุด
8. สถานที่ที่ท่านเคยไปท่องเที่ยวมาแล้ว ท่านจะกลับไปท่องเที่ยวอีกหรือไม่
- ไป ไม่ไป
  - ไม่แน่ใจ
- เพราะ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว แบ่งเป็น 6 ด้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 43 ข้อ

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และ / หรือเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับพฤติกรรมของท่าน

1.) ด้านสิ่งดึงดูดใจ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยว ประเพณี หรือวัฒนธรรม ในชนิด และรูปแบบต่างๆ ที่จูงใจหรือสร้างความสนใจ เมื่อท่านรับทราบข้อมูลแล้วเกิดความสนใจที่จะไปท่องเที่ยว (จำนวน 6 ข้อ)

1. ท่านมักจะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจ หรือแหล่งท่องเที่ยวจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์
- หนังสือ/นิตยสาร สถานที่ที่จัดงานท่องเที่ยว
- เพื่อน/คนรู้จัก อื่นๆโปรดระบุ.....

2. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น น้ำตก ทะเล ภูเขา
- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเพณี
- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ
- แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น
- แหล่งท่องเที่ยวที่มีความแปลก เป็นเอกลักษณ์ เช่น แพะเมืองผี สามพันโบก
- แหล่งท่องเที่ยวที่จัดเทศกาล เช่น เทศกาลอาหาร ดนตรี หรืองานแสดงสินค้า
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น ชมการแข่งขันฟุตบอล เทนนิส
- อื่นๆโปรดระบุ.....

3. ท่านมักจะเลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เคยไปมาก่อน

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
4. ท่านมักจะเลือกไปเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ใหม่ๆ

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
5. ท่านมักจะเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง เพื่อแนะนำให้ไปท่องเที่ยว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
6. ท่านมักจะเล่าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง เพื่อแนะนำไม่ให้ไปท่องเที่ยว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------

2.) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ระบบคมนาคมขนส่งตั้งแต่ออกจากบ้าน และในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ เส้นทาง และยานพาหนะ (จำนวน 7 ข้อ)

1. ท่านมักจะศึกษาเส้นทางและวิธีการในการเดินทางเป็นอย่างดีก่อนออกจากบ้านเสมอ

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
2. ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งท่านเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับใครมากที่สุด

☐ เพื่อน	☐ ครอบครัว
☐ คู่รัก	☐ ญาติ
☐ เดินทางคนเดียว	☐ อื่นๆโปรดระบุ.....
3. ท่านมีผู้ช่วยส่วนตัว หรือผู้ดูแลในการเดินทางไปท่องเที่ยวหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
-----------------------------	--------------------------------
4. ท่านมักจะเลือกใช้บริการยานพาหนะที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ตั้งแต่การขึ้นขณะอยู่ภายใน และการลง

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
5. ประเภทของยานพาหนะที่ท่านมักจะเลือกใช้ในการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด

☐ รถส่วนตัว	☐ รถโดยสารประจำทาง
☐ รถไฟ	☐ เรือ
☐ เครื่องบิน	☐ อื่นๆโปรดระบุ.....
6. ท่านมักจะเลือกใช้พาหนะใดเพื่อท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

☐ รถกอล์ฟ
☐ รถราง
☐ อุปกรณ์ที่ช่วยในการเคลื่อนไหวของตนเอง
☐ อื่นๆโปรดระบุ.....

7. ท่านมักจะกลับมาทบทวนถึงปัญหาที่พบในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาในการกลับไปท่องเที่ยวครั้งต่อไป

- ทบทวน ไม่ทบทวน

3.) **ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก** หมายถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยว (จำนวน 8 ข้อ)

1. ส่วนใหญ่ท่านใช้บริการที่พักประเภทใด

- โรงแรม/รีสอร์ท บ้านพักของหน่วยงานราชการ
 บ้านญาติ บ้านเพื่อน อื่นๆโปรดระบุ.....

2. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของท่านในการเลือกที่พัก

- ราคาถูก
 อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด
 ผู้ให้บริการที่มีความสนใจดูแลแก่คนพิการทางการเคลื่อนไหว
 มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เช่น ทางลาด ราวจับ

3. ท่านมักเลือกซื้อของจากร้านค้าปลีกต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว

- ใช่ ไม่ใช่

4. ท่านมักเลือกซื้อของที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว

- ใช่ ไม่ใช่

5. ประเภทของร้านอาหารส่วนใหญ่ที่ท่านเลือกใช้บริการ

- ร้านอาหารภายในสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหารในศูนย์การค้า
 ร้านอาหารภายในโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหารริมทาง
 ร้านอาหารในปั๊มน้ำมัน อื่นๆโปรดระบุ.....

6. ท่านมักจะใช้บริการสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวจากจุดประชาสัมพันธ์ ณ แหล่งท่องเที่ยว

- ใช่ ไม่ใช่

7. ท่านมักจะเล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยว ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง

- ใช่ ไม่ใช่

8. ท่านมักจะเล่าถึง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ และบริการทางการท่องเที่ยว ที่อำนวยความสะดวกไม่ดีสำหรับคนพิการให้แก่ผู้อื่นฟัง

- ใช่ ไม่ใช่

4.) ด้านแพ็คเกจท่องเที่ยว หมายถึง โปรแกรมท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย ข้อมูล ราคา ผู้นำเที่ยว และบริการต่างๆที่บริษัทนำเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ (จำนวน 8 ข้อ)

1. ท่านมักจะเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
เพราะ.....	
2. ท่านมักเลือกบริษัทนำเที่ยวที่เคยใช้บริการมาแล้ว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
เพราะ.....	
3. ท่านมักจะแสวงหาข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยวต่างๆพร้อมราคาเสมอ

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
4. ท่านมักจะเปรียบเทียบข้อมูลแพ็คเกจท่องเที่ยว และราคาจากบริษัทหลายๆแห่ง

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
5. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ท่านเลือกใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวนั้นๆ

☐ บริษัทนำเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคนพิการ
☐ บริษัทนำเที่ยวที่มีการจัดโปรโมชั่น เช่น ลดราคา แถมสิ่งของ
☐ อื่นๆโปรดระบุ.....
6. ท่านมักจะสอบถามวิธีดูแล ช่วยเหลือคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากบริษัทนำเที่ยวก่อนล่วงหน้า

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
7. ท่านมักจะขอรับบริการความช่วยเหลือต่างๆ จากผู้นำเที่ยวในระหว่างการท่องเที่ยว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
8. ท่านมักจะให้ข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาที่พบ แก่บริษัทนำเที่ยว

☐ เสนอแนะ	☐ ไม่เสนอแนะ
----------------------------------	-------------------------------------

5.) ด้านกิจกรรม หมายถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวปฏิบัติด้วยความสมัครใจตั้งแต่ ก่อน ระหว่าง และหลัง ในแหล่งท่องเที่ยว (จำนวน 6 ข้อ)

1. ท่านมักจะศึกษาหาข้อมูลด้านกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยวมาก่อนล่วงหน้า

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
2. ท่านมักจะถ่ายภาพขณะไปท่องเที่ยว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------
3. ท่านมักจะแจ้งคนทางบ้านเมื่อเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้ว

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่
------------------------------	---------------------------------

4. ท่านมักเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมประเภทใดในการท่องเที่ยวมากที่สุด
- กิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเล่นเกมแจกรางวัล
  - กิจกรรมที่ทำให้ท่านได้รับความรู้เพิ่มเติม
  - กิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน
  - กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ปลูกต้นไม้ เก็บขยะ
  - อื่นๆโปรดระบุ.....
5. ระหว่างเดินทางท่องเที่ยวท่านมักจะบันทึกรายละเอียดของการเดินทาง
- ใช่ ไม่ใช่
6. หลังจากการเดินทางท่องเที่ยวท่านมักจะเก็บรวบรวมภาพถ่ายต่างๆที่ได้จากการท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่

6.) ด้านการบริการเสริม หมายถึง สิ่งที่ควรมี หรือจัดเตรียมไว้เพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการให้นักท่องเที่ยว เช่น สถานพยาบาล ไพรซ์ณีย์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์สาธารณะ ตู้เอทีเอ็ม และหนังสือพิมพ์ (จำนวน 8 ข้อ)

1. ท่านมักจะหาข้อมูลเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวก่อนล่วงหน้า
- ใช่ ไม่ใช่
2. ท่านจำเป็นต้องใช้บริการจากหน่วยปฐมพยาบาลในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว หรือโรงพยาบาลใกล้เคียงบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
3. ท่านมักจะใช้บริการส่งไปรษณีย์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
4. ท่านมักจะใช้บริการอินเทอร์เน็ตในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
5. ท่านมักจะใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
6. ท่านมักจะใช้บริการตู้เอทีเอ็มบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
7. ท่านมักจะอ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์บริเวณแหล่งท่องเที่ยว
- ใช่ ไม่ใช่
8. ท่านมักจะให้ข้อเสนอแนะหรือคำติชมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการเสริมต่างๆในแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ให้บริการ
- เสนอแนะ ไม่เสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามทุกข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธีร์ ตรงจิตพิทักษ์ เกิดวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2533 เกิดที่อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ สถานที่อยู่ปัจจุบัน 50/476 ลุมพินีวิลล์ลาดพร้าว-โชคชัย4 ซอยลาดพร้าว51 แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร เรียนจบระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จบมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ จบมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ และจบการศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาบัณฑิต ชั้นปีที่2 แขนงวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY